

POLSKA GOSPODARCZA TYGODNIK

1 9 3 2

**POLSKIE
KOPALNIE SKARBOWE**

NA GÓRNYM ŚLĄSKU

SPÓŁKA DZIERŻAWNA
SOCIÉTÉ FERRIÈRE DES MINES
FISCALES DE L'ÉTAT POLONAIS
EN HAUTE-SILÉSIE.

**KRÓLEWSKA HUTA G. ŚL.
RYNEK, L. 915**

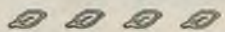
TELEFONY: KRÓLHUTA 636-640 I KATOWICE 972.

SPRZEDAŻ

WĘGLA, KOKSU, BRYKIETÓW I SIARCZAMONU
Z KOPALNÍ KRÓL' BIELSZOWICE, KNURÓW.

ADR. TELEGR. SKARBOFERME KRÓL' HUTA.

PAŃSTWOWA FABRYKA ZWIĄZKÓW AZOTOWYCH W CHORZOWIE

dostarcza: **Saletrę amonową**
Saletrę sodową
przemysłową
Saletrę sodową
rafinowaną
Saletrę potasową
rafinowaną
Salmiak krystaliczny
Salmiak sublimowany
Węglan amonu
Kwaśny węglan amonu
Azotyn sodowy
Kwas azotowy
techniczny
i chemicznie czysty
Wodę amonjakalną
chemicznie czystą
Amonjak skroplony
Sodę kalcynowaną
tylko na eksport
T i e n A z o t

ORAZ NAWOZY AZOTOWE ZA POŚREDNICTWEM WSZYSTKICH
WIĘKSZYCH ORGANIZACJI ROLNICZO-HANDLOWYCH W KRAJU

Spółka Akcyjna „AZOT” w Jaworznie

dostarcza: **Wapno chlorowane, Potaż żrący,**
Potaż kalcynowany (węglan potasu)
Chlorek potasu 99,5 – 100%,
„Solnit” dla konserwacji mięsa,
Żelazocjanki potasowy, sodowy i wapniowy
oraz **Środki owado- i grzybobójcze**

Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych

komunikuje, że oprócz przymusowych ubezpieczeń budowlanych od ognia prowadzi następujące działy ubezpieczeń na zasadzie umów dobrowolnych:

1) Ubezpieczenia od ognia ziemiopłodów i inwentarzy ruchomości, maszyn i t. p.

2) Ubezpieczenia ziemiopłodów od gradobicia.

Ubezpieczenia ziemiopłodów i inwentarzy od ognia oraz ziemiopłodów od gradobicia Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych zawiera nie tylko na zasadzie zwykłych umów jednostkowych, ale posiada, na mocy ustawy, prawo wprowadzania przymusu ubezpieczeń ziemiopłodów i inwentarzy od ognia na podstawie uchwał Sejmików Powiatowych, zaś ubezpieczeń od gradobicia — na podstawie uchwał Sejmików Wojewódzkich. Szczególną uwagę zwraca Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych na zbirowe ubezpieczenia od gradobicia, przy których, oprócz dotychczasowych rabatów, stosowana będzie znaczna zniżka składki.

3) Ubezpieczenia żywego inwentarza od upadku w drodze umów z lokalnymi kółkami wzajemnych ubezpieczeń żywego inwentarza.

Centrala Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych mieści się w Warszawie przy ul. Kopernika Nr. 36/40. Poza tem posiada on Oddziały: w Białymstoku, Brześciu n/B., Katowicach, Kielcach, Łucku, Krakowie, Lublinie, Lwowie, Łodzi, Słonimie, Stanisławowie, Tarnopolu, Warszawie i Wilnie.

We wszystkich miastach powiatowych Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych posiada inspektorów i techników, którzy przyjmują wnioski ubezpieczeniowe.

Jako instytucja prawnopubliczna, mająca na celu nie osiągnięcie zysków, lecz dobro najszerszych warstw ludności

POWSZECHNY ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ WZAJEM-
NYCH ZAPEWNIĄ NAJKORZYSTNIEJSZĄ KALKU-
LACJĘ KOSZTÓW ORAZ NIEZWŁOCZNĄ LIKWIDA-
CJĘ SZKÓD.

ZWIĄZEK POLSKICH FABRYK PORTLAND-CEMENTU

WYDAJE:

Czasopismo „CEMENT“ rok wyd. III

(wychodzi co miesiąc) poświęcone wszelkim zagadnieniom, związanym ze stosowaniem cementu w budownictwie betonowym i żelbetonowym łądowym i wodnym oraz opisom wykonanych lub będących w projekcie wybitnych budowli żelbetonowych

Czasopismo „BETON“ rok wyd. III

(wychodzi co dwa miesiące) popularne, poświęcone zastosowaniu betonu w budownictwie małomiasteczkowym i wiejskim, wytwórczości wyrobów betonowych, kamieni sztucznych oraz interesom technicznym i ekonomicznym wszystkich przerabiających beton

Redakcja i Administracja cz. sopism —
Warszawa, Czackiego 1, tel. 728-12

Nr. konta P. K. O. — 19044

Ponadto wydał szereg publikacji i wydawnictw pod tyt.
„BIBLIOTEKA BETONOWA“

Książki i broszury z zakresu wytwarzania i przerabiania betonu, technologii betonu i poszczególnych dziedzin budownictwa betonowego

TYGODNIK HANDLOWY

**niezbędny jest dla
przemysłowców
i hurtowników,**

o ile chcą oni

**dotrzeć do kupców
lub znać stan handlu**

Numery okazowe na żądanie wysyła
ADMINISTRACJA „TYGODNIKA HANDLOWEGO“
Warszawa, ul. Szkolna 10, tel. 692-86

księgarnia wydawnictwa „BIBLIOTEKA PRAWNICZA”

WARSZAWA, SENATORSKA 6

W pierwszych dniach października r. b. ukaże się Nr. 1 miesięcznika:

ORZECZNICTWO SĄDÓW NAJWYŻSZYCH W SPRAWACH PODATKOWYCH i ADMINISTRACYJNYCH

Redaktor: Dr. Aleksander Dubieński, Sędzia Najwyż. Trybun. Administr.

Komitet Redakcyjny: Dr. Karol Birgfellner, Roman Hausner, Dr. Stanisław Hillbricht, Jan Kopyczyński, Dr. Michał Małek, Dr. Jan Morawski, Dr. Stanisław Śliwiński, Wł. J. Szattensztejn, Stefan Urbanowicz, Michał Waškowski, Dr. Ignacy Weinfeld.

REDAKCJA i ADMINISTRACJA, WARSZAWA, SENATORSKA 6
księgarnia wydawnictwa „BIBLIOTEKA PRAWNICZA”

TELEFON ADMINISTRACJI 236-28

„ REDAKCJI 675-43

KONTO CZEKOWE w P. K. O. 229.69

PRENUMERATA: ROCZNIE ZŁ. 40.— KWARTALNIE ZŁ. 10.—.

GIESCHE, S. A.

KATOWICE, ul. Podgórna 4 ■■■ Adres telegraficzny: „Giesche Katowice”

WĘGIEL KAMIENNY
CYNK ELEKTROLITYCZNY
CYNK SUROWY
CYNK RAFINOWANY (P.H.)
CYNK PRASOWANY
BLACHA CYNKOWA
KUBKI CYNKOWE
K A D M O Ł Ó W
BLACHA OLOWIANA
RURY OLOWIANE

DRUT OLOWIANY
GLEJTA OLOWIANA
MINJA :- :- :- :-
PLOMBY OLOWIANE
PRZĘDZA OLOWIANA
ŚRUT :- :- :- :-
CYNA ! O LUTOWANIA
KWAS SIARKOWY WSZEL-
KICH STOPNIOWOŚCI
OLEUM 20% :- :- :-

CEGLY ZWYKLE I SZA-
MOTOWE - - - - -
PORCELANA :- :-

„ROBUR”

ZWIĄZEK KOPALŃ
GÓRNOŚLĄSKICH

KATOWICE, UL. POWSTAŃCÓW 49

Tel. — Katowice: Międzymiastowe 2627 do 2630.
Miejscowe 2631 do 2634.

Adres telegr.: „ROBUR — Katowice”.

D O S T A R C Z A :

pierwszorzędnego węgla kamiennego z własnych kopalń:

GOTTHARD, PAWEŁ, LITHANDRA, WAWEL, WOLFGANG, HR. FRANCISZEK,
EMINENCJA, POKÓJ, ŚLĄSK, NIEMCY, DONNERSMARCK, BLÜCHER, EMMA,
ANNA, RÖMER, CHARLOTTE, HILLEBRAND, ARTUR I MENZEL (WIREK)

pierwszorzędnego koksu z własnych koksowni:

EMMA, WOLFGANG, POKÓJ I GOTTHARD

pierwszorzędnych brykietów z własnych brykietowni:

EMMA I RÖMER

Roczne wydobycie wynosi około 40% ogólnego wydobycia Górnego Śląska

Własne urządzenie portowe w Gdyni pod firmą: „POLSKAROB” Polsko-Skandynawskie Towarzystwo Transportowe, Sp. Akc. w Gdyni

Z A S T Ę P S T W A W K R A J U :

„SILEMIN”, Sp. z ogr. odp., Warszawa, Mazowiecka 2,

„SILESIA”, Tow. z ogr. por., Poznań, Gwarna 8,

„SCHLAAK & DĄBROWSKI”, Tow. z o. p., Bydgoszcz, Bernardyńska 5,

„POLSKIE TOW. HANDLOWE”, Sp. Akc., Kraków, Sławkowska 1,

„SILESIANA”, Sp. z ogr. odp., Lwów, Legionów 1,

„KONSORCJUM”, Sp. z ogr. odp., Łódź, Przejazd 62.

TOWARZYSTWO

Sosnowieckich Fabryk Rur i Żelaza

S. A.

Warszawa, Moniuszki 10

Telefony: 651-61, 667-27

FABRYKI W SOSNOWCU I ZAWIERCIU WYTWARZAJĄ:

Żelazo i stal produkcyjną: walcowaną i ciągnioną w blachach, prętach i profilach. Blachy pancerne i trzechwarstwowe. Rury spawane i bez szwu do wodociągów i wszelkich przewodów oraz łączniki. Rury cienkościennie: bez szwu, elektrycznie spawane i szczelinowe do aeroplanów, rowerów, motocykli, mebli i innych celów. Rury żebrowe kute systemu Favier i grzejniki z tychże do ogrzewania i chłodzenia. Wężownice. rury gięte i konstrukcje z rur. Słupy rurowe, beczki żelazne. Części płuźne. Poprzeczniki telegraficzne. Wysokowartościowe odlewy stalowe z pieca elektrycznego.

TOWARZYSTWO OTRZYMAŁO NAJWYŻSZE NAGRODY

na P. W. K., WYSTAWIE TURYSTYCZNEJ w Poznaniu
i TARGACH PÓLNOCNYCH w Wilnie

Zakłady Solvay w Polsce, T. z O. P.

ZARZĄD: Warszawa, Czackiego 14

Adres telegr.: SOLVAYKA

Skrzynka pocztowa 282

Telef.: 711-24, 270-43, 708-89, 330-99, 270-07, 666-54.

Soda kalcynowana (amoniakalna) — Soda ciężka — Soda krystaliczna — Soda żrąca — Bikarbonat rafinowany
Chlorek wapnia — Sól okruczowa i mielona — Portland Cement — Węgiel

FABRYKI SODY: Mątwy w Mątwach koło Inowrocławia, Podgórze w Borku Fałęckim koło Krakowa

KOPALNIE SOLI: Wapno, pow. Wągrowiecki, Solno pod Inowrocławiem

FABRYKA PORTLAND-CEMENTU „GRODZIEC”, w Grodźcu koło Będzina

KOPALNIA WĘGLA: Grodziec I

SKŁADY FABRYCZNE: BIAŁYSTOK — BIELSK — CZĘSTOCHOWA — KATOWICE
KRAKÓW — LUBLIN — LWÓW — ŁÓDŹ — POZNAŃ — WARSZAWA — WILNO — RADOM — RÓWNE — GDAŃSK — RYGA

SCHNEIDER & SPÓŁKA

SIEDZIBA I DYREKCJA GENERALNA: 42, UL. D'ANJOU, PARYŻ VIII

Huty Creusot, du Breuil i Henri Paul
Warsztaty w Chalon-sur-Saône

Huta w Bordeaux

Huta w Hawrze, Harfleur et Hoc
Huta w Londe-les Maures

M E T A L U R G J A

Stale nie oksydujące się Virgo, o wysokiej zawartości chromu, niklu, lub niklu i chromu, odporne na parę wodną, wodę morską, kwasy, na oksydowanie się przy wysokich temperaturach.

Stale specjalne. Stale specjalne narzędziowe. Blachy na dynamo. Splaw lekkie: Alferium. O lewy. Bandaże.

R O B O T Y P U B L I C Z N E

Budowa portów morskich i rzecznych. Koleje żelazne. Instalacje hydroelektryczne. Tamy. Przedsiębiorstwa ogólne. Budowa hut. Mosty stałe i zwodzone. Rusztowania metalowe. Stemple kopalniane. Rezerwuary. Przewody (rury).

K O N S T R U K C J E M E C H A N I C Z N E

Lokomotywy parowe i elektryczne wszelkich napiętości. Wagony silnikowe. Traktory przenośne. (Lokotraktory). Turbiny parowe. Motory gazowe. Maszyny wyciągowe. Akumulatory na parę, systemu Ruths. Części toczone, wytaczane, szlancowane. Części hutnicze. Wszelkie części ze stali manganowej

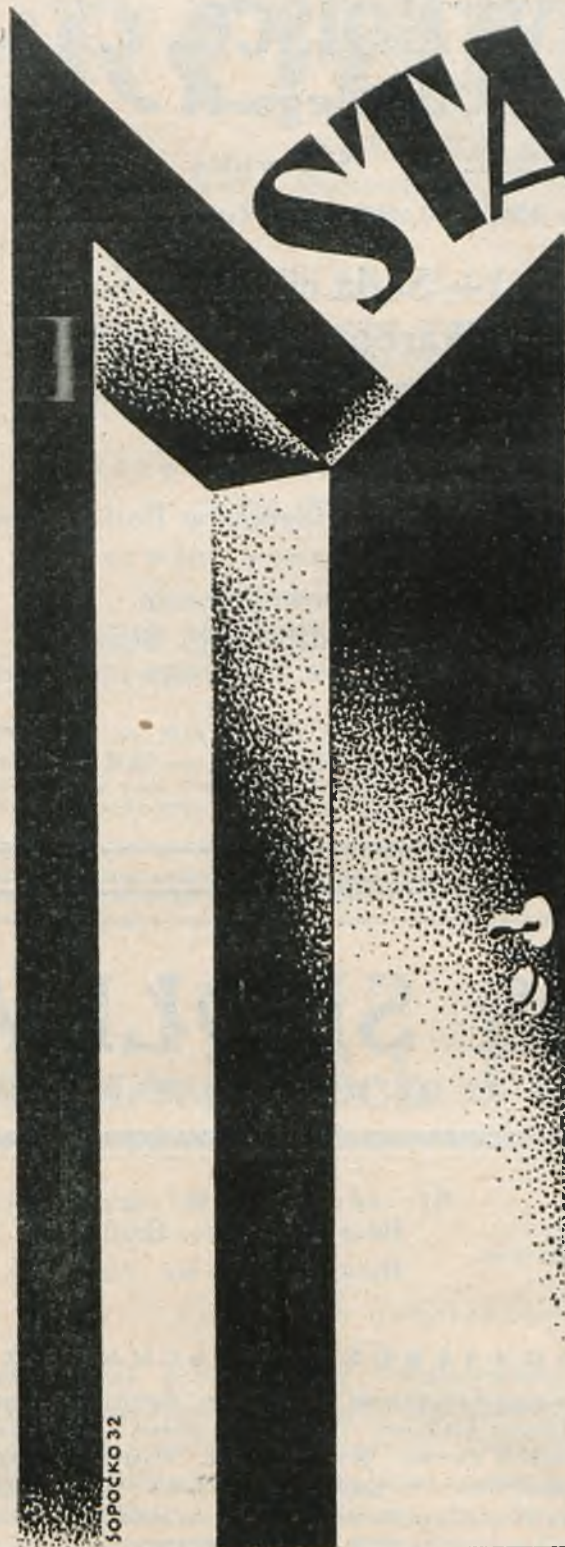
K O N S T R U K C J E M O R S K I E

Łodzie podwodne typu Schneider-Laubeuf. Motory Diesela dla instalacji stałych i okrętowych, typu Schneider dwucylindrowe, typu Burmeister i Wain dwu- i czterocylindrowe. Aparaty przeciw bocznemu kołysaniu się okrętów, typu Schneider-Fieux.

STARACI

dostarczają

WICZ

SOPÓCKO 32

DRZWI

PLYTOWE SOSNOWE

WARSZAWA

WARECKA 15

POLSKA GOSPODARCZA

TYGODNIK WYDAWANY PRZEZ MINISTERSTWO PRZEMYSŁU I HANDLU
PRZY WSPÓŁDZIALE MINISTERSTW: SKARBU, ROLNICTWA ORAZ KOMUNIKACJI

WYCHODZI W SOBOTY

TREŚĆ ZESZYTU

	STR.		STR.
PO KONFERENCJI W STRESIE — ADAM ROSE	1165	ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE	1181
KONWERSJA KRÓTKOTERMINOWYCH ZOBOWIĄZAŃ KOMUNALNYCH — M. KACZOROWSKI	1168	Praca portu gdyńskiego w sierpniu 1932 r.	
ŻYCIE GOSPODARCZE:		POCZTA I TELEGRAF	1182
GÓRNICSTWO I PRZEMYSŁ:		Przekazy pieniężne w ważniejszych ośrodkach miejskich Dr J. P.	
Place robotnicze		KRONIKA BIEŻĄCA:	
GÓRNICSTWO WĘGLOWE	1171	PRZEGLĄD USTAW I ROZPORZĄDZEŃ	1183
PRZEMYSŁ NAFTOWY	1172	NOWE SPÓŁKI AKCYJNE	1184
PRZEMYSŁ CUKROWNICZY	1175	TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓŁKACH AKCYJNYCH	1184
Obniżka ceny cukru — r.		SKARBOWOŚĆ I FINANSE:	
ROLNICTWO	1175	Bezrobocie pieniądza — J. R.	
Młynarstwo w okresie kryzysu — L. Laskowski		PODATKI I OPŁATY	1185
HANDEL		MONOPOLE.	1185
HANDEL WEWNĘTRZNY	1177	RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH	1186
Ruch cen w sierpniu 1932 r.		Z BANKU POLSKIEGO	1187
KRAJOWE RYNKI TOWAROWE	1178	PRZEGLĄD ZAGRANICZNY:	
RYNEK AKCYJNY	1179	KRONIKA ZAGRANICZNA:	
KOMUNIKACJA I TRANSPORT	1180	NIEMCY	1188
Kolejnictwo polskie w dobie kryzysu — J. G.		SPRAWY CELNE ORAZ REGLEMENTACJA HANDLU ZEWNĘTRZ- NEGO W PAŃSTWACH ZAGRANICZNYCH.	1188
		Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH	1189

PO KONFERENCJI W STRESIE

LATA 1927 DO 1930 stanowią okres szczególnie intensywnych prac Ligi Narodów w zakresie gospodarczym. Prace te, zmiernające przedewszystkiem do zniesienia zakazów wywozu i przywozu oraz do wprowadzenia rozejmu celnego, inspirowane były przez przemysłowe państwa europejskie, zmierzające do utrwalenia hegemonji gospodarczej, którą posiadały w Europie. Były to wysiłki jednostronne, zmierzające do zagwarantowania swobody wywozu dla artykułów przemysłowych, idących z Zachodu na Wschód, lecz nie troszczące się o zapewnienie analogicznych możliwości wywozowych dla produktów rolnych, idących ze Wschodu na Zachód. W tej jednostronności tkwił zarodek niepowodzenia całej wówczas podjętej akcji. Wszelka międzynarodowa akcja gospodarcza wymaga jednomyślności, która możliwa jest tylko przy wspólności, a co najmniej przy braku

wyraźnej sprzeczności interesów, gdyż w przeciwnym razie zawsze zaprotestują ci, którzy daną akcją poczują się zagrożeni. Ponieważ prace, podjęte na terenie Ligi, pozbawione były niezbędnej cechy powszechnej użyteczności, więc nie można się dziwić, że nie wydały najmniejszych praktycznych wyników.

W pierwszej fazie światowego przesilenia gospodarczego podejmowano również gdzieś próby zorganizowania międzynarodowej walki z kryzysem, lecz i te próby zgóry skazane były na niepowodzenie. Był to okres, w którym powszechnie przypuszczano, że najłatwiej jest zwalczyć następstwa przesilenia na własnym terenie przez dążenie do uniezależnienia się od rynków światowych, czyli przez t. zw. akcję autarkiczną. Nie zdawano sobie wówczas sprawy, że każde zarządzanie tego rodzaju dąży do łagodzenia kryzysu na własnym terenie przez potęgowanie trudności na

terenie państw drugich, i że w sumie zarządzenia takie, podejmowane równocześnie niemal wszędzie, wzajemnie muszą się paraliżować i zwiększać ogólne trudności przez podcinanie normalnych obrotów handlowych. Te ujemne, wtórne następstwa zbyt rygorystycznych zarządzeń autarkicznych nie od razu stały się widocznymi — przejściowo zarządzenia te dawały efekt, a dla szerokich mas wogóle były, a często dotychczas są niezrozumiałe. Zarządzenia te były przytem w pewnym stopniu uzasadnione, aby doprowadzić do właściwych rozmiarów obrotu międzynarodowe, anormalnie rozwinięte w dobie niezupełnie zdrowej i naturalnej koniunktury lat przedkryzysowych. Wszystko to sprawiło, że w pierwszym okresie przesilenia zbrakło miejsca dla międzynarodowej akcji gospodarczej. Sytuacja zaczęła się zmieniać dopiero w ostatnim czasie, a ściślej mówiąc od początku roku bieżącego. Mimo niezwykle energicznych poczynań podejmowanych w każdym państwie dla opanowania przesilenia, potęgowało się ono wszędzie. Wiara w możliwość opanowania go na terenie pewnych tylko państw zaczęła słabnąć, mniej odporne organizmy gospodarcze zaczęły stopniowo chylić się do upadku, grożąc, że pociągną za sobą organizmy mocniejsze. Wszystko to wywołać musiało refleksje i w społeczeństwach i w rządach i w międzynarodowych organizmach, powołanych do normowania współpracy między narodami. Idea ponownego wszczęcia międzynarodowych prac gospodarczych zaczęła się pogłębiać i wynikiem tego była decyzja o zwołaniu wielkiej światowej konferencji gospodarczej, która ma się zebrać w końcu tego lub w początku przyszłego roku. Ponieważ konferencja ta będzie musiała zająć się najważniejszymi ogólnoswiatowymi problemami gospodarczymi i finansowymi, więc uznano, że specjalne bolączki dotyczące tylko pewnych państw lub pewnych grup państw, winny być przedyskutowane odrębnie i w mniejszym kole. Z tego powodu postanowiła w lipcu r. b. Konferencja Lozańska zwołać specjalną konferencję, poświęconą odbudowie gospodarczej i finansowej Europy Środkowo-Wschodniej. Na przewodniczącego konferencji wyznaczono b. francuskiego Ministra Skarbu, P. Georges Bonnet'a, zapraszając do udziału w niej 15 państw, najbardziej zainteresowanych w odnośnych sprawach. Konferencja ta obradowała w Stresie między 5 a 20 września i miała w szczególności jako zadanie:

1) zbadanie środków ułatwienia transferu z państw wschodnio-europejskich, jako państw dłużniczych, do państw wierzycielskich bez narażania na szwank ich walut i w celu stopniowego zniesienia ograniczeń dewizowych;

2) zbadanie środków, mogących przyczynić się do wzmocnienia siły nabywczej państw rolniczych Europy Środkowo-Wschodniej w drodze ułatwienia wywozu i sprzedaży artykułów rolnych a w szczególności zboża.

Tak zakreślony program pracy konferencji był na tyle szeroki, że mógł obiać całokształt trudności finansowych i gospodarczych Europy Środkowo-Wschodniej, z drugiej strony był on jednak na tyle ogólnikowy, że można było obawiać się, że brak precyzji w porządku obrad utrudni konferencji ustalenie konkretnych wniosków. Aby do tego nie dopuścić i w celu możliwie ścisłego określenia postulatów państw rolniczych w Stresie, Stały Komitet Studiów Ekonomicznych t. zw. Bloku Rolniczego przygotował

w sierpniu na specjalnej sesji warszawskiej drobiazgowo postulatory państw, wchodzących w skład bloku. Przebieg konferencji w Stresie wykazał jasno, że tego rodzaju ustalenie wspólnego programu rolniczego było zewszeczmiar wskazane gdyż postulatory bloku stały się od pierwszego dnia obrad ośrodkiem prac konferencji. Zestawienie uchwał zebrania warszawskiego z uchwałami, przyjętymi w Stresie, wskazuje na to, że liczne postulatory bloku zostały objęte programem akcji pomocniczej, ustalonym w Stresie.

Jak to było do przewidzenia — poświęcono w Stresie najwięcej uwagi sprawie preferencji zbożowych, które już niejednokrotnie stanowiły przedmiot obrad różnych zgromadzeń międzynarodowych. Sprawa ta wysunięta była po raz pierwszy w sposób konkretny przed 2 lata na zebraniu Ligi Narodów i wówczas była namiętnie zwalczana przez państwa zamorskie i większość państw europejskich. Od tego czasu idea ta zdobywała coraz więcej zwolenników, gdyż coraz powszechniej rozumiano, że musi znaleźć się sposób, aby europejski deficyt zbożowy w pewnym, nieznaczonym zresztą stopniu pokrywany był przez dowóz z europejskich państw eksportowych na takich warunkach któreby nie były dla nich rujnujące. Toteż gdy przed 2 lata obawiano się wprost głośno mówić o preferencjach zbożowych dla państw wschodnio-europejskich, w Stresie przedłożono już w drugim dniu obrad 3 konkretne projekty konwencji w tej sprawie, których autorami były delegacje: niemiecka, francuska i włoska.

Najbardziej od początku sprecyzowany był projekt konwencji, złożony przez delegację niemiecką; zmierzał on do zawarcia ramowej konwencji o preferencjach zbożowych między Niemcami, Austrią, Czechosłowacją, Francją Włochami i Szwajcarią — z jednej strony, a Węgrami, Rumunją, Jugosławją i Bułgarią — z drugiej strony, na zasadzie której poszczególne wyżej wymienione państwa mogłyby zawierac bilateralne umowy preferencyjne dotyczące pszenicy, kukurydzy i ięczmienia pastewnego. Projekt ten eliminował Polskę i pod względem zasięgu terytorjalnego i pod względem zasięgu zbóż, gdyż pomijał najważniejsze dla Polski żyto.

Projekt francuski zmierzał do tego, aby preferencje zbożowe na wyżej wymienione trzy zboża, t. j. również przy wykluczeniu żyta, udzielane były na zasadzie jednej multilateralnej umowy, lecz poza tem nie różnił się zasadniczo od projektu niemieckiego, zostawiał natomiast otwartą sprawę które państwa rolnicze winny z preferencji korzystać. Projekt ten formułował nadto w sposób niekorzystny dla państw rolniczych sprawę t. zw. ekwiwalentu (*contre-partie*), który państwa te winny wzamian za ulgi w dziedzinie wywozu zbóż przyznać państwom importerskim, gdyż zobowiązywał je jednostronnie do prowadzenia umiarkowanej polityki celnej i handlowej.

Projekt włoski szedł wreszcie w zupełnie innym kierunku, odrzucając umowy preferencyjne, a dążąc do stworzenia międzynarodowego funduszu dla premjowania wywozu wschodnio-europejskich zbóż.

Fakt zgłoszenia aż 3 konkretnych projektów w tym samym przedmiocie zmusił delegacje państw rolniczych do domagania się, aby państwa importerskie projekty te między sobą uzgodniły. Uzgodnienie to nastąpiło faktycznie i w rezultacie przedłożony został Blokowi Rolniczemu jeden tylko projekt, łączący w interesujący sposób koncepcję umów preferen-

cyjnych z włoską koncepcją funduszu premjowego. Projekt konwencji przewiduje mianowicie, że wszystkie państwa mają być obciążone według pewnego jeszcze nieustalonego klucza opłatami na rzecz funduszu premjowego, mającego zasadniczo wynosić 75 miljn. franków złotych, z tem jednak, że te państwa importerskie, które przyznają zbożu europejskiemu ulgi preferencyjne, zwolnione będą od opłat w całości lub w odpowiedniej części.

Uzgodniony projekt 3 wyżej wymienionych delegacji uwzględniał kardynalny postulat, broniący przez Polskę oraz Blok, jako całość, aby żadne państwo blokowe nie było dyskryminowane, wobec czego koncepcja terytorjalnego wyeliminowania Polski upadła. Projekt ten nie obejmował natomiast w dalszym ciągu żyta a sprawa ekwiwalentu załatwiona była podobnie jak w pierwszym projekcie francuskim. Odpowiednia zmiana tych 2 ustępów projektu konwencji była zatem głównym zadaniem delegacji polskiej i w obydwu tych punktach udało się otrzymać zupełną satysfakcję. Ostatecznie przyjęty projekt konwencji przewiduje, że konwencja rozciąga się na 2 grupy zbóż, z których pierwsza obejmuje pszenicę, jęczmień pastewny i kukurydzę, a druga — jęczmień browarniany, żyto i owies. Umowy preferencyjne, dotyczące jakiegokolwiek zboża z pierwszej lub drugiej grupy, zwalniają państwa importerskie od opłat na rzecz funduszu i pod tym względem niema — wbrew pewnym mylnym informacjom prasowym — żadnej różnicy między poszczególnymi zbożami; różnica polega tylko na tem, że wypłata premij eksportowych na rzecz zbóż, wymienionych w drugiej grupie, następować będzie dopiero po wypłacie premji w wysokości 2 fr. szw. za kwintal pszenicy, a 1.50 fr. szw. za kwintal jęczmienia pastewnego lub kukurydzy. Ostatecznie ustalony tekst ustępu o ekwiwalencie, należnym państwom importerskim, nie ogranicza w niczem swobody państw rolniczych w prowadzeniu ich polityki handlowej, a nakłada na nie tylko obowiązek do przyjęcia bilateralnych rokowań z państwami importerskimi, które wzamian za swe świadczenia na rzecz funduszu premjowego pragnęłyby do rokowań takich przystąpić.

Tego rodzaju ujęcie konwencji sprawia, że w razie wejścia jej w życie Polska w niczem nie będzie krępowana w zawieraniu umów bilateralnych na zboża, które ją specjalnie interesują, co ewentualnie ułatwić może rozwiązanie pewnych problemów z dziedziny polityki zbożowej.

Jeżeli idzie o realną wartość konwencji, to stwierdzić trzeba, że teoretycznie pomyślana jest ona dobrze. Autorzy jej wychodzili z założenia, że skoro państwa rolnicze nie mogą w żadnym razie całego swego wywozu zbożowego skierować do obszarów celnych chronionych, które udzielać mogą preferencyj celnych, i skoro poważna część tego wywozu będzie musiała być skierowana na rynki wolnohandlowe, więc wywóz ten musi być odpowiednio premjowany, o ile cena wewnętrzna w państwach rolniczych ma być wyższa od ceny światowej. Teoretycznie ta przesłanka jest zupełnie słuszna, lecz słabą stroną konwencji jest fakt, że przewidziane premje wywozowe są tak niskie, iż praktyczne ich znaczenie będzie znikome, przyczem nawet w tych ciasnych ramach zdobycie odpowiednich środków pieniężnych na rzecz funduszu będzie bardzo trudne. Toteż za rzecz najważniejszą uznać należy pewnego rodzaju zgodę międzynarodową

na zawieranie bilateralnych preferencyjnych umów zbożowych i ważne jest, że w tym zakresie prawa Polski na całej linii zostały obronione.

W porównaniu do sprawy preferencyj celnych dla zbóż, inne postulaty gospodarcze Bloku Rolniczego zostały potraktowane po macoszemu. Posiedzenie Komitetu Studiów Ekonomicznych w Warszawie położyło szczególnie wielki nacisk na konieczność przyznania dłużniczym państwom rolniczym specjalnych kontyngentów wywozowych, zapomocą których mogłyby one zapewnić normalną obsługę pożyczek, zaciągniętych w państwach importerskich, reglamentujących przywóz. Po dłuższej dyskusji uzyskano w Stresie tylko ogólną uchwałę, zalecającą specjalne uwzględnianie państw rolniczych przy repartycji kontyngentów przywozowych, lecz jedynie w ramach K N U.

Powzięcie jakiegokolwiek pozytywnej uchwały, zmierzającej do wszczęcia wielkiej międzynarodowej akcji w celu powolnej likwidacji obecnie istniejących utrudnień w handlu międzynarodowym okazało się niemożliwym, wobec kategorycznego sprzeciwu Niemiec, które stały na progu swej nowej polityki kontyngentowej i nie chciały sobie wiązać rąk. W sprawie zniesienia utrudnień weterynaryjnych, szczególnie przykrych dla państw rolniczych, konferencja uchwaliła zalecenie, skierowane pod adresem Ligi Narodów, domagające się szybkiego sfinalizowania prac nad cyklem międzynarodowych umów weterynaryjnych, od wielu lat popieranym przez państwa, eksportujące artykuły hodowlane.

Przechodząc do prac Konferencji Stresieńskiej dotyczących zagadnień finansowych, stwierdzić można ogólnikowo, że w tej dziedzinie dążono przede wszystkim do postawienia ścisłej djaagnozy choroby, odsuwając na drugi plan opracowanie środków zaradczych. Metoda ta posiadała pewne uzasadnienie wobec faktu, że dotychczas nikt dokładnie nie znał położenia finansowego poszczególnych państw wschodnioeuropejskich, skutkiem czego zbyt pochopnie uciekano się do pewnych uogólnień i dążono do podjęcia zbyt schematycznie nakreślonej akcji ratunkowej. W istocie rzeczy zachodzą między poszczególnymi państwami rolniczymi bardzo daleko idące różnice, skutkiem czego środki, mogące okazać się wystarczającymi w jednych państwach, mogą być zupełnie bezskuteczne w innych. Tem się tłumaczy że naprzykład dla Węgier, szczególnie silnie obdłużonych zagranicą, najważniejsza jest sprawa redukcji długów zagranicznych — tak publicznych, jak prywatnych, podczas gdy naprzykład w Polsce postulat ten wogóle nie jest dyskutowany. Niejednolity był też wysiłek własny, podjęty przez poszczególne państwa na terenie wewnętrznym w celu zachowania równowagi budżetowej i monetarnej. Podczas gdy u nas nie cofnięto się w tym zakresie przed największymi ofiarami, odnosi się wrażenie, że w innych państwach wiele jest jeszcze w tej dziedzinie do zrobienia. Fakty te tłumaczą pewną wstrzeźliwość konferencji w formułowaniu wniosków. Niemniej ustalono w Stresie w sposób bezwzględnie jasny 2 wnioski o pierwszorzędnej znaczeniu:

1. — Konferencja potwierdziła w całej rozciągłości słuszność podstawowej tezy, ustalonej przez Blok Rolniczy w Warszawie stwierdzającej, że państwa rolnicze, jako państwa z reguły dłużnicze, nie mogą zapewnić à la longue obsługi swych długów zagranicz-

nych, o ile nie uzyskają należytych możliwości wywozowych.

2. — Konferencja stwierdziła z całą stanowczością, że wzmocnienie finansowe państw Europy Środkowo-Wschodniej wymaga w interesie całej Europy solidarnej akcji międzynarodowej, która uzupełnić musi we właściwej chwili wysiłki, podejmowane na terenie poszczególnych państw. W celu umożliwienia tego rodzaju akcji zaproponowała konferencja utworzenie wielkiego międzynarodowego funduszu „normalizacji stosunków finansowych”, w którym winny uczestniczyć wszystkie państwa europejskie.

Jak wyżej wspomniano, nie była konferencja w Stresie powołana do powzięcia decyzji, i cały zaproponowany przez nią plan akcji stanowić będzie dopiero przedmiot obrad i decyzji kompetentnych ciał Ligi Narodów, a być może, że pewne sprawy zadecydowane będą ostatecznie dopiero przez przygotowaną światową konferencję gospodarczą. W tych wa-

runkach jest rzeczą naturalną, że wnioski Konferencji w Stresie mają narazie znaczenie raczej teoretyczne. Na dobro konferencji zapisać można w każdym razie, że zarzuciła wszelkie niedojrzałe koncepcje organizacji pomocy dla Europy Środkowo-Wschodniej na zasadach regionalnych i że postawiła tak zagadnienia gospodarcze jak i finansowe w szerokiej płaszczyźnie europejskiej. Niedaleka przyszłość pokaże, czy Europa dojrzała już do tego, aby tak postawione projekty istotnie mogły być zrealizowane. Bez względu jednak na ostateczny wynik obecnie prowadzonych prac międzynarodowych stanowi Stresa w każdym razie dowód, że pomocy z akcji tej nie można się spodziewać już w najbliższej przyszłości, i że narazie jak najenergiczniejsza walka z kryzysem gospodarczym i finansowym musi być nadal prowadzona w ramach poszczególnych państw.

Adam Rose

KONWERSJA KRÓTKOTERMINOWYCH ZOBOWIĄZAŃ KOMUNALNYCH¹⁾

SYTUACJA finansowa związków komunalnych nie wykazuje wyraźniejszej poprawy. Wprawdzie podjęta samorzutnie, bądź pod naciskiem władz nadzorczych akcja oszczędnościowa dała niemałe wyniki, wprawdzie wydatki, zwłaszcza administracyjne, wykazują wyraźną i silną tendencję zniżkową — to jednak kres wysiłków nad uzdrowieniem gospodarki komunalnej wydaje się jeszcze dość dalekim.

Momenty niepomysłne zarysowują się przede wszystkim w zakresie wpływów. Abstrahując od koniunkturalnych przemian, liczyć się należy, że realizowane obecnie przekazanie władzom skarbowym egzekucji należności komunalnych spowoduje lekkie opóźnienie wpłaty egzekwowanych należności do kas związków komunalnych, co już samo dać może pewne zwiększenie trudności, a ponadto, co jest nie mniej bolesne, usunie z rąk związków komunalnych politykę egzekucyjną, pozwalającą na harmonizowanie w czasie wpływów z wydatkami. Dalej podnieść należy, że samorząd terytorjalny, ściągając szereg podatków państwowych, z reguły dysponował pewną sumą środków pieniężnych skarbowych. Nie mówiąc o wypadkach wyraźnych nadużyć sytuacji w postaci przetrzymywania pobranych należności skarbowych, dawny układ stosunków stwarzał dla związków komunalnych pewien stały, bezprocentowy kredyt w Skarbie Państwa. Przesunięcie egzekucji do władz skarbowych, jeśli nie uchyli całkowicie tych możliwości kredytowych, to w każdym razie je silnie ograniczy.

Dalszym momentem, powodującym osłabienie niektórych dochodów komunalnych, są ostatnio wprowadzone opłaty na Fundusz Pomocy Bezrobotnym. Według wszelkiego prawdopodobieństwa rezultatem pobierania tych opłat będzie obniżenie wpływów z podatku od widowisk oraz spowodowany obniżeniem

się konsumpcji gazu spadek rentowności gazowni, będących z reguły przedsiębiorstwami komunalnymi.

Z powyższego wynika, że na kształtowanie się dochodów związków komunalnych oddziaływać będą w najbliższej przyszłości, poza czynnikami koniunkturalnymi, wskazane wyżej momenty; niestety, pod ich działaniem oczekiwać należy pewnego pogorszenia dochodów. Stopień tego pogorszenia jest nieuchwytny obecnie. Ocenic go będzie można dopiero w oparciu o dłuższy okres doświadczenia.

W tych warunkach jest niewątpliwe, że należy w dalszym ciągu redukować wydatki komunalne. Ustalenie jednak poziomu, do jakiego winny być one zredukowane, staje się niemal niemożliwym. Wskazać można, że ze względu na interes publiczny szczególnie nacisk winien być położony na dalszą redukcję wydatków administracyjnych, t. zn. wydatków na administrację ogólną oraz administrację przedsiębiorstw i zakładów komunalnych. Sprawa ta uzyskała powszechne zrozumienie i można przypuszczać, że związki komunalne nie zaniechają wysiłków w celu dalszego obniżenia tej kategorii wydatków. W tym zakresie można wskazać teoretyczną granicę; mianowicie, wydatki na administrację ogólną winny w zasadzie zachowywać w okresie zniżki wydatków stały stosunek do ogółu wydatków zwyczajnych i nadzwyczajnych. Podobnie w przedsiębiorstwach i zakładach komunalnych wydatki nie powinny się zwiększać w stosunku do ogółu wydatków. Zgóry jednak przewidzieć można, że tego rodzaju redukcja wydatków administracyjnych, w związku z gwałtownym spadkiem budżetów nadzwyczajnych, możliwa będzie w nielicznych tylko wypadkach.

Nie należy się jednak ludzić, by najdalej posunięte oszczędności zdołały dziś uzdrowić finanse komunalne. Są to posunięcia, niezbędne z uwagi na stosunkowo dalszą przyszłość, na niedopuszczalność narastania deficytów budżetowych, a co za tem idzie, zwiększania sumy zobowiązań komunalnych (zaległości budżetowe bierne); z punktu widzenia jednak rozległych potrzeb chwili — a zwłaszcza konieczności uregu-

¹⁾ *Problem zadłużenia związków komunalnych, a zwłaszcza ich zobowiązań krótkoterminowych, stał się dziś centralnym zagadnieniem sanacji finansowej gospodarki komunalnej. W związku z tem wysunięto cały szereg projektów rozwiązania tego problemu; jeden z nich omawia niniejszy artykuł. (Red.).*

lowania ciężących na związkach komunalnych zobowiązań — oszczędności te dają efekty zbyt nikłe. To też centralnem zagadnieniem staje się sprawa odciążenia związków komunalnych w z kresie obsługi zobowiązań. Na plan pierwszy, jako zasadnicza, wysuwa się sprawa obniżenia oprocentowania zobowiązań długoterminowych, omówiona poprzednio na łamach tyg. „Polska Gospodarcza”¹⁾.

Dalszą sprawą, jeszcze bardziej w obecnej chwili aktualną, jest sprawa konwersji zobowiązań krótkoterminowych (łącznie z wymagalnymi). Przypomnieć należy, że na związkach komunalnych, orientacyjnie, a zarazem może i optymistycznie licząc, ciąży ok. zł 300 miljn. tego typu zobowiązań, co w stosunku do tegorocznych budżetów (ok. zł 600 miljn.) stanowi ok. 50%. Uwzględniając zobowiązania długoterminowe, otrzymujemy, że łącznie pokrycie wszystkich zobowiązań krótkoterminowych i obsługa zobowiązań długoterminowych pochłonęłyby w miastach ok. 75%, w powiatowych zaś związkach komunalnych ok. 40% ogólnych sum budżetów tegorocznych.

W tych warunkach nie ulega żadnej wątpliwości, że konwersja zobowiązań krótkoterminowych związków komunalnych stanowi istotny warunek uporzędowania finansowej gospodarki komunalnej. Nie może być bowiem mowy o zdrowej gospodarce tam, gdzie moment uiszczenia wielkich zobowiązań nie może być ściśle oznaczony, gdzie każdy plan gospodarczy może być podcięty w rezultacie podjętej przez wierzyciela egzekucji. Interes komunalny zatem domaga się konwersji zobowiązań krótkoterminowych w celu dostosowania tempa ich spłaty do rzeczywistych możliwości płatniczych związków komunalnych; w tych wypadkach jednak, w których z uwagi na trudną sytuację związku komunalnego ustalenie realnych terminów spłat nie jest możliwe, konwersja jest niecelowa i z punktu widzenia interesów samorządu terytorjalnego szkodliwa; wprowadziłaby jedynie zamieszanie i na długie lata poderwała kredyt komunalny. Celową stanie się dopiero w chwili poprawy sytuacji finansowej danego związku, spowodowanej przez indywidualną sanację, bądź naskutek konjunkturalnej poprawy wpływów.

Z drugiej strony konwersja nierzadko będzie leżeć w interesie wierzyciela. Jeśli się zważy, że należności jego są trwale zamrożone, że egzekucja jest nieskuteczna, a ponadto zamierzone wprowadzenie ograniczeń egzekucji przeciwko związkom komunalnym odsunąć może terminy płatności w daleką przyszłość, że w obecnym okresie regułą jest wysoka stopa dyskonta należności o nie dających się ściśle określić terminach płatności — zrozumiałą się staje skłonność wierzyciela do zbycia należności za częściowe uiszczenie gotówką, bądź nawet za uzyskanie nowego tytułu, ustalającego wprawdzie dalekie, lecz pewne terminy płatności, zwłaszcza o ile tytuły te byłyby łatwo zbywalne, bądź też — co nie wydaje się zresztą konieczne — stanowiły podstawę dla kredytu lombardowego. W tym kierunku wypowiedziały się również izby przemysłowo-handlowe, reprezentujące interesy głównych wierzycieli samorządu z tytułu niepokrytych rachunków za wykonane dostawy i roboty.

Praktycznie konwersja krótkoterminowych zobowiązań związków komunalnych polegałaby na za-

mianie zobowiązań krótkoterminowych i wymagalnych na dłużej- bądź długoterminowe. Przeprowadzona mogłaby być przez wydanie wierzycielowi skryptu dłużnego, bądź innego papieru zainteresowanego związku komunalnego, t. zn. bez zamiany osoby dłużnika, bądź też przez wydanie wierzycielowi papieru, emitowanego przez instytucję finansową; w tym drugim wypadku na miejsce dawnego stosunku dłużnego powstałyby dwa nowe.

Warunkiem powodzenia konwersji jest zapewnienie obsługi dla zobowiązań konwersyjnych. Stąd też pierwsza koncepcja — emisji związku komunalnego dłużniczego — wymaga zabezpieczenia obliża dostateczną gwarancją, druga — solidności podstaw finansowych instytucji, przeprowadzającej konwersję, a ponadto specjalnej gwarancji bądź emitowanego przez instytucję dla celów konwersji papieru, bądź też poręki w stosunku do tej instytucji za zobowiązanie związku dłużniczego.

Wysuwa się zatem zagadnienie gwarancji za zobowiązania konwersyjne. Zastrzec należy z góry, że rozwiązanie winno opierać się jedynie na możliwościach związków komunalnych. W żadnym wypadku liczyć nie należy na poważniejszy udział Skarbu Państwa — przynajmniej w obecnym trudnym momencie. W tych warunkach najlepszym bodaj wyjściem byłoby użycie jako gwaranta Komunalnego Funduszu Pożyczkowo-Zapomogowego; rozporządza on majątkiem w postaci należności w sumie ok. zł 15 miljn. i obecnie, licząc ostrożnie, ok. zł 15 miljn. wpływów rocznych. Prz znaczone jest — z mocy obowiązujących przepisów prawa — do udzielania kredytów i ew. zapomóg związkom komunalnym. W praktyce, pod naciskiem rzeczywistości, działalność jego w obecnym momencie sprowadza się niemal bez reszty do udzielania kredytów na spłatę uciążliwych zobowiązań, a zatem do akcji konwersyjnej. Rozmiary jej są szczupłe, gdyż Fundusz operuje spłatami gotówkowymi zobowiązań krótkoterminowych; zwiększyłyby się znakomicie, gdyby Fundusz wystąpił w charakterze gwaranta.

Licząc mianowicie orientacyjnie, że obsługa roczna zobowiązań konwersyjnych stanowiłaby ok. 15% sumy dłużnej¹⁾, wpływy roczne Funduszu pozwoliłyby na gwarantowane konwersji zobowiązań krótkoterminowych na sumę zł 30 miljn., o ile liczyć się należałoby z koniecznością pokrywania w całości obsługi gwarantowanych zobowiązań. W praktyce, przy ostrożnej polityce, wystarczyłoby pogotowie znacznie niższe, nie przekraczające 50% wzgl. 33¹/₃% sumy gwarantowanych zobowiązań; przy tego rodzaju założeniu wpływy Funduszu wystarczyłyby na gwarantowanie zł 60 miljn. wzgl. 100 miljn. zobowiązań konwersyjnych.

Ponieważ jednak wystawianie zobowiązań nawet gwarancyjnych bez pokrycia nie jest dopuszczalne, koncepcję wykorzystania Komunalnego Funduszu Pożyczkowo-Zapomogowego dla celów gwarancji należałoby rozszerzyć — i powołać do życia komunalny związek gwarancyjny, który przejąłby majątek i dochody Funduszu.

Związek ten winien być osobą prawa publicznego, skład związku stanowiłyby wszystkie powiatowe związki komunalne i gminy miejskie, ewentualnie z wyłączeniem gminy m. st. Warszawy. Dla innych związków komunalnych (a ew. i gminy m. st. War-

¹⁾ P. art. „Drogi uzdrowienia gospodarki komunalnej” (zesz. 22/1932, str. 623).

¹⁾ Przy oprocentowaniu nie większym niż 6%.

szawy) winna być pozostawiona możliwość przystąpienia do związku gwarancyjnego, naturalnie za zgodą władz nadzorczych. Zadaniem Związku winno być ułatwienie członkom jego przeprowadzenia konwersji uciążliwych zobowiązań, przede wszystkim przez udzielanie gwarancji za zobowiązania konwersyjne.

Praktyczna wartość zobowiązań związku — abstrahując od jego majątku i dochodów — uzależniona jest wyłącznie od struktury organizacyjnej, a przede wszystkim uprawnień w stosunku do członków. Za zobowiązania związku winni ponosić solidarną odpowiedzialność wszyscy członkowie związku całym swym majątkiem, a ponadto wpływami z określonych źródeł podatkowych (np. z dodatku do państwowych podatków spożycia, zużycia wzgl. produkcji oraz z udziału we wpływach z państwowego podatku dochodowego).

Na wypadek konieczności uiszczenia zobowiązania związku z tytułu udzielonej gwarancji, związek — o ileby jego własne fundusze nie wystarczyły na pokrycie pretensyj wierzyciela — winien być uprawniony do powołania członków do świadczeń zastępczych i dochodzenia tych sum na wpływach członków z określonych źródeł, na których to wpływach winno służyć związkowi ustawowe prawo zastawu, nie naruszające wszakże poprzednio nabytych praw wierzycieli, obciążających te dochody. Obciążenia z tego tytułu winny być w miarę ściągłości rozkładane między członków proporcjonalnie do wysokości sum wykonania budżetów zwyczajnych.

Stosunek między dłużnikiem z tytułu udzielonej mu poręki a związkiem winna regulować umowa,

przewidująca m. in. zabezpieczenie wierzytelności związku na określonych dochodach dłużnika. W razie pokrycia zobowiązania za dłużnika przez związek z tytułu udzielonej gwarancji związek winien być uprawniony ściągnąć w drodze egzekucji uiszczoną zastępczo sumę wraz z odsetkami. Ponadto dłużnik byłby obowiązany na żądanie przekazywać związkowi sumy, niezbędne dla pokrycia we właściwych terminach obsługi poręczanego długu. Oczywiście, związek winien korzystać z przywileju egzekucji administracyjnej.

W przedstawionej powyżej koncepcji podstawą gwarancji są majątek i wpływy dzisiejszego Komunalnego Funduszu Pożyczkowo-Zapomogowego; odpowiedzialność członków jest dodatkowym zabezpieczeniem, które w praktyce nie powinno być nigdy wykorzystywane. Gwarancje bowiem udzielane być winny ostrożnie, tylko za zobowiązania tych członków, co do których istnieje pewność, że w zasadzie przynajmniej są zdolni pokrywać obsługę zobowiązań konwersyjnych. W żadnym wypadku związek gwarancyjny nie może być instytucją, służącą do przejmowania obsługi wszystkich, bądź niektórych zobowiązań niewypłacalnych związków komunalnych.

Podkreślić należy z naciskiem, że w ten, czy w inny sposób pomyślana konwersja krótkoterminowych zobowiązań związków komunalnych nie rozwiąże piętrzących się przed nimi trudności finansowych, ułatwi jednak uzdrowienie gospodarki komunalnej tam, gdzie warunkiem jej uzdrowienia jest proste rozłożenie terminów płatności uciążliwych zobowiązań.

M. Kaczorowski

ŻYCIE GOSPODARCZE

GÓRNICTWO I PRZEMYSŁ

PŁACE ROBOTNICZE. — Płace robotnicze zaczęły powoli wzrastać wraz z rozpoczynającym się w 1926 r. okresem poprawy i podnosiły się wciąż przez okres ożywienia, a nawet w początku okresu recesji — prawie do końca 1929 r. Wzrost płac (nominalnych) w tym mniej więcej 3-letnim okresie wyniósł 20—25%. W 1929 r. recesja koniunkturalna nie wywołała od razu niżki płac, a nawet w niektórych gałęziach, zwłaszcza posiadających umowy zbiorowe co do płac, odbywał się jeszcze lekki ruch zwykłowy, np. podwyżka płac w nałęczniku w górnictwie węglowym. Pod koniec 1929 r. położenie na rynku pracy uległo wybitnemu pogorszeniu, proces zwykłowy płac został zupełnie zahamowany, a w przemysłach czy zakładach, mniej „sztywnych” w zakresie regulacji płac, a więc mniejszych i nieobjętych umowami zbiorowymi względnie wspólnymi stawkami, zaznaczyła się już tendencja do niżki płac, nie stwarzając jednak jeszcze wyraźniejszego ruchu w tym kierunku. Prąd obniżki płac zaczął się dopiero w początku 1930 r., przy czym był, oczywiście, daleko silniejszy w grupie przemysłów, nieobjętych umowami; wskaźnik bowiem płac w przemysłach, objętych umowami lub też regulujących płace w drodze okólników organizacji przemysłowych (górnictwo, hutnictwo, przemysł naftowy, większość gałęzi w uprzemysłowionych okręgach południowo-zachodnich, przemysł włókienniczy, cukrowniczy, a w większych ośrodkach i przemysł: metalowy, garbarski, budowlany, spożywczy i poligraficzny) — wskazał w ciągu 1930 r. niżkę zaledwie z 121'5 (w styczniu 1930 r.) do 120'2 (w styczniu 1931 r.), przy czym niżka ta powstała głównie wskutek regulacji w niektórych przemysłach stawek zasadniczych na podstawie wskaźników kosztów utrzymania. Zato w przemysłach, gdzie kształtowanie płac jest bardziej swobodne, fala niżek była już w 1930 r. dość szeroka: na wiosnę w przemyśle drzewnym w niektórych okręgach, potem — wobec coraz bardziej dającej się we

znaki nadprodukcji — w przemyśle materiałów budowlanych, metalowym, na jesieni w przemyśle budowlanym, ceramicznym, niektórych gałęziach włókiennictwa i t. d. — wyliczamy tu tylko przykłady. Według szacunku „Statystyki Pracy”¹⁾, wskaźnik płac w tej drugiej grupie przemysłu obniżył się w okresie styczeń — październik 1930 r. z 119'7 do 116'1. Na przełomie 1930/31 r. ruch niżkowy płac wzmacnia się; wobec groźby bowiem silnie rosnącego bezrobocia odporność robotników staje się mniejsza, a specjalną podjętą zyskuje jeszcze ten ruch w akcji niżki cen, która, choć w swoim założeniu pomyślana właśnie jako wyłączająca niżkę płac, była przez przemysł ze niżką płac wiązana. Zimą następuje więc prawie powszechna niżka cen w przemyśle drzewnym, mineralnym, w znacznej części przemysłu napierniczego, konfekcyjnego, gumowego, spożywczego, poligraficznego i t. d., poza tem w wielu poszczególnych zakładach przemysłów, mniej dotkniętych niżkowym ruchem płac. W III kwartale 1931 r. natężenie ruchu niżkowego płac słabnie, ale obniżanie ich odbywa się w dalszym ciągu do końca roku. Według wspomnianego już szacunku „Statystyki Pracy” wskaźnik stawek dla gałęzi przemysłu, nieobjętych umowami zbiorowymi, obniżył się w IV kwartale 1930 r. i I kwartale 1931 r. z 116'1 (październik) do 106'5 (kwiecień), później spadł już znacznie łagodniej, osiągając 101'7 w styczniu 1932 r. W przemysłach, uwzględnianych w statystyce płac Gł. Urz. Stat., opierającej się na umowach zbiorowych, orzeczeniach arbitrażowych, względnie okólnikach pracodawców — płace dopiero w 1931 r., a zwłaszcza od II kwartału, zaczęły być poważniej obniżane. W I kwartale 1931 r. obniżono płace w przemyśle naftowym, budowlanym w Bielsku, metalowym na

¹⁾ Artykuł L. Landaua — zesz. 2/1932, str. 176.

Spadek załogi nastąpił w związku z czasowym unieruchomieniem w rej. śląskim szybu „Carmer” na kopalni „Giesche” (z dn. 16 VIII) oraz dalszym zwalnianiem robotników na innych kopalniach węgla kamiennego w rej. śląskim i dąbrowskim.

Na 1 robotnika przypadało w lipcu przy 26 dniach roboczych przeciętnie:

	Śląski Dąbrowski Krakowski Ogółem			
Dniówek odrobionych:				
zwykłych	19'07	16'68	19'34	18'43
nadliczbowych	0'41	0'51	0'15	0'42
Dniówek opuszczonych	6'93	9'32	6'66	7'57

Wydatność pracy, a więc przeciętnie wydobyte na robotniko-dniówkę, w kopalniach węgla kamiennego wynosiła w lipcu 1.398 kg, czyli o 37 kg więcej w porównaniu z czerwcem. W poszczególnych rejonach węglowych przedstawiała się następująco (w kg):

Rejony	Lipiec	Czerwiec
Śląski	1.579	1.547
Dąbrowski	1.012	984
Krakowski	1.123	1.039

Płace robotnicze w miesiącu sprawozdawczym nie uległy zmianie. Przepiętne zarobki na dniówkę opłaconą całą załogą w poszczególnych rejonach węglowych wykazuje następujące zestawienie (w zł):

Rejony	Lipiec	Czerwiec	Maj
Śląski	9'60	9'72	9'77
Dąbrowski	7'47	8'02	8'26
Krakowski	7'26	7'41	7'26

Ceny węgla w kraju loco kopalnia pozostały bez zmiany. Ceny węgla eksportowego do krajów licencyjnych wskutek wzmoczonej konkurencji węgla z zagłębi Ruhry i Saary zostały obniżone, względnie przedłużono na dalsze 3 miesiące wprowadzone w marcu i kwietniu wyjątkowe rabaty. Do krajów, szczególnie zagrożonych konkurencją obcego węgla, wprowadzono tytułem próby na okres przejściowy zupełną wolność cen i ilości węgla eksportowanego. Ceny węgla fob Gdańsk—Gdynia kształtowały się zwyklowo i dochodziły dla grubych gatunków węgla górnośląskiego do ceny sh 13/- za tonnę.

Frachtowanie węgla utrzymywało się w sierpniu na poziomie miesiąca poprzedniego. Za statek ok. 3.000 t płacono z Gdańska/Gdyni za tonnę — w sh papierowych: Stockholm, Göteborg 4/- do 4/3, Aarhus 4'6 do 4/9, Kopenhaga 4/6, Oslo 4/9, Tromsøe 6/2, Bergen 5/6, Helsinki 4/-, Ryga 4'6 latów, Rouen 6/- do 6'3, Bordeaux 7/6, Bayonne 8/-, Nice 10'2, Ghent 4/6, Amsterdam, Rotterdam 5/- do 5'3, Venezia 8/3 do 8/6, Geneva 7/3, Livorno, Spezia 7/9, Bona, Sfax, Oran 8/3 do 8/6, Buenos Aires 10/16, Rio de Janeiro 9/6.

Produkcja koksu w sierpniu w porównaniu z lipcem wzrosła o 11.933 t do 95.628 tonn. W znacznie większym stopniu wzrósł zbył ogólny koksu — o 30.298 tonn do 96.006 tonn, z czego na zbył krajowy przypada 65.255 t (o 17.120 t więcej), a na eksport 37.751 t (o 20.175 t więcej). Wzrost zbytu krajowego został spowodowany zarówno wzrostem zapotrzebowania na cele opału domowego, jak i zwiększeniem się zapotrzebowania ze strony przemysłu, przyczem z poszczególnych gałęzi przemysłu największy wzrost zapotrzebowania wykazuje przemysł żelazny, a poza tem rolnictwo łącznie z przemysłem rolnym. W eksporcie najpoważniej wzrosły wysyłki do Austrii, Włoch, Szwecji i Rumunii, Zapasy koksu nieznacznie się zmniejszyły i wynosiły w końcu sierpnia 284.158 t. Załoga robotnicza wzrosła o 24 do 1.860 osób.

Produkcja brykietów w sierpniu w porównaniu z lipcem wzrosła o 1.052 t do 15.144 t. Ogólny zbył brykietów wynosił 14.861 t, z czego na zbył krajowy przypada 14.761 t i na eksport 95 t. Zapasy brykietów nieco wzrosły — do 1.060 t. Załoga robotnicza w brykietniach wynosiła 113 osób.

Węgla brunatnego wydobyto w sierpniu 1.973 t, t. j. o 556 t więcej niż w lipcu; również wzrósł odpowiednio zbył wewnątrz kraju; robotników zatrudnionych było 162.

PRZEMYSŁ NAFTOWY

ORGANIZACJA NAFTOWA. — Prace nad stworzeniem organizacji przemysłu naftowego wchodzą w stadium końcowe. A mianowicie, pozostaje do uzgodnienia umowa między rafinerjami niezrzeszonymi i gazoliniami a Syndykatem Przemysłu Naftowego. W sprawach tych wyjechał do Lwowa P. Naczelnik Wydziału Nafty M. P. i H. Friedberg, który w najbliższych dniach przeprowadzi konferencje medjacyjne. Gdyby zaś te konferencje nie dały wyniku, to pozostawałaby droga arbitrażu. Gdyby zaś i arbitraż ten nie doszedł do skutku, to przeprowadzenie dobrowolnej organizacji przemysłu naftowego zostałoby uniemożliwione.

Ponieważ zaś ustawa o regulowaniu stosunków w przemyśle naftowym przewiduje konieczność scentralizowania eksportu produktów naftowych, przeto gdyby ta organizacja nie nastąpiła w drodze dobrowolnej, Rząd byłby zmuszony wykonać obowiązek ustawy i powołać tę organizację drogą dekretu.

Przypuszczać wszakże należy, że przemysł naftowy w dobrze zrozumianym interesie własnym doprowadzi do końca dobrowolne porozumienie, tem bardziej, że już 2/3 pracy organizacyjnej w tym zakresie zostało uwieńczzone połyśnym wynikiem.

PRZEMYSŁ NAFTOWY W LIPCU 1932 R. — Wydobyte ropy w lipcu r. b. osiągnęło 4.964 cyst. Przeciętnie dziennie wynosiło zatem 160 cyst., zamiast 161 cyst. w czerwcu. Średnio w ciągu pierwszych 7 miesięcy r. b. produkowano 4.837 cyst., zamiast 5.311 cyst. w tym samym okresie r. ub. Stanowi to w porównaniu z r. ub. niedobór 3.325 cyst., czyli spadek wydobywania o 8%.

Z nowych dowieńców wyróżnia się dowieńczenie na kopalni „Pontresina” w Borysławiu. Po pogłębieniu otworu Nr. IV tej kopalni natrafiono na głębokości 1.572 m na pokład warstw dolno-eoceńskich o początkowej wydajności 90 t dziennie. Po kilku dniach produkcja ustaliła się w wysokości 40 t dziennie, charakteryzując głębokie horyzonty dolno-eoceńskie Borysławia, jako posiadające wysoką wydajność. Wobec tego że otwory kopalni „Pontresina” należą do bardzo bogatych (posiadają przeciętną wydajność ponad 30.000 t), dowieńczenie otworu Nr. IV może się przyczynić do ożywienia ruchu wiertniczego na sąsiednich terenach.

Z innych dowieńców większą produkcją ropy wyróżnia się otwór „Ballenberg” w Mrażnicy o wydajności 10 t dziennie, przy 0'8 m³ gazów na minutę. Produkcja przyszła z głęb. 1.567 m w pokładach menilitowych. Nowe dowieńczenia w Bitkowie dały w otworze „Dąbrowa CXVI” po pogłębieniu do 1.158 m produkcję ropy w wys. 7'5 t dziennie. Produkcję ropy w wysokości 2—1'5 t dziennie nawiercono w otworach: „Minnerwa I” w Harkłowej (na głęb. 501 m), „Henryk” w Krygu (głęb. 438 m) i w otworze „Muchowate XL” w Schodnicy (na głęb. 411 m). Mniejsze ilości ropy 0'5—0'132 t dziennie nawiercono: w Libuszy w otworze „Adam CXLVII” (głęb. 194 m).

Produkcja i obrót ropą — w lipcu 1932 r. (w cysternach)

MIESIĄC I ROK	IASŁO i KRAKÓW				DROHOBYCZ				STANISŁAWÓW				R A Z E M			
	Produkcja	Opał i manko	Ekspedycja	Zapasy w końcu m-ca	Produkcja	Opał i manko	Ekspedycja	Zapasy w końcu m-ca	Produkcja	Opał i manko	Ekspedycja	Zapasy w końcu m-ca	Produkcja	Opał i manko	Ekspedycja	Zapasy w końcu m-ca
Czerwiec 1932	807	5	782	429	3.685	184	3.469	1.784	345	6	355	132	4.837	195	4.606	2.345
Lipiec 1932	829	6	772	485	3.787	195	3.728	1.759	348	9	335	135	4.964	210	4.835	2.379
Styczeń-lipiec 1932	5.703	43	5.598	485	25.617	1.393	24.892	1.759	2.538	54	2.533	135	33.858	1.490	33.023	2.379
Styczeń-lipiec 1931	5.565	48	5.548	431	28.861	1.533	28.136	1.618	2.757	49	2.648	293	37.183	1.630	36.332	2.342

Produkcja i zużycie gazów ziemnych — w lipcu 1932 r. (w tys. m³)

MIESIĄC I ROK	J A S Ł O				DROHOBYCZ				STANISŁAWÓW				R A Z E M			
	Produkcja	Opał (zuż. własne)	Odtłoczono	Manko	Produkcja	Opał (zuż. własne)	Odtłoczono	Manko	Produkcja	Opał (zuż. własne)	Odtłoczono	Manko	Produkcja	Opał (zuż. własne)	Odtłoczono	Manko
Czerwiec 1932	6.790	1.934	4.373	483	22.250	9.045	13.068	137	4.094	2.735	946	413	33.134	13.714	18.387	1.033
Lipiec 1932	7.241	2.408	4.568	265	22.747	10.941	11.674	132	4.128	2.818	934	376	34.116	16.167	17.176	773
Styczeń-lipiec 1932	52.762	16.248	33.670	2.844	179.451	70.792	107.154	1.455	29.055	19.891	6.350	2.814	261.218	106.931	147.174	7.113
Styczeń-lipiec 1931	51.168	18.427	28.860	3.881	199.756	75.081	129.389	1.096	27.556	19.065	6.578	1.913	278.490	112.573	158.877	7.090

Liczba otworów wiertniczych na Kopalniach ropy i gazów — w lipcu 1932 r.

MIESIĄC I ROK	L i c z b a o t w o r ó w														Ilość otworów produkcyjnych	Przeciętna dzienna produkcja otworów — kg
	Montowane	Zmontowane	Wiercone			Instrument.	Wylącznie gazowe	Samopły-nące	Łyżkowane	Pompowane	Tłokowane	Rekonstrukc.	Likwidacja	Razem		
			Produk-tywne	Bez pro-dukcyj	Razem											
Czerwiec 1932	15	9	44	56	100	21	163	18	248	2.042	372	28	25	3.041	2.724	591
Lipiec 1932	15	13	44	49	93	28	146	16	258	2.030	372	25	20	3.016	2.720	588

w Ropience XCIII (głęb. 280 m) i w Rosulnej w otworze „Kozak V” na głęb. 223 m. Znaczniejszą produkcję gazową nawiercono w otworze „Bohdan” w Mrażnicy na głęb. 1.428 m. Wysokociśnieniowa odbudowa złoża w Lipinkach w rejonie borysławskim w Schodnicy nie przyniosła większych zmian w produkcji.

Pionierski otwór świdrowy „Minister Kwiatkowski” po zapuszczeniu rurek produkcyjnych samoczynnie produkował ok. 10 t dziennie. W ostatnich dniach lipca po poruszeniu rurami utworzył się zasyp, który siłamił produkcję, wobec czego przystąpiono do wyrobienia zasypu.

Ilość ropy, zużytej na opał i manko, wynosiła bez zmiany — 4% produkcji brutto.

Ekspedycja ropy do rafinerii osiągnęła 4.835 cyst. (w czerwcu 4.606 cyst.). Przeciętna miesięczna ekspedycja w okresie pierwszych 7 miesięcy wynosiła 4.717 cyst., wobec 5.190 cyst. w r. ub.

Zapasy ropy, zmagazynowanej na kopalniach i tłoczniach, wynosiły 2.379 cyst. (w czerwcu 2.345 cyst.).

Ceny ropy spadły. Za ropę marki borysławskiej Centrala Syndykatu płaćca 1.590 za cysternę. Za tą samą markę ropy bruttowej Państw. Fabryka Olejów Mineralnych płaćca

1.540. Za inne gatunki ropy ceny wynosiły loco zbiorniki — w 1 za cysternę (ropy bruttowej):

Wańkowa	1.517	Równe—Rogi, paraf.	1.430
Schodnica	1.884	Rymanów	1.440
Urycz	1.742	Potok	2.124
Rypne	1.577	Porosówka	2.118
Paszowa	1.554	Ropieńka	1.487
Bitków (Dąbrowa)	2.127	Grabownica—Humńska	2.071
Bitków (Nobel)	1.990	Klimkówka	1.601
Bitków (Franco-Pol.)	1.915	Majdan—Rosulna	1.694
Pasieczna	2.127	Dobrucowa	1.554
Harkłowa	1.535	Męcinka	2.052
Kryg (zielona)	1.554	" (paraf.)	1.554
" (czarna)	1.412	Kłęczany	2.354
Krosno (bezparaf.)	1.570	Stara Wieś biała	2.543
" (paraf.)	1.430	Stara Wieś ciemna	1.884
Krościenko (bezparaf.)	1.524	Mokre	1.667
" (paraf.)	1.430	Równe—Rogi bezparaf.	1.487
Iwonicz	1.601		

W ruchu wiertniczym dało się odczuć dalsze stopniowe osłabienie. W wierceniu znajdowało się 93 otwory świ-

Produkcja i obrót produktami naftowymi — w lipcu 1932 r. (w tonnach)

P r o d u k t	Wytwór-czość z przeróbki ropy	Wysyłka do spożycia w kraju	Zapotrzeb. własne rafinerii	Eksport	Wymiana między-rafinerijna		Import	Z a p a s y	
					wysyłki	przywóz ¹⁾		w dn. 1/VII 1932	w dn. 31/VII 1932
Benzyna	8.301	6.560	104	5.836	301	3.528	—	22.078	21.054
Nafta rafinowana	5.804	4.828	6	229	14	10	—	4.014	4.751
" destylowana	8.324	14	—	2.267	—	—	—	40.679	46.722
Olej gazowy	9.654	3.728	777	2.508	—	15	—	13.644	16.300
" opałowy z destyl. rozkł.	468	350	87	20	—	—	—	2.043	2.054
Oleje smarowe	3.993	2.712	819	7.617	22	34	67	57.343	50.267
Smary stałe	323	239	27	15	—	—	2	685	729
Parafina	1.618	481	—	876	12	12	—	7.506	7.767
Świece	39	—	—	38	—	—	—	14	15
Asfalt	1.968	1.483	194	795	2	—	—	17.917	17.411
Koks	625	38	396	206	12	—	—	1.521	1.494
Produkty uboczne	188	208	228	15	—	—	—	2.024	1.761
Ropał, gładron i pozostałości	— 2.037 ²⁾	312	1.142	18	—	—	—	30.124	26.615
Olej parafinowy	6.281	—	—	—	284	257	—	34.273	40.527
Gacz	— 15 ³⁾	—	—	—	—	—	—	3.591	3.576
Ogółem:	45.534	20.953	3.780	20.440	647	3.856	69	237.456	241.043

¹⁾ 52 t — strata manipulacyjna.

²⁾ Potrącono 2.037 t, wzięte z zapasów do aalszej przeróbki.

³⁾ " 15 t.

drowe zamiast 100 w czerwcu r. b. Nowych otworów uruchomiono 6: w Równem, Kobylance, Libuszy, Korczyn-Bieczu, Schodnicy i Kropiwniku. Ogółem odwiercono 4049 m, t. j. o 1.160 m mniej niż w czerwcu i o 2.422 m mniej niż w lipcu r. ub. W rejonach marek specjalnych odwiercono 3.542 m i w rejonie marki podstawowej 507 m. Największą ilość metrów odwiercono w Harkłowej — 354, Pasiecznej — 304, Równem — 214 i w Mrażnicy — 202. Głębokość ważniejszych wierzeń pionierskich wynosiła: 1.219 m w Orawie, 739 — w Potoku Czar-nym i 221 — w Rachiniu.

Liczba robotników, zatrudnionych na kopalniach ropy i gazów ziemnych, obejmowała 8.611 osób (w czerwcu 8.822).

Wydobycie gazów w ziemnych wynosiło przeciętnie dziennie 1.100 tys. m³ wobec 1.104 tys. m³ w czerwcu. Manko gazowe po zwycię w lipcu (3%) wróciło do dawnej normy, osiągając 2% produkcji.

Cena gazu ziemnego w rejonie boryslawskim ustalona została na 470 za 1 m³ w czerwcu 495). W rejonie jasielskim płacono 6 bez tłoczenia, za które pobierano 0'64 dla zakładów przemysłowych i 0'94 dla miast. W rejonie bitkowskim dokonywano tranzakcji po 1'5 do 3 za 1 m³. W Dźwiniaczu za gaz płacono o 25% mniej od ceny, ustalonej przez Izbę Przemysłowo-Handlową we Lwowie.

W lipcu było czynnych 29 rafinerij nafty, które zatrudniały ogółem 3.702 robotników i majstrów (w czerwcu 3.650). Z tej liczby 3.916 robotników było zajętych przy pracach, związanych bezpośrednio z ruchem zakładów. Państwowa Fabryka Olejów Mineralnych w Drohobyczu zatrudniała w tej liczbie 635 robotników.

Przeróbka ropy w rafineriach wyniosła ogółem 48.513 t w r. ub. przec. mies. 30.772t). Przerobiono ropy boryslawskiej (standard) 34.734 t. (71%), specjalnej małoparafinowej 7.202 t (15%), specjalnej bezparafinowej 6.577 t (14%).

Wytwórczość produktów naftowych wyniosła ogółem 45.534 t, czyli strata przy przeróbce stanowiła 6'2% (przeciętnie w 1931 r. 8'1%).

Konsumpcja produktów naftowych w kraju wyniosła 24.733 t (w tem wewnętrzne spożycie rafinerij 3.780 t) i przedstawiała się następująco (w tonnach bez spożycia rafinerij):

	Lipiec 1932	Lipiec 1931	Przec. mies. 1931
Benzyna	6.560	8.486	6.870
Nafta	4.842	6.437	11.200
Oleje gazowy i opałowy	4.078	4.635	4.947
" smarowe	2.712	3.859	3.380
Parafina	481	598	702

Eksport produktów naftowych (właściwie wysyłka z rafinerij, przeznaczona na eksport) wyniósł ogółem 20.440 t, czyli przekroczył przeciętny eksport miesięczny w 1931 r. (18.290 t).

Z poszczególnych produktów wywieziono zagranicę (w tonnach):

	Lipiec 1932	Przec. mies. 1931
Benzyna	5.836	5.877
Nafta	2.496	3.092
Oleje gazowy i opał.	2.528	3.538
" smarowe	7.617	2.548
Parafina	876	1.843

Eksport do poszczególnych krajów — w lipcu 1932 r. (w tonnach)

Kraj przeznaczenia	Benzyna		Nafta		Olej gazowy i opałowy	Oleje smar.		Parafina	Świece	Asfalt	Koks	Wazelina, smary stałe, mydło naftowe	Pozostałości destylacyjne ¹⁾	Razem
	rektyfikow.	surowa	rafinowana	destylow.		rafinowane	destylow.							
Anglja	—	—	—	—	—	136	—	—	—	—	—	—	—	136
Austria	138	—	153	—	289	191	—	100	—	10	31	7	—	919
Belgia	—	—	—	—	—	15	—	—	—	194	—	—	—	209
Bułgaria	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Czechosłowacja	1.175	3.205	—	2.135	—	65	249	—	—	36	30	8	—	6.903
Dania	181	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	181
Francja	—	—	—	—	62	42	—	10	—	152	—	—	—	266
Grecja	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Holandja	—	—	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	10
Jugosławja	—	—	—	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—	176
Litwa	—	—	—	—	—	45	—	161	—	—	—	—	—	45
Łotwa	—	—	—	—	95	105	—	—	—	—	—	—	18	218
Niemcy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	314	145	—	—	459
Szwajcaria	—	—	—	—	114	14	—	31	—	—	—	—	—	159
Szwecja	41	—	—	—	—	90	—	—	—	15	—	15	—	161
Węgry	—	—	—	—	—	—	—	15	—	—	—	—	—	15
Włochy	20	—	—	—	—	14	—	—	—	—	—	—	—	34
Razem:	1.555	3.205	153	2.135	560	743	249	317	—	721	206	30	18	9.892
Gdańsk loco	464	—	64	—	832	1.840	—	333	—	40	—	—	—	3.573
Gdańsk tranzyt	612	—	12	132	1.136	3.893	892	226	38	34	—	—	—	6.975
Ogółem:	2.631	3.205	229	2.267	2.528	6.476	1.141	876	38	795	206	30	18	20.440

Ruch zapasów produktów naftowych w rafineriach przedstawiał się następująco (w tonnach):

	1/VIII 1932	1/VII 1932	1/VIII 1931
Benzyna	21.054	22.078	32.979
Nafta	51.473	44.693	42.478
Oleje gazowy i opałowy	18.354	15.687	22.933
Oleje smarowe	50.267	57.343	42.173
Parafina	7.767	7.506	6.105
Inne produkty	92.128	80.149	100.125
Razem:	241.043	237.456	246.793

W przemyśle gazolinowym sytuacja była w dalszym ciągu pomyślna. Ceny wynosiły ok. \$ 500 za cysternę 10-ton-

nową. Produkcja gazoliny wynosiła w lipcu 3.234 t (w czerwcu 154 t). Z ogólnej ilości 34.116 tys. m³ gazu ziemnego, wyprodukowanego na kopalniach, przerobiono w gazoliniarniach 22.462 tys. m³, czyli 66%. Ze 100 m³ przerobionego gazu otrzymano przeciętnie 14'3 kg gazoliny (w czerwcu 14'6 kg). Do rafinerij nafty wysłano jako domieszki do benzyny ciężkich, celem otrzymania benzyny motorowej, 3.422 t gazoliny.

W ruchu było 24 zakładów gazolinowych, które zatrudniały 310 robotników.

KOPALNICTWO WOSKU ZIEMNEGO W LIPCU 1932 R. — Wydobywanie wosku ziemnego w lipcu r. b. wyniosło 32 t, t. j. o 4 t mniej niż w czerwcu. Koniunktura zbytu wosku

¹⁾ Ropał, gudron, pozostałości z ropy bezparafinowej.

była w dalszym ciągu słaba. Odbiorcą wosku pozostają tylko Niemcy, dokąd wysłano 19 t (w czerwcu 30 t). Zapasy magazynowanego wosku na kopalniach w końcu miesiąca zmniejszyły się ze 112 t na 109 t. Ceny wosku wynosiły zależnie od gatunku zł 360 — 250 — 125 za 100 kg. Liczba robotników, zatrudnionych na kopalniach i w topiarniach wyniosła 330 (w czerwcu 333).

PRZEMYSŁ CUKROWNICZY

OBNIŻKA CENY CUKRU. — Akcja Rządu w kierunku obniżenia cen artykułów przemysłowych i dostosowania ich do poziomu cen rolniczych zatacza coraz szersze kręgi. Po poważnej, bo sięgającej 20 — 30%, obniżce cen spirytusu i wódek, wchodzi w życie z dniem 1/X r. b. nie mniej poważna niżka ceny cukru. Przeprowadzona ona została na mocy rozporządzenia Ministra Skarbu, wydanego w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych, z dn. 21/IX r. b. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 80, poz. 709) w sprawie uregulowania ceny cukru. Rząd, wykorzystując przyznane mu uprawnienia na podstawie art. 9 i 16 ustawy z dn. 22/VII 1925 r. o uregulowaniu obrotu cukrem, wspomnianem rozporządzeniem ustalił z dniem 1/X najwyższą cenę rynkową cukru, wypuszczonego przez cukrownie na rynek wewnętrzny, na zł 84.50 za kwintal białego kryształu netto (bez worka) loco cukrownia. Oznacza to niżkę ceny hurtowej cukru o zł 20 na kwintalu, czyli o ok. 20%, bowiem cena, obowiązująca dotychczas, ustalona rozporządzeniem Ministra Skarbu z dn. 24/II 1930 r., wynosiła zł 104.50.

W związku z powyższem ceny cukru w sprzedaży detalicznej zostaną niżone o gr 20, czyli obniżka tych ostatnich wyrazi się stosunkiem 12.5%.

Rząd zdecydował się na przeprowadzenie obniżki z uwagi na pilną potrzebę dostosowania cen przemysłowych wogóle, a cen artykułów powszechnego spożycia w szczególności, do zmniejszonej siły nabywczej społeczeństwa. Niewątpliwie „sztywne” ceny cukru, utrzymywane na niezmiennym poziomie od paru lat, przy poważnym spadku dochodów ludności, były ważnym czynnikiem zmniejszania się konsumpcji cukru na rynku wewnętrznym. Spadła ona z 346.540 t w 1929/30 r. do 298.784 t w 1931/32 r. W tych warunkach dokonana obniżka posiadać będzie nietylko duże znaczenie społeczne, powinna bowiem udostępnić ludności szersze spożycie cukru, będącego artykułem o wysokiej wartości odżywczej, ale — przez rozszerzenie zbytu — również poważne znaczenie gospodarcze dla kraju i samego przemysłu cukrowniczego.

Decyzja Rządu poprzedzona była gruntownem zbadaniem możliwości poniesienia tej obniżki w dzisiejszych warunkach przez przemysł cukrowniczy. Stwierdzono, że możliwości te istnieją, bowiem naskutek znacznego zmniejszenia się nierentownego eksportu, a w związku z tem zwiększenia się udziału sprzedaży w kraju w ogólnym zbyciu, przy jednoczesnym skompensowaniu różnic w kosztach produkcji — podniosła się w ostat-

nich czasach przeciętna cena, uzyskiwana przez cukrownie za sprzedany cukier. Należy się, oczywiście, liczyć z tem, że tak znaczna obniżka, wyrażająca się — jak zaznaczyliśmy — dla cukrowni stosunkiem 20%, utrudni przemysłowi cukrowniczemu obecne względnie korzystne warunki, w jakich przemysł ten pracuje, w porównaniu z innymi gałęziami produkcyjnymi. Niemniej jednak wydaje się, że ogromna większość cukrowni obniżkę tę wytrzyma, zważywszy, że sytuacja finansowa cukrowni kształtowała się w ostatnich 2 latach stosunkowo pomyślnie, wskutek czego cukrownie, w większości swej, wykazywały zyski i czyniły znaczne odpisy amortyzacyjne.

Obniżka cen będzie mogła być poniesiona przez przemysł tem łatwiej, że jednocześnie niżone zostały ceny buraków. Jak wiadomo, w ogólnym koszcie produkcji cukru koszt buraka partycypuje w wysokim stosunku, wynoszącym przeciętnie ok. 50%. W tym stanie rzeczy nie można było uniknąć jednoczesnej rewizji cen buraków. Ta sprawa była przedmiotem długich narad między zainteresowanymi czynnikami. Należy nadmienić, że umowy zbiorowe, zawarte między przemysłem cukrowniczym i plantatorami buraków, przewidywały, że w razie obniżenia ceny cukru jednoczesnej proporcjonalnej obniżce ulegną ceny buraków. Tak dalece, oczywiście, obniżka cen buraków pójść nie mogła i nie była zresztą wysuwana przez przemysł cukrowniczy. Pod wpływem Rządu, liczącego się również przy przeprowadzaniu obniżki ceny cukru z interesami producentów buraka, przemysł cukrowniczy zobowiązał się do nieobniżania ceny buraków w kampanji 1932/33 w wyższym stosunku aniżeli o gr 70 na kwintalu, zamiast kwoty, wynikającej z umów ramowych i indywidualnych z plantatorami. Obniżka ceny buraków o gr 70 odpowiada obniżce ceny cukru o zł 5. Ponieważ cena cukru niżona została o zł 20, wynika więc, że obniżka ta w $\frac{3}{4}$ obciąży przemysł i w $\frac{1}{4}$ rolnictwo, ściślej zaś mówiąc — plantatorów buraków.

Jeśli chodzi o rolnictwo, jest ono, niewątpliwie, zainteresowane poważnie w znizeniu wszystkich cen artykułów przemysłowych. Niżka ceny cukru jest tu tylko fragmentem, fragmentem jednak bardzo poważnym, interesującym również konsumenta rolniczego. Dotyczy ona artykułu, którego cena nie mogła być niżona bez pewnego udziału w ofiarach rolnictwa, jako producenta surowca. Strata rolnictwa powinna być jednak skompensowana z nadwyżką obniżeniem się cen innych artykułów przemysłowych, która to akcja w dalszym ciągu będzie prowadzona. Nie należy zapominać, że wprowadzona już w życie jednocześnie z obniżką ceny cukru analogiczna niżka ceny spirytusu daje już rolnictwu poważne korzyści. Liczyć się zresztą należy i z tem, że zwiększenie spożycia cukru na rynku wewnętrznym, pod wpływem niżki jego ceny, nie pozostanie bez wpływu na rozmiary uprawy buraka; to również musi być brane pod uwagę.

ROLNICTWO

POD REDAKCJĄ MINISTERSTWA ROLNICTWA

MŁYNARSTWO W OKRESIE KRYZYSU. — Młynarstwo polskie odczuwa niemal chronicznie dysproporcję pomiędzy zdolnością wytwórczą a rozmiarem zatrudnienia, cierpi więc na przerost, jak na obecne stosunki, co znajduje swe wyjaśnienie w dawnej przynależności do 3 odmiennych systemów gospodarczych państw zaborczych. Dostęć wskazać na liczbę przeszło 6.000 młynów, znajdujących się w ewidencji Gł. U. St.

Niektórzy szacują ogólną ilość wszelkich młynów w Polsce na 15 do 16 tys., z których lwia część przypada na t. zw. młyny gospodarcze, związane bezpośrednio z rolnictwem, obsługujące lokalne zapotrzebowanie. Poważniejszych młynów natomiast — o charakterze handlowym, t. j. młynów, wykupujących świadectwa przemysłowe pierwszych 4 kategorii, było w 1929 r. ok. 270, w 1931 r. natomiast już tylko ok. 200. Zakładów, zatrudniają-

jących ponad 20 robotników, posiadamy ok. 140 o załodze 4 do 5 tys. robotników.

Jest rzeczą zrozumiałą, że przemysł młynarski, związany ściśle z rolnictwem, musiał w okresie dekonjunktury dotkliwie odczuć skutki obecnego położenia rolnictwa, które znów doznało zaostrenia z tej przyczyny, że przemysł młynarski w wytworzonych obecnie warunkach nie był w możności spełniać należycie roli stałego i głównego odbiorcy zbóż przemiałowych.

Losy młynarstwa drobnego i, wogóle, stojącego bezpośrednio na usługach rolnictwa — kształtują się nieco odmiennie ze względu na różne funkcje, które spełniają. Młyny gospodarcze, obsługując przede wszystkim własne zapotrzebowania konsumpcyjne rolników, odczuwały w ostatnich latach kryzysu nie tyle zmniejszenie ilościowe zatrudnienia, ile stałą dążność do zmniejszania się wynagrodzenia w naturze, pobieranego za przemiał. Walka konkurencyjna młynów gospodarczych toczyła się właśnie w tej płaszczyźnie i doprowadziła do coraz bardziej malejącej rentowności zakładów wytwórczych.

Pomimo to istnieje, słuszne zresztą poniekąd, mniemanie, że młyny gospodarcze, jak wogóle przedsiębiorstwa mniejsze, łatwiej znoszą kryzys i przystosowują się do zmienionych warunków konjunkturalnych, dotkliwiej natomiast odczuwają kryzys gospodarczy młyny handlowe, a w szczególności wielkie. Przedsiębiorstwa te, przeznaczone z natury rzeczy do finansowania zakupu zboża i rozprowadzenia mąki w miastach, wyszedłszy z okresu inflacyjnego z uszczuplonemi środkami obrotowemi, walczyły już w okresie lepszej konjunktury, aczkolwiek w mniejszej mierze, z trudnościami finansowemi. Zacieśnienie rynku pieniężnego, z nastaniem dekonjunktury, zmuszało młyny te do zakupywania mniejszych partii zboża na zapas i do przechodzenia na pokrywanie jedynie bieżącego zapotrzebowania, co, oczywiście wywarło również swój wpływ na kształtowanie się warunków rynkowych handlu zbożem. W pewnej mierze przyszedł tu z pomocą w 1929 r. Bank Polski, udzielając młynarstwu do użytku większych młynów handlowych kredytu w wysokości zł 4 miljn., spłaczalnych po upływie kampanji. Kredyty te nie zostały jednak ponownie udzielone, co przyczyniło się znów do zwężenia bazy operacyjnej młynarstwa handlowego. Ze względu na to, jak i z powodu strat, poniesionych wskutek wahań cen zboża, a w większej mierze jeszcze wskutek strat, poniesionych na klientach — w ostatnich 3 latach dało się zaobserwować wzrastające zubożenie i upadek poważnych przedsiębiorstw, podczas gdy reszta utrzymuje się na powierzchni życia z największymi trudnościami. Mnóży się natomiast nienormalne zjawisko, że młyny handlowe dokonują przemiału zboża na obcy rachunek. Mniejsze przedsiębiorstwa, szczególnie prowincjonalne, nie wymagające tak znacznych środków obrotowych, wykazały wprawdzie naogół większą odporność, ale i one walczyły z wielkimi trudnościami. Transakcje, dokonane przez te przedsiębiorstwa, nosiły często charakter sprzedaży przymusowych, a niską swą cenę sprzedażną, stojącą poniżej kosztów produkcji, dezorganizowały rynek zbytu i utrudniały normalną kalkulację innym przedsiębiorstwom.

Jak wynika ze statystyki, w pierwszych 2 latach kryzysu globalna ilość przemiału ziarna nie zmniejszyła się. W 1930 r. przemielono więc okrągi 986 tys. t pszenicy, 2.225 tys. t żyta, 193 tys. t jęczmienia, 117 tys. t mieszanek na paszę i 16 tys. t innego zboża, t. j. w ogólnej kwocie nawet nieco więcej aniżeli w poprzednich 2 latach. W tym okresie nie pogorszył się więc stan zatrudnienia. Natomiast w IV kwartale 1931 r. wykazuje Gł. U. St. — pomimo zwiększenia liczby zakładów czynnych, zatrudniających ponad 20 robotników, z 134 do 143 — zmniejszenie liczby pracowników, zatrudnionych przy produkcji, z 3.920 do 3.570, przy równoczesnym zmniejszeniu pracy jednego robotnika w tygodniu z 44,7 do 43,6 godzin. Stan ten doznał dalszego po-

gorszenia w ciągu r. b. W niektórych ośrodkach nastąpiło już jednak wcześniej zmniejszenie stanu zatrudnienia.

Według sprawozdania Zjednoczenia Młynów Handlowych Zach. Polski, młyny, należące do Zjednoczenia, przemęły w 1928 r. 629 tys. t wartości zł 276 miljn. przy przeciętnej wartości jednej tonny zboża zł 438, wykorzystując swą zdolność przemiałową w 60%. W 1929 r. przemielono natomiast tylko 440 tys. t, a w 1930 r. nawet 358 tys. t, przyczem stopień wykorzystania zdolności przemiałowej spadł do 37%. W innych okręgach, jak warszawskim i łódzkim, obroty nie zmniejszyły się wagowo. Rok 1931 przyniósł już zdecydowany spadek spożycia, tak mąki, jak i w konsekwencji pieczywa, wobec czego stwierdzono przeciętnie spadek ilościowy 15 — 18%. Odbiło się to, oczywiście, na stanie zatrudnienia, który np. w kwietniu r. b. wykazuje spadek z 4.190 osób w 1931 r. do 3.542.

Rynek kształtował się rokrocznie pod wpływem bardzo znacznych wahań cen przy przeważnie spadającej tendencji cen zboża. Wahania te zostały tylko rzadko wykorzystane przez młyny celem uzyskania dodatkowego zysku, przeważyły według sprawozdań z poszczególnych okręgów straty.

Nie bez wpływu na normalny rozwój warunków rynkowych pozostała obowiązuca od kilku lat normalizacja przemiału, wprowadzona w okresie potrzeby ograniczenia konsumpcji ziarna. Normalizacja, aczkolwiek w ostatnim czasie liberalniej traktowana, jest przez młynarstwo naogół traktowana jako zbędna ingerencja w stosunki produkcyjne, która straciła swe pierwotne znaczenie, a przyczynia się rzekomo do niezdrowego kształtowania rynku o tyle, że przedsiębiorstwa mniejsze, zwłaszcza na prowincji, nie stosują się niejednokrotnie ściśle do obowiązującej normy, stwarzając tem samym nowy czynnik niewłaściwej konkurencji na szkodę wielkich i poważnych młynów handlowych. To też w kołach młynarskich przychylnie powitana została zapowiedź rozluźnienia przepisów reglamentacyjnych i oparcia norm przemiałowych na gatunkach mąki, ustalonych przez giełdy zbożowo-towarowe.

Z roku na rok postępuje pogorszenie wypłacalności klientów, t. j. handlu i piekarstwa. Należy przytem uwzględnić, że w niektórych okręgach, jak np. w Warszawie, handel hurtowy nie odgrywa żadnej roli, i piekarstwo bezpośrednio jest głównym odbiorcą młynów. W zachodniej Polsce i części w Małopolsce natomiast istniejące hurtownie straciły w ostatnim czasie na znaczeniu wskutek zubożenia handlu, który popada w coraz większe trudności finansowe i pokrywa tylko swe doraźne zapotrzebowanie. W konsekwencji przesilenia pozostały tylko nieliczne solidne firmy, handlujące mąką. Do załamania się handlu mącznego zachodniej Polski i zaostrenia się kryzysu w tej branży przyczyniły się same młyny przez wzajemne licytowanie się w coraz dogodniejszych warunkach kredytowania przy sprzedaży mąki. W zasadzie obowiązujące na rynku zbożowo-mącznym pokrycie gotówkowe po 14 dniach kredytu otwartego przestało być regułą rynkową. W końcu 1930 r. doszło do tego, że niektóre młyny sprzedawały mąkę na 3-miesięczny kredyt na rachunku otwartym, a niekiedy przyjmowały nawet tytułem pokrycia 6-miesięczne weksle. W takich warunkach, zachęcających do nabywania mąki, musiało nastąpić przeładowanie towarem ostatnich odbiorców, t. j. piekarzy, którzy ze swej strony nie potrafili wywiązać się ze zwiększonych zobowiązań. Niekorzystne wyniki zbyt liberalnej polityki kredytowej skłoniły młynarstwo następnie do ostrożniejszego udzielania kredytów i obostrzenia warunków sprzedaży mąki. Tendencja ta uwydatniała się przez cały rok 1931, do zamierzonego przez organizacje młynarskie uregulowania rynku jednak nie doszło. Na terenie warszawskim było pod koniec roku dążeniem młynarstwa sprzedawać mąkę żytnią na kredyt otwarty 7 dniowy względnie wekslowy z terminem do 30 dni, mąkę pszenną na kredyt wekslowy do 60 dni.

Gdy cena pszenicy pomimo poważnych wahań w ciągu roku pod koniec 1931 r. wykazywała wzrost zaledwie o 5%, cena żyta, podlegająca w ciągu ub. okresu również poważnym zmianom, pod koniec roku w porównaniu z ceną ze stycznia wykazała wzrost o blisko 50%. Poważne straty na przednówku wskutek nagłego spadku cen żyta i pszenicy o 30—40%, stały wzrost cen zboża nowego urodzaju, oraz pogorsząca się płynność młynów i piekarń zmusiły do dalszego znacznego zmniejszenia zapasów zboża w młynach i mąki w piekarniach. Dostawcy zbóż również dotkliwie odczuwali brak środków obrotowych, wobec czego przy dostawach zboża do młynów nie byli w możności zachować dawnych warunków regulacji, które przewidywały kilkudniowy kredyt otwarty, lecz domagali się niezwłocznie zapłaty gotówką.

Kształtowanie się cen mąki nie następowało wyłącznie pod działaniem praw ekonomicznych, lecz uzależnione było również od działalności komisji cennikowych.

O zasięgu sprzedaży młynów handlowych decyduje polityka taryfowa P. K. P. Reforma taryf kolejowych, przeprowadzona w 1929 r. pod hasłem powiększenia rentowności P. K. P., spowodowała zmiany w warunkach rynkowych, ograniczając terytorjalnie działalność młynarstwa handlowego, położonego na krańcach kraju, na czem straciły zwłaszcza wielkie młyny zachodniej Polski, podczas, gdy młyny Małopolski wschodniej otrzymały odszkodowanie w formie specjalnej taryfy ulgowej na terenach małopolskich i wołyńskich, co swoją drogą wywołuje zastrzeżenie w okręgach, dotkniętych ułatwioną tym sposobem konkurencją, zwłaszcza w okręgu krakowskim. Zastrzeżenia niektórych sfer młynarskich budzi zresztą sama zasada, przyjęta w nowej taryfie, polegająca na zrównaniu stawek przywózowych zboża i mąki.

Poważnym odciążeniem dla wewnętrznego rynku był eksport mąki, który rozpoczął się w 1929 r. przy pomocy premjowania i osiągnął już w tym roku dosyć pokaźne rozmiary, wynosząc 57.500 q wartości zł 3.696 tys. Eksport ten rozwinął się w 1930 r. bardzo znacznie, osiągając w rezultacie 421.250 q wartości zł 16.426 tys. Dalszy wzrost naszego wywozu mąki, głównie zaś mąki żytniej i pszennej, nastąpił w 1931 r., kiedy doszedł do maksymalnej kwoty 744 tys. q wartości zł 19.283 tys. Mąki pszennej wyeksportowano w 1930 r. 196.006 q wartości zł 7.832 tys., w 1931 r. 282.564 q wartości zł 7.711 tys., co uwidoczniła silny spadek cen tego artykułu. Mąki żytniej wywieziono w 1930 r. 316.071 q wartości zł 8.248 tys., w 1931 r.

452.903 q wartości zł 10.625 tys. Wzrost ten przypada jednak na I połowę 1931 r., natomiast już od II półrocza spowodowały ograniczenia przywózowe w niektórych państwach oraz podwyżka cen na zboże na rynku krajowym zmniejszenie się rozmiarów eksportu. Głównymi odbiorcami naszej mąki, przeważnie w gatunkach poślednich, używanych w państwach zachodnio- i północno-europejskich jako pasza, były: Anglja, Niemcy, Norwegja, Finlandja, Danja i Francja. Eksport mąki żytniej na rynek francuski rozwijał się doskonale do kwietnia 1931 r., został jednak następnie nieomal całkowicie zahamowany zakazem przywozu. W innych krajach, jak: w Estonji, Finlandji i Norwegji, nastąpiły podwyżki celne. Te i inne utrudnienia przywózowe, dążenia do samowystarczalności w szeregu krajach i zmniejszenie się zdolności spożywczej, spowodowały w pierwszym półroczu r. b. bardzo znaczny spadek rozmiarów eksportu mąki i innych produktów przemiałowych do poziomu 126.000 q wartości zł 2.950 tys., t. j. mniej więcej do wys. 30% eksportu z poprzedniego roku, pomimo dużej prężności naszego przemysłu młynarskiego, który lokował swój towar nie tylko na podanych wyżej głównych rynkach, lecz wysyłał go aż do 17 krajów.

Mniejszą rolę odgrywa eksport kasz jęczmiennych. Znaczną pozycję natomiast stanowi wywóz otrąb żytnich i pszennych. W 1929 r. wywieźliśmy bowiem otrąb wartości zł 26.333 tys. głównie do Czechosłowacji i Niemiec. Naskutek restrykcji przywózowych w Niemczech i pogorszenia się możliwości zbytu na innych rynkach spada wywóz otrąb z roku na rok. W 1931 r. wartość eksportu wynosiła tylko zł 5.391 tys., w I półroczu r. b. już tylko zł 1.670 tys.

Celem zorganizowania eksportu i przeprowadzenia podziału zaświadczeń wywózowych pomiędzy poszczególne młyny został w styczniu 1930 r. założony w Poznaniu Związek Eksportowy Młynów, w skład którego weszły terytorjalne organizacje zawodowe młynów handlowych w całej Polsce. Jakkolwiek z eksportu korzystają przeważnie młyny zachodniej Polski, ze względu na swe geograficzne położenie, a dla młynów warszawskich i poniekąd małopolskich staje się eksport frachtowy nieopłacalnym, korzystają i te okręgi pośrednio z pożytecznych skutków eksportu ze względu na zmniejszony napór konkurencji młynów zachodniej Polski na przyległych terenach.

L. Laskowski

H A N D E L

HANDEL WEWNĘTRZNY

RUCH CEN W SIERPNIU 1932 R. — Sierpień wykazał jeszcze podobnie jak lipiec silny zastój w obrotach handlowych, co jest zresztą normalnym zjawiskiem sezonowym, przyczem rozmiary obrotów w sierpniu r. b. były naogół nie mniejsze niż w roku poprzednim. Jak zwykle, dopiero pod sam koniec miesiąca w związku z kończącym się okresem wakacyjnym w miastach i okresem zbiorów na wsi zaznaczyło się pewne ożywienie w handlu, lecz było ono narazie bardzo niewielkie i dotyczyło tylko niektórych branż. Odrębną pozycję zajął handel hurtowy włókienniczy, w którym nastąpił silny wzrost obrotów, będący częściowo w związku z przygotowaniem do sezonu, częściowo zaś z haussą cen surowca i jej konsekwencjami.

Hamująco na obroty towarowe oddziaływała w dalszym ciągu ciasnota na rynku pieniężno-kredytowym, która doznała jednak pewnego odprężenia. Chociaż odpływ kapitałów obcych z instytucji finansowych ustał, a nawet zauważyć się dał w sierpniu pewien ich dopływ, kredyty nie uległy rozszerzeniu, a zapotrzebowanie — zwłaszcza kredytu finansowego — było wysokie i ze strony prowadzącego zbioru rolnictwa i ze strony sezonowej produkcji przemysłowej. W zakresie wypłacalności nastą-

piła poprawa. W dalszym ciągu szeroko był stosowany gotówkowy sposób regulacji przy transakcjach towarowych.

Zdolność nabywca ludności rolniczej nie wykazała wzmocnienia, gdyż realizacja zbiorów jeszcze nie została rozpoczęta na większą skalę, a ceny zbóż spadły, podobnie zresztą jak i (choć w mniejszym stopniu) ceny produktów hodowlanych.

Siła nabywca ludności miejskiej doznała osłabienia częściowo sezonowego — z racji okresu wakacyjnego, częściowo zasadniczego — w związku z obniżką płac i rozmiarów zatrudnienia (mimo spadku bezrobocia) oraz kurczeniem się dochodów kupiectwa i rzemiosła.

Sytuacja zbytu na eksport — wobec konjunkturnego słabnięcia zdolności nabywczej rynków odbiorczych i choć może mniej licznych, ale coraz to nowych i uciążliwych utrudnień importowych — przedstawiała się w dalszym ciągu niekorzystnie.

Ceny wykazały w sierpniu dalszy spadek: bardzo nieznaczny — w hurcie, silniejszy — w handlu detalicznym. Spadek cen artykułów rolnych został częściowo zneutralizowany nienotowaną oddawna wyższą cen artykułów przemysłowych.

Ruch wskaźników cen hurtowych — ogólnego jak i poszczególnych grup towarowych — ilustruje następujące zestawienie:

	Wskaźnik ogólny	W t e m:				W i e m:					
		Artykuły rolne	prod. roślinne	spożywcze zwierzęce	Artykuły przemysł.	drzewo	artykuły włókienn.	węgiel	metale	różne	Artykuły kolonialne
		W s k a ź n i k				1927 = 100					
VIII 1930	81·8	68·2	63·2	76·5	93·2	100·1	80·1	121·0	90·2	100·2	95·5
VII 1931	70·3	58·8	56·0	63·6	80·1	74·1	61·0	121·0	82·7	91·9	81·4
VIII "	69·0	58·3	54·8	64·2	77·8	69·9	58·0	121·2	82·1	89·2	81·4
I 1932	63·9	51·8	57·8	45·4	74·4	71·2	52·7	121·2	80·5	84·6	76·4
II "	64·6	54·5	59·3	49·5	73·0	64·3	52·6	121·2	79·2	83·6	77·2
III "	63·8	54·1	62·3	45·6	71·6	60·4	52·5	121·2	76·6	82·8	77·2
IV "	65·3	59·0	66·8	50·8	70·0	60·4	51·1	121·2	73·8	81·1	75·4
V "	66·1	61·4	67·2	55·2	69·4	59·3	50·8	121·2	73·4	79·8	76·0
VI "	61·8	53·7	60·3	46·8	68·0	53·2	49·9	121·2	73·0	79·2	75·9
VII "	60·4	51·2	54·2	48·2	67·7	51·7	50·3	121·2	72·2	79·1	75·5
VIII "	60·2	48·9	51·2	46·8	69·7	51·7	54·7	121·2	73·2	79·7	75·5

Ceny artykułów rolnych od czerwca stale spadają i zeszły nawet już poniżej poziomu, na jakim znajdowały się przed haussą, która trwała od początku roku do maja włącznie. Zniżka cen w sierpniu wyniosła 4·4% (w lipcu 4·5%, w czerwcu 12·5%) i dotknęła znacznie silniej produktów roślinne niż produkty hodowlane.

Spadek cen w grupie roślinnych krajowych produktów spożywczych wyniósł w sierpniu 5·6%. Ceny zbóż spadały z wyjątkiem pszenicy, która pod wpływem wyżki cen światowych i w związku z mniejszymi zbiorami naskutek lekkiej rdzy wyżkowała; z pozostałych zbóż najsilniej obniżyły się ceny żyta i owsa. Ceny przetworów dostosowały się do ruchu cen zbóż. Ceny pszenicy osiągnęły poziom wyższy niż przed rokiem, ceny innych zbóż — niższy.

W grupie spożywczych produktów hodowlanych po silnej niżce w czerwcu nastąpił w lipcu przejściowy wzrost cen, ale już w sierpniu ceny, obniżając się o 2·9%, powróciły do poziomu czerwcowego. Na rynku była i trzody poważniejsze zmiany nie zaszyły; ceny bydła były utrzymane, ceny trzody chlewnej wykazywały nawet lekką tendencję wyżkową. W zakresie nabiału ceny masła pozostały bez zmiany, natomiast niżce uległy ceny masła i jaj, co się wiąże z ukończeniem okresu żniwnego z jednej strony i z niekorzystną tendencją na rynkach zagranicznych — z drugiej strony.

Ceny artykułów przemysłowych, zniżkujące od bardzo długiego czasu (z jednym wyjątkiem — lekka przejściowa wyżka — w styczniu r. b.), wykazały w sierpniu wzrost o 2·9%. Wyżka ta wiąże się z sytuacją rynków światowych, mianowicie z dość poważną wyżką cen surowców — głównie włókienniczych i metalowych — jaka nastąpiła w sierpniu. Natomiast konjunkturalny zniżkowy ruch cen półfabrykatów i fabrykatów nie został poważnie zahamowany.

W grupie drzewnej ceny naogół pozostawały bez zmiany przy tendencji zniżkowej — wobec malejącego eksportu materiałów i wyrobów drzewnych i stosunkowo niewielkiego zbytu drzewa na potrzeby krajowe.

W grupie włókienniczej nastąpił najsilniejszy wzrost cen, bo o 8·8%. Wyżkowały przede wszystkim — pod wpływem rynków światowych — ceny surowca, a głównie bawełny. Za surowcami poszły i półfabrykaty, wykazując jednak słabszy wzrost cen, oraz tkaniny, zwłaszcza bawełniane, gdyż w welnianych nastąpił nawet spadek cen niektórych gatunków.

W grupie metalowej nastąpiła wyżka cen o 1·4%. Przy niezmiennych cenach żelaza dotyczyła ona cen cynku, ołowiu i cyny i była bezpośrednim skutkiem wyżki cen na rynkach światowych, która zresztą już we wrześniu załamała się.

Ceny węgla — przy nieco zwiększonym zbycie zarówno w kraju jak i na eksport — pozostały na rynku wewnętrznym niezmiennione.

Grupa „różnych” artykułów przemysłowych wykazuje w sierpniu również wyżkę — o 0·7% (w lipcu spadek o 0·5%). Wyżka cen nastąpiła w branży skórzanej, przyczem wyżkowały ceny zarówno skór surowych, jak i gotowych. Poza tem wzrost cen wykazały niektóre chemikalia, np. kwas siarkowy. Ceny kolonialnych produktów spożywczych pozostały w sierpniu niezmiennione.

Ruch cen w ciągu roku, t. j. od sierpnia 1931 r. do sierpnia 1932 r., wykazał niżkę ogólnego poziomu cen o 12·8%, przyczem ceny artykułów rolnych spadły silniej, bo o 16·1%, ceny zaś artykułów przemysłowych — słabiej, mianowicie o 10·4%; powiększyła się więc znów w ciągu roku rozpiętość między cenami artykułów rolnych i przemysłowych. Biorąc na uwagę poszczególne grupy towarów, widzimy, że ogólny zniżkowy ruch cen odbywa się nierównomiernie, wywołując tem zaburzenia w wymianie i powstrzymując proces przejścia gospodarstwa w kierunku fazy poprawy.

Jeśli chodzi, mianowicie, o artykuły przemysłowe — to mamy tu w ciągu roku jedną pozycję bez zmiany — węgiel; najmniej wynosi zniżka cen w grupie włókienniczej, bo zaledwie 5·7%, znacznie większa już jest w grupach: „różnych” — 10·6% i metali — 11·1%, ogromna jest w grupie drzewnej — 26·0%. Jak widzimy, w tych grupach, gdzie odgrywają rolę artykuły skartelizowane, zniżkowy ruch przystosowawczy cen zbyt powoli się posuwa; niewielki zaś spadek cen w grupie włókienniczej tłumaczy się silną wyżką w ostatnim czasie światowych cen surowców oraz tem, że ruch przystosowawczy w przeważającej części nastąpił już przedtem.

Co do artykułów rolnych — to tu porównanie poziomów cen w pierwszym miesiącu dwóch kolejnych lat gospodarczych, mianowicie w sierpniu, wykazuje niżkę cen artykułów roślinnych tylko o 6·6%, zato wielokrotnie silniejszy spadek cen artykułów hodowlanych — o 27·1%. Nowy więc okres gospodarczy rolnictwo zaczyna w sytuacji coprawda niewiele gorszej, jeśli chodzi o gospodarkę zbożową (przy rekordowo niskim poziomie cen zbóż), a zato w znacznie gorszej, jeśli chodzi o gospodarkę hodowlaną.

Zestawienie poziomów cen z sierpnia 1932 r. i z sierpnia 1930 r. wykazuje ogólny spadek cen o 24·6%, przyczem ceny artykułów rolnych obniżyły się nieco silniej — 28·3% wobec 25·0%.

Ceny detaliczne obniżyły się w sierpniu znacznie silniej niż ceny hurtowe, mianowicie o 2·0%, osiągając poziom rekordowo niski.

Ruch wskaźników cen detalicznych (w Warszawie) przedstawiał się następująco:

Wskaźnik ogólny	Wskaźnik cen (1927 = 100)		
	VII 1932	VIII 1932	VIII 1931
Wskaźnik ogólny	76·6	75·1	87·2
Artykuły rolne	65·6	63·4	76·8
" przemysł.	87·6	86·7	97·2
Żywność	67·4	65·4	78·6

Jak widzimy, wskaźnik ogólny cen detalicznych zniżkował w sierpniu głównie naskutek spadku cen artykułów rolnych (głównie żywnościowych) — o 3·3%, podczas gdy ceny artykułów przemysłowych obniżyły się tylko o 1·0%. W grupie artykułów żywnościowych zniżkowały ceny chleba, kaszy, mleka, masła, mięsa, podniosły się zaś lekko ceny mąki pszennej.

Ruch cen detalicznych w ciągu roku, t. j. od sierpnia 1931 r. do sierpnia 1932 r., wykazuje spadek o 13·8%, a więc nieznacznie większy od spadku cen hurtowych (porównanie — ze względu na odmienną budowę wskaźników — jest tylko przybliżone). Silniej znacznie spadły w ciągu roku ceny artykułów rolnych (— 17·4%) niż ceny artykułów przemysłowych (— 10·8%). Przy cenach hurtowych spadek był bardziej równomierny.

Koszty utrzymania (w Warszawie) zniżkowały w sierpniu w dalszym ciągu. Zniżka wyniosła 1·5% (czyli mniej niż zniżka cen detalicznych) i dotyczyła głównie kosztów żywności (— 2·2%), kosztów odzieży i obuwia (— 3·1%), a także „innych” kosztów (— 0·2%).

KRAJOWE RYNKI TOWAROWE¹⁾

ZBOŻA I PRZETWORY

RUCH CEN ZBÓŻ w okresie od 9 do 22 września r. b. kształtował się następująco (ceny za 100 kg):

¹⁾ Na podstawie danych Min. Przemysłu i Handlu i Min. Rolnictwa, sprawozdań organizacji gospodarczych, własnych korespondentów, depesz P. A. T. i t. d.

	9—15/IX		16—22/IX		Wzrost (+) Spadek (-)
	zł	g	zł	g	
Pszenvica					
Warszawa	28.50	3.20	28.40	3.19	- 0.3
Poznań	26.12½	2.93	25.50	2.86½	- 2.3
Lwów	25.50	2.86½	24.12	2.71	- 5.4
Przeciętna	26.70½	3.00	26.00½	2.92	- 2.6
Żyto					
Warszawa	16.77½	1.88	16.45	1.85	- 1.9
Poznań	16.03	1.80	15.76½	1.77	- 1.6
Lwów	16.43	1.84½	16.37½	1.84	- 0.3
Przeciętna	16.41	1.84	16.19½	1.82	- 1.3
Owies					
Warszawa	16.12	1.81	16.20	1.82	+ 0.4
Poznań	12.75	1.43	12.79	1.43½	+ 0.3
Lwów	13.25	1.49	14.22	1.59½	+ 7.3
Przeciętna	14.04	1.57½	14.40	1.61½	+ 2.5
Jęczmień browarowy					
Warszawa	18.50	2.07½	18.50	2.07½	-
Poznań	20.00	2.24½	20.00	2.24½	-
Lwów	-	-	-	-	-
Przeciętna	-	-	-	-	-
Jęczmień zwykły					
Warszawa	16.25	1.82½	16.25	1.82½	-
Poznań	16.56	1.86	16.37½	1.84	- 1.1
Lwów	14.25	1.60	14.25	1.60	-
Przeciętna	15.68	1.76	15.62	1.75½	- 0.3

— Okres sprawozdawczy (od 19 do 24 września) przyniósł na rynkach zbóż chlebowych dość znaczną zniżkę cen pszenicy oraz jej przetworów, a mianowicie na giełdzie warszawskiej zniżka pszenicy wyniosła zł 1.00 — 2.00 na 100 kg, mąki pszennej zł 1.00, otrąb pszennych zł 0.50 — 1.00, na giełdzie zaś poznańskiej odpowiednio zł 2.00, zł 2.50, cena otrąb pozostała bez zmiany. Poza tem słabiej również kształtowały się ceny żyta (zł 0.50), jęczmień, z wyjątkiem niewielkiej zniżki jęczmienia przemiałowego na giełdzie poznańskiej — utrzymał się na dotychczasowym poziomie, na obydwuch zaś powyższych giełdach miała miejsce niewielka poprawa cen owsa jednolitego i zbieranego. Najmniejsze różnice w porównaniu z notowaniami końcowymi okresu poprzedniego wykazuje giełda gdańska, gdzie właściwie jedynie wszystkie gatunki jęczmienia przyniosły nieznaczne straty. Na pozostałych giełdach prowincjonalnych minął okres sprawozdawczy przy tendencji nieco słabszej i zmniejszonych cenach naogół obrotach.

Warszawa. — Ceny orientacyjne — w zł za 100 kg parytet wagon Warszawa (w nawiasach podane są notowania końcowe z okresu poprzedzającego sprawozdawczy): pszenica jednolita 27.00 — 28.00 (28.50 — 29.00), — zbierana 26.00 — 27.00 (28.00 — 28.50), żyto 16.00 — 16.25 (16.50 — 16.75), jęczmień brow. 114 hfl. 18.00 — 19.00 (18.00 — 19.00), — przemiałowy 16.00 — 16.50 (16.00 — 16.50), owies jednolity 16.50 — 17.50 (16.50 — 17.00), — zbierany 16.00 — 16.50 (15.25 — 15.75), mąka pszenna luksusowa 47.00 — 52.00 (48.00 — 53.00), — pszenna 4/0 42.00 — 47.00 (43.00 — 48.00), — żytnia pyłkowa 30.00 — 32.00 (31.00 — 33.00), — sítkowa 23.00 — 25.00 (24.00 — 27.00), — razowa 22.00 — 24.00 (23.00 — 25.00), otręby pszenne grube 11.00 — 11.50 (11.00 — 12.00), — pszenne średnie 10.50 — 11.00 (11.00 — 12.00), — żytnie 8.50 — 9.00 (8.75 — 9.25).

Poznań. — Ceny orientacyjne — w zł za 100 kg parytet Poznań (jak wyżej): pszenica 23.50 — 24.50 (25.50 — 26.50), żyto 15.20 — 15.50 (15.70 — 16.00), jęczmień brow. 19.50 — 20.50 (19.50 — 20.50), — przemiałowy 64 do 66 kg 15.50 — 16.00 (16.00 — 16.50), — 68 kg 16.00 — 17.00 (16.50 — 17.50), owies 12.75 — 13.25 (12.50 — 13.00), mąka pszenna 65%-owa wraz z workiem 37.50 — 39.50 (40.00 — 42.00), — żytnia 65%-owa wraz z workiem 23.75 — 24.75 (25.00 — 26.00), otręby pszenne grube 10.00 — 11.00 (10.00 — 11.00), — pszenne średnie 9.00 — 10.00 (9.00 — 10.00), — żytnie 8.75 — 9.00 (8.75 — 9.00).

Gdańsk. — Notowano — w guld. gd. za 100 kg (jak wyżej): pszenica o wadze 128 hfl. nowa 16.25 — 16.50 (16.00 — 16.50), żyto eksportowe 120 hfl. 10.15 (10.25), jęczmień nowy wyborowy 11.25 — 12.25 (11.50 — 12.50), — średni 10.40 — 10.65 (10.50 — 11.00), — mierny 108 hfl. 10.10 — 10.40 (10.25 — 10.50), otręby pszenne 7.25 (7.25), — żytnie 6.50 (6.50).

PRZETWORY ZIEMNIACZANE

— W związku z ustaniem kartelu „Spółka Producentów Syropu” oraz ustaleniem cenników przez poszczególne przedsiębiorstwa według własnych zasad nastąpiła bardzo silna zniżka cen.

Poznań. — Ceny orientacyjne — w zł za 100 kg netto franco stacja Luboń, zależnie od odległości (województwa zachodnie, centralne i wschodnie), z beczką o pojemności 300 — 500 kg — przy mniejszych beczkach przy odbiorze syropu dolicza się do każdego 100 kg, jeżeli chodzi o beczki od 150 do 200 kg zł 2.25, — beczki od 100 do 150 kg zł 4.50, — beczki od 50 do 100 kg zł 6.75 (w nawiasach podane są ostatnie notowania kartelowe): specjalny syrop cukierkowy „Słońce” wzgl. „Korona” 45° w ładunkach od 5 t wzwyż 62.25 — 57.75 (88.00), — svrop 43° 60.25 — 53.75 (85.00), syrop cukierkowy również chałwa 45° 58.25 — 53.75, — 43° 56.25 — 51.75, syrop jasno-żółty 45° 56.25 — 51.75 (83.00), — 43° 54.25 — 49.75 (80.00), syrop deserowy 48.25 — 43.75 (67.00), syrop gronowy biały w skrzyniach 58.25 — 53.75, — w blokach 57.25 — 52.75, syrop gronowy żółty w skrzyniach 56.25 — 51.75, — w blokach 55.25 — 50.75. Przy dostawach od 2.500 do 5.000 kg ceny są o zł 2.00 wyższe, przy dostawach do 2.500 kg o zł 4.00 wyższe.

TŁUSZCZE I OLEJE

— Zainteresowanie dla tłuszczu i olejów ostatnio nieco wzrosło; ceny kształtowały się naogół zwyklowo.

Toruń. — Ceny orientacyjne — w zł za 100 kg loco Toruń w transportach wagonowych (w nawiasach podane są ostatnie notowania): olej lniany 112.00 (108.00), pokost 137.00 (130.00), olej słonecznikowy rafinowany 150.00 (143.00), — surowy 125.00 (125.00), olej kokosowy surowy 107.00 (102.00), — bielony 110.00 (105.00), — rafinowany 148.00 (142.00), olej palmkowy surowy 104.00 (95.00), — bielony 107.00 (100.00), olej rzepakowy surowy 125.00 (115.00), — rafinowany 152.00 (140.00), makuchy lniane 23.00 (23.00), — słonecznikowe 18.00 (16.00), — rzepakowe 17.00 (15.00), — palmkowe 20.50 (17.25).

RYNEK AKCYJNY

za okres od 19 do 24 września 1932 r.

— Pierwsze dni okresu sprawozdawczego minęły na giełdzie warszawskiej przy tendencji słabej, przynosząc znaczne obniżenie kursów większości notowanych akcji, tak, iż mimo poprawy w II połowie tygodnia kursy nielicznych tylko akcji wykazują poprawę w porównaniu z notowaniami końcowymi okresu poprzedniego. Silniej poszukiwane były nadal akcje przedsiębiorstw cukrowniczych i metalurgicznych.

Akcje Banku Polskiego dzięki końcowej zwyżce poprawiły się o zł 3.00 na akcji; w grupie tej z dn. 20/IX r. b. akcje Banku Związku Spółek Zarobkowych, zaś z dn. 23/IX r. b. akcje Powszechnego Banku Kredytowego — notowane są bez kuponów za 1931 r., oba kupony bez wartości. Grupa akcji przedsiębiorstw cukrowniczych była dość ożywiona, choć notowane akcje — Częstocic i Warsz. T-wa Fabryk Cukru — cenione były poniżej ostatnich notowań (zł 2.00 i zł 1.00). Akcje Warsz. T-wa Kopalń Węgla nadal były dość poszukiwane — kurs ich wykazuje zniżkę o zł 1.25. W grupie akcji przedsiębiorstw metalurgicznych obroty były ożywione; kursy, mimo końcowej poprawy, stoją naogół poniżej notowań poprzedniego tygodnia: akcje Lilpopa straciły zł 1.00, Modrzejowa zł 0.50, Rudzkiego zł 1.00, Starachowice zł 0.85. Wyjątek stanowią akcje Ostrowca, które uzyskały dość znaczną poprawę zł 4.00 na akcji. Z akcji przedsiębiorstw spożywczych nadal notowano wyłącznie akcje Haberbuscha i Schielego, które w rezultacie tygodniowym silnie się obniżyły, tracąc zł 6 na akcji.

Na giełdach prowincjonalnych przyniósł okres sprawozdawczy dalsze zmniejszenie zainteresowania i obrotów, szczególnie na giełdzie krakowskiej. Tendencja panowała naogół spokojna i kursy poszczególnych akcji wykazują nieznaczne tylko odchylenia od ostatnich notowań.

GIEŁDA WARSZAWSKA

	Wartość nominalna	Kurs najwyższy	Kurs najniższy	Kurs w dn. 24/IX
Bank Polski	zł 100	92 00	86 00	90 00 90 50
Częstocice	zł 100	23 00	23 00	—
Warsz. T-wo Fabryk Cukru	zł 100	20 00	18 75	—
Warsz. T-wo Kopalń Węgla	zł 100	18 00	17 25	—
Lilpop	zł 25	14 25	14 00	14 00
Modrzejów	zł 50	3 80	3 40	—
Ostrowiec — I—III em. serja B	zł 50	35 25	34 50	—

Rudzki	zł 50	5 50	5 50	—
Starachowice	zł 50	10 00	9 00	—
Haberbusch i Schiele	zł 100	47 00	43 00	—

GIEŁDA KRAKOWSKA

Akcje (maksimum i minimum — w zł ; w nawiasach podane są notowania z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy): Bank Polski — 89 00-88 00 (88 50—81 50), Jaworzno — 12 50.

GIEŁDA LWOWSKA

Akcje (jak wyżej): Tesc — 75 00.

GIEŁDA POZNAŃSKA

Akcje (jak wyżej): Bank Polski — 88 00—87 00 (87 00—80 00), Dr. Roman May — 10 00 (10 00).

KOMUNIKACJA I TRANSPORT

POD REDAKCJĄ MINISTERSTWA KOMUNIKACJI

KOLEJNICTWO POLSKIE W DOBIE KRYZYSU. —

Inż. S. Cywiński wydał świeżo nakładem Związku Inżynierów Kolejowych pracę p. t.: „Kolejnictwo polskie w dobie kryzysu”, której zadaniem jest zobrazowanie głównych źródeł marnotrawstwa w gospodarce kolejowej i wskazanie, w miarę możliwości, sposobów ich usunięcia. Główne myśli Autora są następujące:

Czynnikami, które w każdym przedsiębiorstwie, tak prywatnym, jak i państwowym, stanowią podniecie do zwalczania marnotrawstwa, są bądź czynniki natury moralnej, jak: poczucie obowiązku, ambicje, żądza władzy czy zaszczytów, poczucie odpowiedzialności lub jej obawa, bądź też natury materialnej — interes własny pracownika. By obudzić i utrzymać chęć do pracy, do wysiłku, do ciągłego wyężania sił moralnych i fizycznych, nie wynaleziono jeszcze silniejszej podniecy niż własna korzyść materialna. Gdzie bodziec ten odpada, tam gaśnie inicjatywa, szerzy się marazm, wydajność spada, a marnotrawstwo jest największe.

Tej największej podniecy brak w przedsiębiorstwach państwowych. Uposażenia pracowników państwowych są nie tylko bardzo niskie, ale i niesłuchanie zniwelowane. Obejmują one w tej samej stawce i poważne, wymagające wysokich kwalifikacji urzędy, i posady o bardzo małych wymaganiach służbowych, co pozbawia bodźca do wysiłków. Podwyżki płac są uwarunkowane nie wysiłkiem i wydajnością pracy, lecz w postaci szczybli wystuga lat.

Ta ujemna cecha gospodarki państwowej daje się szczególnie dotkliwie odczuwać w kolejnictwie, a to dlatego że na kolejach odsetek kosztów stałych, nie ulegających zmniejszeniu przy spadku przewozów, jest przeszło dwukrotnie wyższy niż w każdym innym przedsiębiorstwie i stanowi według obliczeń Inż. Cywińskiego 57,3% kosztów ogólnych. Wpływa na to konieczność utrzymywania ruchu na pewnym poziomie bez względu na ilość zgłoszonych przewozów, obowiązek utrzymania urządzeń, taboru i personelu na stopie stałego pogotowia dla potrzeb obrony kraju, wreszcie zachowanie całego aparatu kolejowego w stanie, zapobiegającym jego zniszczeniu.

Z tego też powodu Autor studjum poświęca specjalną uwagę gospodarce personalnej na P.K.P. i przychodzi do przekonania, że prowadzona ona była wadliwie i była przyczyną ogromnego marnotrawstwa. Naśladując wzory biurokratycznej Austrii, stworzyła ona w kolejnictwie ogromną przewagę personelu stałego — 85% — nad pracownikami niestałymi, uzależnionymi od tempa pracy, i w ten sposób wprowadziła do przedsiębiorstwa handlowego sztywne kadry urzędnicze. To też kiedy przyszedł kryzys gospodarczy, powodujący zmniejszenie o 25 — 30% prze-

wozów, a w związku z tem i dochodów kolei, kierownicy gospodarki personalnej nie mieli innego sposobu redukcji nadmiernej ilości personelu, jak wzmożone emerytowanie. Dzięki temu odsetek emerytów osiągnął na młodych kolejach polskich olbrzymią liczbę 53% pracowników etatowych czynnych, a w 3 dyrekcjach małopolskich — nawet 92%! Równocześnie zaś rozchody na personel uległy zmianie minimalnej, gdyż zmniejszone wydatki na wynagrodzenie personelu czynnego skompensowane zostały przez wzrost wypłat emerytalnych.

Jako dalszą wadliwość dotychczasowej polityki personalnej na P.K.P. uznaje Autor zupełne zaniedbanie sprawy kompletowania kadr pracowniczych siłami fachowcami. Przeciętny wiek inżyniera kolejowego przekroczył u nas 46 lat i w miarę opuszczania służby przez starsze pokolenie coraz bardziej daje się odczuwać brak doświadczonych inżynierów. Dopiero przed paru laty utworzono stypendja na politechnikach i w wyższych szkołach handlowych dla słuchaczy, pragnących poświęcić się kolejnictwu, ale od tego zarządzenia do otrzymania praktyka kolejowego dzieli nas jeszcze długa droga. Hamulcem do wyrobienia sobie pomocnika i zastępcy przez samego kierownika urzędu, jest brzmienie przepisów o służbie, przesiąkniętych nieufnością do każdego przełożonego. Pozbawiony on jest możliwości zarówno posunąć wyżej lub lepiej wynagrodzić dobrego pracownika, jak też zmienić lub usunąć niezdatnego. Prawo to zmonopolizowało na swoją korzyść kierownictwo personalne, a wywiązało się z niego tak nieudolnie, że np. unormowanie personelu w dyrekcjach, mające ustalić liczbę i rodzaj stanowisk we wszystkich gałęziach służby, rozpoczęte w 1928 r., dotąd ukończone nie zostało.

Poddając następnie analizie organizację służby ruchu, drogowej i mechanicznej, Autor wskazuje na sposoby zmniejszenia wydatków służb, a równocześnie rozważa możliwości zwiększenia przewozów i podniesienia ich dochodowości. Osobny rozdział poświęca Inż. Cywiński sprawie dokonywania na naszych kolejach inwestycji. W okresie 7 lat od 1924 do 1930 r. koleje państwowe wydały na odbudowę i nowe inwestycje zł 858 miljn. Jeżeli dodać do tego wydatki na cele inwestycyjne w latach 1918 — 1923, w okresie markowym, suma powyższa wzrośnie zapewne dwójnasób. Jak na ówczesne możliwości jest to suma bardzo duża, w stosunku jednak do potrzeb istotnych — niezmiernie mała, gdyż pozostaje dotąd mnóstwo niezaleczonych ran wojennych, a równocześnie życie woła o nowe linie, o przebudowę węzłów kolejowych, o techniczną rozbudowę stacyj portowych, o modernizację urządzeń i taboru. W tych warunkach nakazem nieodzownym powinno być prowadzenie robót inwestycyjnych w taki sposób, aby stosunkowo

mały przeznaczony na ten cel fundusz był wyzyskany w sposób nietylko najbardziej celowy, ale i z możliwie najszybciej osiąganym efektem, by każdy wyłożony grosz jak najprędzej przynosił korzyści.

Tymczasem właśnie pod tym względem organizacja robót inwestycyjnych szwankuje. Nagłość potrzeb powoduje równoczesne rozpoczęcie wielu robót i w wyniku każda z nich trwa niepomiernie długo, odraczając ogromnie moment produktywnego jej wyzyskania. Rozbudowa węzła warszawskiego, robota pierwszorzędnej wagi pod względem gospodarczym i strategicznym — rozpoczęta jeszcze przez Rosję i prowadzona od powstania Państwa Polskiego — trwa po dziś dzień, w ogromnej swej części nie procentuje i niewiadomo, za ile lat będzie ukończona. Budowa magistrali węglowej Herby-Gdynia, rozpoczęta w 1925 r., trwa dotychczas, aczkolwiek w normalnych warunkach mogłaby być zbudowana w ciągu 2—3 lat. Linja Zgierz-Kutno o długości 57 km budowana była 8 lat. Przykłady podobne możnaby mnożyć w nieskończoność, ale i przytoczone wystarczą, aby podkreślić fakt ogromnej zwłoki w oddaniu rozpoczętej roboty do użytku i strat, które wynikają z tego opóźnienia w zaspokojeniu palącej zawsze potrzeby kraju.

Poza tem system taki powoduje bardzo znaczne marnotrawstwa kapitału inwestycyjnego. Kapitał, włożony w budowę, zaczyna procentować dopiero wówczas, gdy budynku lub urządzenia zaczynamy używać. Oprocentowanie kapitału w czasie budowy powiększa jej koszt bez żadnego równoważnika w postaci przynoszonych korzyści. W naszych warunkach finansowych stopę procentową od kapitału należy ocenić na jakieś 9%. Do tego dochodzi amortyzacja wykonanych robót oraz wydatki na nadzór i konserwację ich do czasu rozpoczęcia użytkowania, co razem czyni około 13%. Zakładając równomierne rozchodowanie funduszy na wykonanie budowy i przyjmując teore-

tyczny kosztorysowy koszt roboty za 100, Inż. Cywiński daje następujący obraz narastania kosztów budowy z biegiem czasu:

trwania roboty lat:	1	2	3	4	5	6	8	10
koszt budowy:	113	120·3	128·3	137·0	146·5	156·7	180·2	208·1

Ponieważ 57 km linii kolejowej Zgierz-Kutno można było łatwo wybudować w 2 sezony budowlane, czyli w 1½ roku, przeto koszt budowy jej, rozciągnięty na 8 lat, wyniósł:

$$\frac{180 \cdot 2 \times 100}{116 \cdot 7} = 154\% \text{ tego, coby normalnie kosztować była po-}$$

winna. Za te pieniądze, które już wydano w ciągu lat 12 na węzeł warszawski z doliczeniem oprocentowania, można było wykończyć tę robotę w ciągu lat 6.

Na podstawie powyższego Inż. Cywiński twierdzi, iż plan inwestycyjny musi być wobec ograniczonych możliwości finansowych skomprimowany, kolejność robót ściśle ustalona i cały fundusz inwestycyjny powinien być skierowany na odcinki planu, uznane za najważniejsze, natomiast raz rozpoczęte roboty winny być prowadzone z największym napięciem, aby dzieło jak najprędzej zaczęło przynosić owoce.

J. G

NOWE MOSTY DROGOWE NA WIŚLE. — Obecnie prowadzone są roboty przy budowie i montażu prześle wielkiego mostu drogowego na Wiśle pod Modlinem. Most ten budowany jest w rekordowo szybkim czasie. Zaledwie przed 4 miesiącami rozpoczęto pracę, a w tej chwili z 5 prześle mostu 3 są już zmontowane, a montaż 2 dalszych ukończony zostanie w najbliższych miesiącach. W ten sposób w ciągu 4½ miesiąca będzie całkowicie wykończony wielki żelazny most pod Modlinem, odciążając drugą drogę, prowadzącą przez Jabłonę.

W Krakowie są na ukończeniu prace przy budowie mostu przez Wisłę dla ruchu kołowego i tramwajów. Koszt tego nowego mostu wyniesie około zł 3.000.000.

ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE

PRACA PORTU GDYŃSKIEGO W SIERPNIU 1932 R.¹⁾ —

Cechą charakterystyczną pracy portu gdyńskiego w ostatnich miesiącach jest stabilizacja obrotów. Niema tu większych niespodzianek, ale także niema większych rozczarowań ani zawodów. Wahania obrotów są przeważnie skutkiem zjawisk sezonowych, względnie planowego rozwoju pracy portowej.

Ogólne obroty portu gdyńskiego w sierpniu r. b. wyniosły 458.541 t, wobec 482.964 t w lipcu r. b. oraz 482.740 t w sierpniu r. ub. Już od 3 lat sierpień jest nieco gorszy od rekordowego lipca.

Ruch statków w sierpniu był nieznacznie tylko mniejszy od ruchu lipcowego, jeśli się uwzględni czynnik najbardziej miarodajny, mianowicie pojemność statków. Pojemność statków na wejściu wyniosła w sierpniu 255.876 nrt wobec 257.441 nrt w lipcu, na wyjściu zaś była nawet co najmniej większa: 518.315 nrt zamiast 512.117 nrt. Natomiast wahania w ilości statków zawijających były nieco znaczniejsze; na wejściu odpowiednio 324 i 346 statków, na wyjściu — 327 i 343 statki. Z tej też racji średni tonaż statku, zawijającego do portu w Gdyni, był w sierpniu większy niż w lipcu, wynosząc 789·7 nrt zamiast 744 nrt. Zwiększyła się średnia ilość statków, przebywająca jednocześnie w porcie — z 28 do 33, zwiększył się także, chociaż nieznacznie, średni postój statku w porcie — z 65 na 66 godzin. Kolejność głównych bander, uczestniczących w pracy portu gdyńskiego, pozostała bez zmiany: Szwecja, Polska, Niemcy, Danja, Norwegia.

Obrót towarowy, jak już podano wyżej, wyniósł w sierpniu 458.541 t, w tem obrót towarowy zamorski wyniósł 456.746 t, w tej zaś znowuż liczbie przywóz stanowił 47.588 t (40.465 t w lipcu), natomiast wywóz — 409.158 (436.628 t). Blizsze dane zawierają tabele następujące (w tonnach):

Przywóz		Wywóz	
Owoce świeże	219	Ryż wyluszczoney	182
Owoce suszone	50	Mąka ryżowa	288
Kawa, kakao, her-		Cukier	1.293

bata	284	Bekony	3.982
Tytoń	278	Wędliny	687
Fosforyty	4.159	Jaja	1.273
Zużle Thomasa	10.005	Drzewo	10.276
Jelita	308	Klepki	131
Skóry	347	Węgiel eksportowy	367.802
Rudy żelazne	7.729	" bunkrowy	12.596
Piryty	2.225	Koks	1.950
Żelastwo (złom)	15.470	Sole potasowe	2.800
Miedź	3	Nawozy azotowe	3.048
Wyroby metalowe	65	Cynk	598
Maszyny, aparaty i części	57	Celuloza	897
Papier	378	Tkaniny	252
Bawełna	3.756	Różne	1.103
Juta	139		
Włna	337		
Różne	1.779		
		Razem:	40.158
		Razem:	47.588

W przywozie osiągnięty został w sierpniu rekord tegoroczny. Jest to tem bardziej znamienne, że brak w tym miesiącu ryżu surowego. Sezon ryżowy w r. b. skończył się wcześniej niż zwykle i wykazał obroty mocniejsze niż kiedykolwiek: 41.708 t wobec 57.427 t w 1928 r., 56.665 t w 1929 r., 46.864 t w 1930 r. i 75.286 t w 1931 r. Być może przesądza, że w r. b. nadejdą jeszcze spóźnione transporty dodatkowe. Pogorszenie konjunktury w r. b. jest tem bardziej bolesne, że pogorszenie to odbiło się nie tyle na konsumpcji wewnętrznej co na tak korzystnym dla portu reeksportie. W 1931 r. wywieziono przez Gdynię 27.658 t przetworów Gdyńskiej Łuszczarni Ryżu, w okresie zaś 8 miesięcy r. b. — zaledwie 8.616 t. Powodem pogorszenia reeksportu są liczne ograniczenia przywozu ryżu, zastosowane w szeregu państw obcych. Wzrosły natomiast liczby przywozu tych artykułów masowych, które przed rokiem dominowały w imporcie gdyńskim, a więc złomu (15.470 t), rud żelaznych (7.729), fosforytów (4.159) i pirytyw (2.225). Zjawisko to można nawet do pewnego stopnia uważać za zwiastuna poprawy

¹⁾ Dane za lipiec — p. zesz. 33/1932, str. 972.

konjunktury ogólnej w kraju. Określić je należy, jak następuje: wyczerpują się zapasy surowców w hutnictwie i w przemyśle superfosfatowym; produkcja, choć wciąż katastrofalnie mała, zaczyna już stopniowo stwarzać zapotrzebowanie na rynku międzynarodowym. Na najbliższe miesiące port gdyniński posiada również zapowiedzi dalszych transportów tych artykułów. Podobnie ma się rzecz i przy tomasynie, gdzie oba ubiegłe miesiące: lipiec i sierpień, wykazały pewne ożywienie (13.328 i 10.005 t). W owocach świeżych i suszonych zastój — przednówek sezonu. W towarach kolonialnych, tytoniu i skórach — sytuacja bez zmiany. Nadeszły pierwsze większe partje jelit. Transportów nasion oleistych w sierpniu przypadkowo nie było wcale. Również przypadkowo zmniejszył się tranzyt papieru finlandzkiego na Lewant, ożywił się natomiast tranzyt celulozy czeskiej do Ameryki. Poza tem do odnotowania jest jedno tylko zjawisko, bardzo wszakże znamienne: znaczny wzrost przywozu bawełny, gdzie w sierpniu mamy już liczbę 3.756 t. Pozostaje to do pewnego stopnia w związku z uruchomieniem nowego dużego magazynu dla bawełny. Cło preferencyjne na bawełnę wejdzie w życie dopiero od dn. 1/I 1933 r., obecne więc zwiększenie się importu ma charakter samorzutny. Są widoki utrzymania nadal osiągniętego obecnie tempa (60% całego importu polskiego). Stawia to przed portem nowe zadania, przedewszystkiem w dziedzinie dalszych inwestycji magazynowych.

W wywozie o pewnym spadku absolutnych liczb zadecydował, jak zwykle, węgiel, którego wywieziono przez port gdyniński w sierpniu 367.802 t zamiast 387.651 t w lipcu. Określenie „spadek” jest tu zresztą nieściśle, jeśli się uwzględni znaczne obroty tym artykułem, w stosunku do których różnica 20.000 t wynosi zaledwie ok. 5%. Podana wyżej charakterystyka pracy portu jako pracy ustabilizowanej odnosi się przedewszystkiem do węgla. Obrót drzewem wzrasta. Osiągnięta ilość ok. 10 tys. t miesięcznie (10.276 t w sierpniu) nie jest czemś bez znaczenia. Niestety, jak długo nie powstaną w porcie nowe place drewniane — dalsze zwiększenie wywozu tego artykułu przez Gdynię nie wydaje się możliwym. Sezon wywozu cukru jest na ukończeniu. Wysyłane są jedynie małe partje (w sierpniu 1.293 t) z portowych składów konsygnacyjnych. Za 2 miesiące rozpoczyna się nowy sezon cukrowy. Bekonów i wędlin jest w sierpniu nieco mniej (3.982 t i 687 t zamiast 5.722 t i 1.270 t), dlatego tylko jednak, że na sierpnie przypadła mniejsza ilość czwartków, t. j. dni, w których odchodzą statki bekonowe do Anglii. Eksport ten już od dwóch lat rozwija się nadzwyczaj regularnie.

Eksport jaj wzmógł się poważnie: dzięki poprawie konjunktury na rynku światowym w sierpniu wysłano z Gdyni 1.273 t jaj. Odeszły pierwsze po dłuższej przerwie transporty soli potasowych (2.800 t). Nawozy azotowe idą regularnie (4.262 t w lipcu i 3.048 t w sierpniu).

Komunikacja wodna z Wisłą kończy się już w tym roku. Dominuje, jak zwykle, cukier, a ten jest już po sezonie. W sierpniu wywieziono z Gdyni na Wisłę 345 t, przywieziono zaś z Wisły 177 t.

Natomiast przewozy drobnicy morzem z Gdyni do Gdańska i odwrotnie ożywiły się. W sierpniu z Gdyni do Gdańska wyszło 431 t, zaś z Gdańska do Gdyni przywieziono 834 t.

Ruch pasażerski osiągnął w sierpniu swój tegoroczny rekord: 5.682 osoby wobec 3.510 osób w lipcu. Przyjechało 3.028 osób, wyjechały 2.654 osoby. Pewną, choć zresztą nie decydującą rolę, odegrały tu wycieczki, organizowane przez Polskie Transatlantyczne T-wo Okrętowe.

RYNEK FRACHTOWY. — W ub. tygodniu notowano ogromną ilość zafrachtowań, dokonanych na rynku Montreal po stawce sh 2/- do 2/1½ za gr przy załadunku w październiku do portów Anglii i Kontynentu, oraz spadek stawek frachtowych na rynku La Platy, gdzie w ostatnich czasach stawki się podniosły od sh 2/6 do 3/6 na tonnie. Przed 2 tygodniami płacono za statek większego typu sh 18/- z San Lorenzo do Antwerpii, przed tygodniem stawka ta wynosiła 16/9, obecnie zaś spadła na 15/6 z portów górnego biegu rzeki, a 14/- z dolnego biegu rzeki. Zniżkę tę spowodował nadmiar oferowanych statków, przybywających w balaście, głównie pod banderą włoską. Na rynku tym zafrachtowano ogółem 18 statków o łącznym tonażu 132.600 t.

Rezerwa armatorów na rynkach wschodnich daje dobre rezultaty, gdyż ruch się wzmacnia i stawki mają tendencję wyżkową. Z zachodniej Australii do portów Anglii i Kontynentu płacono sh 26/6 — 27/-, przy załadunku w grudniu i styczniu. Z Dalnego do Rotterdamu przy transportach drobnicy płacono sh 26/6 — 27/6. Z Sajgonu frachtowano ryż po ok. sh 27/3.

W portach czarnomorskich Z. S. R. R. zakontraktowano 4 statki pod zboże po zasadniczej stawce sh 9/9 i dokonano szeregu zafrachtowań pod inne towary. Za rudę z Poti do zachodnich Włoch płacono sh 8/1½, za węgiel z Marjupola 11/- do Stanów Zjednoczonych Am., a 7/4½ do zachodnich Włoch.

Rynek dunajski wykazywał mniejsze ożywienie, przy stawkach, poprzednio osiągniętych — od sh 14/- do 14/3, zależnie od pojemności, do rejonu Antwerpja-Hamburg.

Na rynku Gdynia/Gdańsk notowano pewne ożywienie w eksporcie węgla do portów francuskich. Stawki orientacyjne wynosiły: za 1.500/2.000 t do Rouen 29 frs., 3.000 t do Amsterdamu sh 5/3, 3.000 t do Sztokholmu sh 4/-, 4.000 t do Lulea 4/10½. W eksporcie zboża przeważało zapotrzebowanie na mniejsze statki do portów duńskich po sh 5/3 — 6/6 zależnie od portów przeznaczenia. Do Belgii płacono sh 4/- w złocie, do Holandii Hfl. 2'60.

POCZTA I TELEGRAF

POD REDAKCJĄ MINISTERSTWA POCZT I TELEGRAFÓW

PRZEKAZY PIENIĘŻNE W WAŻNIEJSZYCH OŚRODKACH MIEJSKICH. — W miarę pogarszania się sytuacji gospodarczej kurczy się kwota nadawanych przekazów pieniężnych, przyczem zmniejsza się jednocześnie i przeciętna suma, przypadająca na 1 przekaz, wpłacony w urzędach pocztowych, co ilustruje następujące zestawienie przeciętnych kwot przekazu w polskich urzędach pocztowych w okresie lat 1926 — 1931 (w zł):

1926	108'0	1929	116'5
1927	112'7	1930	109'3
1928	116'3	1931	99'8

Wzrost przeciętnej sumy, przesyłanej przekazem, trwa do 1929 r. Rok 1930 przynosi cofnięcie się przeciętnej sumy przekazu niemal do poziomu, zanotowanego w 1926 r. Rok 1931 pogłębił spadek. W jaki sposób kształtuje się przeciętna kwota przekazów, nadawanych w roku bieżącym — postaramy się ustalić na podstawie ograniczonego badania. Wydzielamy, mianowicie, ośrodki najlepsze i badając ruch przekazowy na terenie tych ośrodków, chcemy stwierdzić, jaka jest ogólna tendencja. Należy jednak zauważyć, że pozostałe niebadane ośrodki przedstawiają teren gorszy pod względem natężenia ruchu przekazowego, a więc ogólna liczba dla wszystkich urzędów wypadnie gorzej niż dla badanych najlepszych ośrodków, którymi są ośrodki miejskie, grupujące około 5 miljn. ludności.

Według okręgów dyrekcyj pocztowych wybrano następujące miasta: na terenie Dyrekcyj Lwowskiej: Lwów, Borysław, Dro-

hobycz, Kołomyja, Przemyśl, Rzeszów, Stanisławów, Stryj i Tarnopol; na terenie Dyrekcyj Poznańskiej: Poznań, Inowrocław i Gniezno; na terenie Dyrekcyj Katowickiej: Katowice, Bielsko i Królewska Huta; na terenie Dyrekcyj Bydgoskiej: Bydgoszcz, Gdynia, Toruń i Grudziądz; na terenie Dyrekcyj Warszawskiej: Białystok, Kalisz, Łomża, Łódź, Pabjanice, Płock, Siedlce, Tomaszów, Warszawa, Włocławek, Zgierz i Żyrardów; na terenie Dyrekcyj Krakowskiej: Kraków, Będzin, Częstochowa, Dąbrowa, Kielce, Nowy Sącz, Radomsko, Sosnowiec, Tarnów, Zakopane i Zawiercie; na terenie Dyrekcyj Lubelskiej: Chełm, Kowel, Lublin, Łuck, Ostrów Kielecki, Radom i Równe; na terenie Dyrekcyj Wileńskiej: Brześć, Grodno, Pińsk i Wilno.

Kwota i ilość wpłaconych przekazów w I półroczu r. b. przedstawiają się w badanych miastach — według poszczególnych dyrekcyj — w sposób następujący:

Dyrekcje	Suma przekazów w zł	Liczba przekazów	Przeciętna kwota 1 przekazu w zł
Lwów	45.763.657	491.179	93'2
Poznań	28.033.613	244.150	94'3
Katowice	17.972.689	160.111	112'3
Bydgoszcz	20.611.992	223.797	92'1
Warszawa	108.335.570	832.187	130'2
Kraków	43.193.630	410.537	105'2

Lublin	19,833.962	191.450	103·6
Wilno	16,558.118	148.260	111·7
Razem:	295,303.231	2,701.671	109·3

Roźpiętość przeciętnych kwot dla poszczególnych dyrekcyj jest duża; najniższą kwotę wykazują miasta Dyrekcyj Bydgoskiej, najwyższą — miasta Dyrekcyj Warszawskiej.

Obecnie zwrócić należy uwagę na drugą stronę ruchu przekazowego — na wypłatę. W miastach, wylizonych uprzednio, wypłata przekazów — według okręgów dyrekcyjnych — przedstawia się w I półroczu r. b. następująco:

Dyrekcje	Suma przekazów w zł	Liczba przekazów	Przeciętna kwota I przekazu w zł
Lwów	46,899.126	626.390	74·9
Poznań	21,674.624	336.703	64·4
Katowice	13,523.446	168.997	80·0
Bydgoszcz	16,844.493	229.057	73·5
Warszawa	134,567.212	1,435.222	93·8
Kraków	42,501.869	571.973	74·3
Lublin	18,295.006	198.465	92·2
Wilno	18,594.648	239.256	77·7
Razem:	312,900.424	3,806.063	82·2

Przedewszystkiem trzeba zwrócić uwagę na ogólną kwotę przekazów wypłaconych. Kwota ta jest wyższa od kwoty wpłaconych przekazów w urzędach tych samych miast, a więc między badanymi ośrodkami a resztą terenu zachodzi ruch przekazowy, który można zdefiniować jako ruch o kierunku dośrodkowym. W I półroczu r. b. badane ośrodki wysyłały mniej pieniędzy, aniżeli otrzymały. W rezultacie uzyskały nadwyżkę w sumie zł 17·6 miljn.

Przeciętna kwota przekazu wypłaconego jest mniejsza niż wpłaconego. Przekazy, nadchodzące do miast, a więc w miastach wypłacone, posiadają charakter ruchu drobnego, opiewają na kwoty małe. Silniejszy więc w natężeniu ruch dośrodkowy obejmuje przekazy drobne, natomiast słabszy ruch dośrodkowy obejmuje większe kwoty przekazowe.

Przewaga ruchu przekazowego o kierunku dośrodkowym nad ruchem odśrodkowym nie przedstawia się jednakowo na terenie poszczególnych grup miast (według dyrekcyj), co stwierdza poniższe zestawienie stosunku wpłat i wypłat przekazowych w I półroczu r. b.:

Dyrekcje	Kwota wpłat w % kwoty wypłat
Lwów	97·8
Poznań	106·3
Katowice	132·9
Bydgoszcz	122·4
Warszawa	80·5
Kraków	101·6
Lublin	108·4
Wilno	89·0

Nie wszystkie grupy miast wykazują przewyżkę wypłat nad wpłatami. Ta przewyżka odnosi się tylko do grup: lwowskiej, warszawskiej i wileńskiej. Dominujący wpływ na ostateczny rezultat wywiera grupa warszawska. W grupie tej nadwyżka wypłaconego pieniądza wynosi zł 26·3 miljn. Z tego można wyciągnąć wniosek, że grupa miast, położona na terenie Dyrekcyj Warszawskiej, w wyniku I półroczu r. b. ujawniła najsilniejszy ruch dośrodkowy.

Jeśli chodzi o natężenie ruchu odśrodkowego (wpłat, a więc odpływu pieniądza z miast) — na pierwszym miejscu należy postawić grupę katowicką, następnie bydgoską, lubelską i poznańską. Grupa krakowska, aczkolwiek najpoważniejsza pod względem wielkości ruchu odśrodkowego, ujawnia natężenie niewielkie — 1·6% wpłat ponad wypłaty.

Dr. J. P.

SPRZEDAŻ ZNAKÓW STEMPOWYCH PRZEZ URZĘDY POCZTOWE. — W „Dz. Urz. Min. Poczt i Tel.” Nr. 18 z dn. 24/IX r. b. została ogłoszona instrukcja w sprawie sprzedaży znaków stempowych przez urzędy pocztowe. Z dniem 1/X r. b. wszystkie urzędy pocztowe (agencje) dokonywają sprzedaży znaków stempowych. Wyjątek stanowią jedynie polskie urzędy pocztowe, działające na obszarze W. M. Gdańska. W myśl postanowień, odbywać się będzie sprzedaż zarówno znaczków stempowych, jak i blankietów wekslowych (z schematem umowy wekslowej i bez schematu umowy wekslowej).

WYPŁATA ZAOPATRZEŃ EMERYTALNYCH. — W „Dz. Urz. Min. Poczt i Tel.” Nr. 18 z dn. 24/IX r. b. ogłoszono instrukcję, wydaną przez Ministrów Skarbu oraz Poczt i Telegrafów w porozumieniu z Najwyższą Izbą Kontroli w sprawie wypłaty zaopatrzeń emerytalnych, rent inwalidzkich i t. p. stałych zaopatrzeń. Wypłatę uskuteczniają urzędy pocztowe na podstawie rocznych list wypłat, otrzymywanych z wydziałów rachunkowo-kasowych izb skarbowych. Jednak jeśli chodzi o wszelkie jednorazowe wypłaty z tytułu kosztów przesiedlenia, pośmiertnego, odprawy i t. p. pochodnych zaopatrzeń przekazuje je wydział rachunkowo-kasowy izby skarbowej przekazami czekowymi P. K. O. Zaopatrzenie emerytalne może być na życzenie osoby uprawnionej przelewane na jej konto czekowe w Pocztowej Kasie Oszczędności.

Urzędy pocztowe doręczają zaopatrzenie (renty) osobom uprawnionym za wylegitymowaniem w myśl przepisów pocztowych i za pokwitowaniem na specjalnym odcinku kuponu. Drugi odcinek kuponu urząd pocztowy wydaje osobie uprawnionej przy odbiorze pieniędzy.

Począwszy od dnia 2 każdego miesiąca urzędy pocztowe doręczają zaopatrzenia (renty) za dany miesiąc, ściśle pod wskazanym adresem, do rąk adresatów, względnie osób przez nich upoważnionych.

Upoważnienie winno być wystawione najwcześniej w dniu płatności zaopatrzenia za dany miesiąc i poświadczone zarówno co do autentyczności podpisu, jak i co do daty przez właściwy urząd (instytucję); bez przedstawienia takiego upoważnienia nie wolno doręczać zaopatrzenia osobom innym pod żadnym warunkiem, również jest niedopuszczalne dosyłanie zaopatrzeń.

W razie niemożności doręczenia zaopatrzenia (renty) z powodu śmierci adresata, przeprowadzenia się adresata do okręgu innego urzędu pocztowego, lub też w innych wypadkach niedoręczalności — urząd pocztowy zwraca izbie skarbowej niezrealizowane kupony z podaniem powodów niedoręczalności.

W myśl wspomnianej instrukcji zaopatrzenie (rentę) można wypłacać w ciągu 3 miesięcy od daty płatności, a po tym terminie jedynie za zgodą izby skarbowej. Wypłaty te nie mogą być jednak uskutecznione po dniu 15 marca.

Całkowitą odpowiedzialność za wypłatę zaopatrzeń (rent) do rąk osób właściwych oraz za wszelkie nadużycia funkcjonariuszów pocztowych ponosi przedsiębiorstwo Polska Poczta, Telegraf i Telefon.

Instrukcja wchodzi w życie z dniem 1/X 1932 r. i nie odnosi się do wypłat zaopatrzeń emerytalnych funkcjonariuszów pocztowych. Instrukcja o tych wypłatach pozostaje w mocy.

KRONIKA BIEŻĄCA

PRZEGLĄD USTAW I ROZPORZĄDZEŃ

ROZPORZĄDZENIA MINISTRÓW:

Scalony podatek przemysłowy od cukru — rozp. Ministra Skarbu z dn. 21/IX 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 79, poz. 703).

Obniżone ceny na spirytus konsumpcyjny i wyrobny — rozp. Ministra Skarbu z dn. 23/IX 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 79, poz. 704).

Obniżone ceny na spirytus do celów leczniczych i t. p. — rozp. Ministra Skarbu z dn. 23/IX 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 79, poz. 705).

Druk w sprawach żywnościowych ze znaczkiem 5-groszowym nowej edycji — rozp. Ministra Skarbu z dn. 21/IX 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 89, poz. 708).

Obniżona cena cukru — rozp. Ministra Skarbu z dn. 21/IX 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 80, poz. 709).

OŚWIADCZENIE PREZESA RADY MINISTRÓW:

Rozciągnięcie prawa bankowego na województwo śląskie — oświadcz. z dn. 10/IX 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 80, poz. 711).

NOWE SPÓŁKI AKCYJNE

— **Towarzystwo Eksploatacji Piasku „Tep”**, S. A. z siedzibą w Czeladzi: kap. zakł. zł 3,150.000; założyciele: 1) Towarzystwo Górniczo-Przemysłowe „Saturn”, S. A. w Czeladzi, 2) Franc. S. A. Towarzystwo Bezimiennych Kopalń Węgla „Czeladź”, Société Anonyme des Mines de Czeladź, z siedzibą w Polsce w Czeladzi. 3) Inż. Jerzy Herdhebut, zam. w Czeladzi; akt notarialny, zeznany przed notariuszem Janem Raykowskim w Sosnowcu dn. 8 sierpnia 1932 r. Nr. Rep. 983.

— **Plantacje Buraków Cukrowych „Horodenka”**, S. A. z siedzibą w Horodence: kap. zakł. zł 360.000; założyciele: Andrzej Lubomirski, ordynat na Przeworsku, Jerzy Rafał Lubomirski, właściciel dóbr, zamieszkały w Horodence, Onufry Kosarski, dyrektor Cukrowni Małopolskiego Towarzystwa Cukrowniczego „Przeworsk”, S. A. w Horodence, i Rudolf Kozłowski, dyrektor Banku Cukrownictwa w Poznaniu Oddziału we Lwowie, zam. we Lwowie ul. Głęboka 10; akt notarialny zeznany przed notariuszem Franciszkiem Sobolem we Lwowie dn. 4 września 1931 r. Nr. Rep. 35.901.

TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓŁKACH AKCYJNYCH

1 października:

— **„Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki”**, S. A. — o g. 10 w lok. S-ki w W-wie, Marszałkowska 46.

8 października:

— **„Warsz. Akc. T-wo Pożyczkowe na Zastaw Rucho-ności”**, S. A. — o g. 18 w lok. S-ki w W-wie, pl. Napoleona 2.

11 października:

— **Cukrownia i Rafinerja „Milejów”**, S. A. — o g. 16 w Klubie Obyw. w Lublinie, Krak.-Przedmieście 43.

— **„Drukarnia Poznańska”**, S. A. — o g. 13½ w lok. S-ki w Poznaniu, 27 Grudnia 5.

12 października:

— **S. A. Fabryk Metalowych „Norblin, B-cia Buch i T. Werner”** — o g. 18 w lok. S-ki w W-wie, Żelazna 51.

— **„Częstochowska Fabryka Mydła Dziubas i Fiszel”**, S. A. — o g. 18 w lok. S-ki w Częstochowie, Nadrzeczna 34.

13 października:

— **„Cukrownia Nakło”** S. A. — o g. 12 w Strzelnicy w Nakle n/Notecią.

17 października:

— **Cukrownia i Rafinerja „Lublin”**, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Mokotowska 25.

— **Cukrownia „Garbów”**, S. A. — o g. 11 w lok. S-ki w W-wie, Mokotowska 25.

— **Cukrownia i Rafinerja „Nielew”**, S. A. — o g. 12 w lok. S-ki w W-wie, Mokotowska 25.

18 października:

— **„Domeny Pomorskie”**, S. A. — o g. 15 w lok. S-ki w Toruniu, Szeroka 32.

— **Polska Żarówka „Osram”**, S. A. — o g. 12½ w lok. S-ki w W-wie, pl. Trzech Krzyży 8.

SKARBOWOŚĆ I FINANSE

BEZROBOCIE PIENIĄDZA

Z punktu widzenia konjunkturalnej polityki gospodarczej jest rzeczą sporną, czy w okresie kryzysu należy nakłaniać ludzi do oszczędzania, czy też do wydawania pieniędzy. Ekonomiści angielscy i amerykańscy wypowiedzieli się w swej większości przeciwko oszczędzaniu i nie wahali się poprzeć swym naukowym autorytetem propagandy za wydawaniem każdego zarobionego grosza. Angielski uczony Keynes przed rokiem w specjalnych odczytach radiowych zwalczał oszczędzanie, wywodząc: że oszczędzający przedłużają kryzys, hamują bowiem spożycie, wślad zaś za tem zmniejszają produkcję i powiększają bezrobocie. Kina amerykańskie w specjalnych dodatkach filmowych stawiały dobrodziejstwa wydawania pieniędzy, pokazując, jaki to raj byłby na ziemi, gdyby ludzie — naprzykład — spożywali w obfitości pokarmy w restauracjach i nie żalowali sobie tej przyjemności.

W gruncie rzeczy sporne to zagadnienie nosi charakter czysto teoretyczny. Jasne jest, że w okresie pomyślności, gdy wzrastające obroty gospodarcze budzą korzystne horoskopy, gdy ceny kształtują się pomyślnie i wzrasta rentowność przedsiębiorstw, gdy podnoszą się kursy akcji i papierów procentowych — pieniądz nie chce leżeć bezczynnie. Każdy zarobiony grosz, jeśli nie poszedł na konsumpcję, a został odłożony, każdy wolny kapitał — szuka dla siebie lokaty, ucieleśnia się w inwestycjach, przynoszących, bądź pomnażających zyski, lokuje w papierach, odrzucających wysoką dywidendę i procenty. Pieniądz w tych czasach jest ruchliwy i zdobywczy. Nie trzeba go zachęcać do pracy; raczej należy go powstrzymać przed nieopatrznie inwestowaniem się, którego chaotyczność i bezplanowość staje się później przyczyną zwichnięcia równowagi w stosunkach gospodarczych.

Inaczej jest w okresach kryzysów. Pieniądz - kapitał staje się nerwowym i twożliwym. Najbardziej intensywna i najwymowniejsza propaganda nie może go powstrzymać od wycofywania się z przedsiębiorstw, których rentowność słabnie pod wpływem spadku cen i kurczenia się produkcji; stroni on od papierów, których kursy spadają, ostrożny jest w angażowaniu się w nowe transakcje kredytowe i towarowe. Pieniądz czeka lepszych czasów i korzystniejszych dla siebie warunków. Wycofywuje się on z wartości gospodarczych, narasta w drodze odkładanych oszczędności i czeka, aż zwichnięta w stosunkach produkcyjnych i kredytowych równowaga zostanie przywrócona. Procesom tym można i należy czasem przeciwdziałać, zwłaszcza wtedy, gdy wycofywanie się pieniądza wierzycieli przybiera formę zbyt gwałtowną, zagrażającą interesom dłużniczego przedsiębiorstwa — nie sposób im jednak zapobiec.

Wydaje się, że nie w tej „defensywie” pieniądza - kapitału i nie w powstrzymywaniu się jego od konsumpcji i udziału w nowych transakcjach, zrozumiałem psychologicznie i uzasadnionem z punktu widzenia obiektywnych warunków okresu kryzysowego, leży niebezpieczeństwo dla gospodarstwa społecznego. Szkoda wynika wówczas, gdy stworzony i zdenerwowany pieniądz zaczyna wogóle wycofywać się z obrotów, gdy nie tylko stroni od transakcji, ale ucieka z banków i kas oszczędnościowych, będących naturalnymi jego zbiornikami, słowem — gdy zaczyna się tezauryzować, pragnąc okres zły dla siebie konjunktury przeczekać w schowkach i szufladach. Pieniądz staje się wówczas całkowicie bezrobotnym i spoczywa bezczynnie bądź w postaci banknotów, bądź monet, które w ten sposób wycofane zostają z obiegu ze szkodą dla całego gospodarstwa społecznego, bądź w walutach obcych, bądź wreszcie —

ucieleśniony w złocie i kosztownościach. Tezauryzacja pieniądza w tych ostatnich dwóch postaciach może być w pewnych warunkach nie tylko szkodliwa, ale wręcz groźna dla państwa, w wypadku bowiem osiągnięcia szerszych rozmiarów naciska na rezerwy kruszcowo-walutowe i instytucji emisyjnej i podważa w ten sposób walutę wewnętrzną.

Kiedy pieniądz wycofywa się z obrotu i chowa do szuflad? Dzieje się to zwykle pod wpływem czynników natury psychologicznej, jeśli nie mamy do czynienia z warunkami obiektywnymi, uzasadniającymi stronięcie od banknotu i pożądanie złota, jako najtrwalszej wartości, nie podlegającej dewaluacji. Kapitaliści i oszczędzający poczynają tezauryzować wtedy, gdy: 1) tracą zaufanie do banków (obawiają się, że bank nie zwróci im wkładów); 2) tracą zaufanie do waluty krajowej (wobec czego skupują walutę obce i złoto). Nie trzeba, aby zaistniały obiektywne warunki, usprawiedliwiające utratę powyższego zaufania do banków i waluty. Wystarczy, że powstanie w społeczeństwie atmosfera niepewności, zaniku zaufania, bądź paniki kredytowej, wywołana choćby oddźwiękiem wydarzeń zagranicznych. Tak stało się w Polsce, gdzie tezauryzacja osiągnęła poważne rozmiary, aczkolwiek ani działalność naszych banków, nad podziw odpornych na kryzys i przezornie gospodarujących powierzonymi im wkładami, ani złoty polski, którego ochrona przed niespodziankami jest kamieniem węgielnym polityki walutowej i finansowej Państwa — nie dostarczyły i nie dostarczą po dziś dzień powodów do obaw.

Tezauryzacja w Polsce powstała na gruncie psychozy nieufności, wywołanej długotrwałym przesileniem światowym. Psychoza rodzi odruchy i czyny irracjonalne. Podejmuje się je w celu uchronienia się przed niebezpieczeństwem, w zdenerwowaniu, nie bacząc często, że odruchy te i czyny, zamiast polepszyć, pogarszają jeszcze sytuację. Takim irracjonalnym, z gruntu fałszywym krokiem, niemniej jednak psychologicznie zrozumiałym, bo zrodzonym pod wpływem psychozy nieufności, jest np. nacisk wierzycieli na dłużników, który tak często doprowadza dziś do zrujnowania dłużnika, w następstwie czego wierzyciel wogóle nie może zrealizować swych pretensyj. Irracjonalne są również praktykowane tak szeroko w stosunkach międzynarodowych ograniczenia w obrocie towarowym i kapitałowym, podejmowane w intencji ochrony produkcji krajowej, bądź pieniądza, w konsekwencji zaś oddziałujące na tę produkcję hamująco, oraz szkodzące jeszcze bardziej kredytowi i pieniądzwowi. Irracjonalna też jest tezauryzacja, powstała u nas na gruncie tej samej psychozy.

Możnaby na tem miejscu przytoczyć długą listę wszystkich tych szkodliwych następstw, które tezauryzacja pociąga za sobą zarówno dla życia gospodarczego kraju, jak i dla osób tezauryzujących; jasne jest, że tezauryzacja w walucie krajowej jest wogóle nonsensem, na wypadek bowiem jakiegokolwiek niebezpieczeństwa nie zabezpiecza w niczem stezauryzowanych

kapitałów, a pozbawia tylko tezauryzującego korzyści z procentów, które otrzymałby on, gdyby pieniądze swe ulokował w banku lub kasie oszczędności; można przypomnieć dewaluację funta angielskiego, pieniądza, zdawało się, „murowanego”, dla stwierdzenia, że w dzisiejszych czasach waluta obca bynajmniej nie jest pewną wartością, w której lokować można bezpiecznie kapitały; możnaby przytoczyć szereg poważnych głosów, dowodzących, że dewaluacja dolara, za którym ubiegają się nasi tezauryzatorzy, jest kwestją niedalekiej przyszłości; możnaby wyliczyć, jak wiele stracono na przepłacaniu złota na cele tezauryzacyjne, wskazać na niebezpieczeństwa przechowywania w domu złota i pieniędzy, wyciągając z kronik policyjnych liczne wypadki kradzieży i morderstw na tle rabunkowem. Ale najbardziej nawet mocne i obrazowe przedstawienie wszystkich tych szkód i niebezpieczeństw nie zapobiegnie tezauryzacji, skoro jest ona zjawiskiem psychozy. Bezowocne próby takiej akcji antytezauryzacyjnej, prowadzonej z wielkim zapałem z inicjatywy Prezydenta Hoovera, przy użyciu całego aparatu amerykańskich środków propagandowych, widzieliśmy niedawno w Stanach Zjednoczonych.

Tezauryzacji nie zwalczy się mówieniem i przekonywaniem o jej szkodliwości, aczkolwiek trzeba to czynić. Nie pomogą też antytezauryzacyjne środki i przepisy ustawowe, które bezskutecznie usiłowano stosować u nas w 1924 r. Trzeba zwalczać przedewszystkiem samą psychozę nieufności i stwarzać warunki dla ożywienia życia gospodarczego.

Najsukuteczniejszą drogą przeciwdziałania tezauryzacji będzie umacnianie w społeczeństwie zaufania do banków i waluty krajowej, oraz niedokonywanie niczego, co mogłoby to zaufanie poderwać. Odnosi się to zarówno do poczynań Państwa w dziedzinie polityki pieniężnej, jak i do publicystyki gospodarczej, która, zabierając głos w sprawach zagadnień pieniężnych, zachowywać winna zawsze należyta rozważę i umiar. Powszechnem przeświadczeniem winno być w Polsce, że niema obawy o banki i niema obawy o walutę. Uwolnione z interesów kapitały i zaoszczędzone sumy nie powinny więc spoczywać bezczynnie w szufladach, zamienione na dolary i złoto, i bezpiecznie wędrować mogą do banków i kas oszczędności.

Jeśli nie chcą iść do banków w postaci wkładów, mają już dziś najodpowiedniejszą ku temu porę, aby zdobyć wartości gospodarcze. Ruch w tym kierunku należy jeszcze bardziej pobudzić. Dalsze ułatwienia w obrocie ziemią, umożliwienie taniego budownictwa, przyspieszenie wyrównania poziomu cen, sprawy, którym Rząd słusznie poświęcił w ostatnich czasach dużo uwagi, powinny być — obok umacniania zaufania do banków i waluty — nie mniej skutecznymi środkami przeciwdziałania bezrobociu pieniądza i jego ucieczce do złota i wartości pozagospodarczych.

J. R.

PODATKI I OPŁATY

POBÓR SCALONEGO PODATKU PRZEMYSŁOWEGO OD CUKRU. — Na mocy rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 21/IX 1932 r., wydanego w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu, począwszy od dn. 1/X 1932 r. wprowadzony został pobór scalonego podatku przemysłowego od cukru. Scalony podatek przemysłowy od cukru wynosić będzie 36% od całkowitego przychodu brutto za cukier, osiągniętego przez cukrownie, a ustalonego w myśl postanowień art. 5 p. 7 ustawy o państwowym podatku przemysłowym. Obrót, uzyskany przez cukrownie ze sprzedaży cukru innym cukrowniom w celu przerobu na cukier wyższego gatunku, nie podlega scalonemu podatkowi przemysłowemu. Do scalonego podatku przemysłowego od cukru doliczany będzie 10% nadzwyczajny podatek oraz dodatek na rzecz związków komunalnych w wysokości ¼ części scalonego podatku.

Scalony podatek przemysłowy od cukru opłacać będą cukrownie w terminach, przewidzianych dla podatku przemysłowego

węgo od obrotu w ustawie z dn. 15/VII 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym.

MONOPOLE

OBNIŻKA CENY SPIRYTUSU. — W „Dz. Ust. R. P.” Nr. 79, poz. 704 ogłoszone zostało rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 23/IX 1932 r. o ustaleniu kosztów własnych, opłaty monopolowej oraz cen sprzedażnych spirytusu na cele konsumpcyjne i wyrobów Państwowego Monopolu Spirytusowego. W rozporządzeniu tem ustalona została cena sprzedażna spirytusu oczyszczonego do wyrobu wódek gatunkowych, esencji, artykułów cukierniczych i t. p. artykułów spożywczych oraz do wzmacniania i konserwacji napojów winnych i soków — na kwotę $\text{Z } 900$ za 1 litr spirytusu 100° oczyszczonego, wydany do naczyń odbiorcy w składzie, wyznaczonym przez Państwowy

Monopol Spirytusowy, licząc w tem koszt własny w wysokości zł 1'90, opłatę monopolową w wysokości zł 6'00 i dodatek do opłaty monopolowej, o którym mowa w art. 42 rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dn. 11/VII r. b. o monopolu spirytusowym, opodatkowaniu kwasu octowego i drożdży oraz sprzedaży napojów alkoholowych („Dz. Ust. R. P.” Nr. 63, poz. 586), w wysokości 18%, co w zaokrągleniu czyni zł 1'10. Opłata monopolowa za spirytus oczyszczony w obrocie z zagranicą do tych samych celów została ustalona na zł 7'10.

Równocześnie podany został nowy cennik detalicznej sprzedaży wyrobów monopolowych łącznie z butelką. Obniżka cen detalicznych wynosi 22'7% w stosunku do ostatnio obowiązujących cen.

W tym samym „Dz. Ust. R. P.” pod poz. 705 ukazało się rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 23/IX r. b., wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu oraz Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych, o ustaleniu opłaty monopolowej oraz ceny sprzedażnej spirytusu do wyrobu galenowych środków leczniczych i specyfików farmaceutycznych, dla aptek, szpitali, na cele laboratoryjne, do celów dezynfekcyjnych i do wyrobu alkoholu absolutnego. Wyznaczone w tem rozporządzeniu ceny odnoszą się wyłącznie do spirytusu, przeznaczonego na cele niekonsumpcyjne, które wyżej wymieniono. Cenę sprzedażną łącznie z opłatą monopolową za 1 litr spirytusu 100°, wydany do naczyń odbiorcy w składzie, wyznaczonym przez Państwowy Monopol Spirytusowy, ustalono na zł 9'00. Kwota ta skalkulowana została na tych samych zasadach, jak w omówionem na wstępie rozporządzeniu.

Ceny, podane w obu rozporządzeniach, obowiązują już od dn. 29/IX 1932 r.

RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH

GIEŁDA WARSZAWSKA

za okres od 19 do 24 września 1932 r.

— Dla walut panowała w okresie sprawozdawczym tendencja dość spokojna; różnice kursów w porównaniu z notowaniami końcowymi okresu poprzedniego są naogół niewielkie. Zwyżkę kursu uzyskały franki francuskie, belgi, floreny holenderskie oraz guldeny gdańskie, bez zmiany pozostał kurs dolara (jedynie przekazy telegraficzne nieznacznie zniżkowały) oraz koron czeskosłowackich, niżej cenione były funty szterlingi, franki szwajcarskie, liry włoskie, korony szwedzkie oraz duńskie; te ostatnie, oddawna nienotowane, cenione były o zł 9'00 niżej w porównaniu z ostatnimi notowaniami z połowy lipca r. b.

Zapotrzebowanie na dolary gotówkowe było w okresie sprawozdawczym nadal dość ograniczone; kurs ich oficjalnie notowany nie był. W obrotach prywatnych miała miejsce niewielka dalsza zwyżka — do poziomu zł 8'915 za \$ 1.

Wysokość dziennego zapotrzebowania walut nie przekraczała niskiego poziomu ostatnich tygodni.

	Kurs najwyż- szy	Kurs najniż- szy	Kurs w dn. 24/IX
	w zł		
Dolary St. Zjedn.	\$ 1	8'92	8'910
" " " telegr.	\$ 1	8'925	8'923
Funty szterlingi	£ 1	31'03	30'87
	-30'95		
Franki francuskie	100 fr.	34'98	34'96
Franki szwajcarskie	100 fr.	172'25	172'15
Belgi	100 blg.	123'95	123'73
Korony czeskosłowackie	100 kor.	26'40	26'38
Liry włoskie	100 lir.	45'80	45'80
Floreny holenderskie	100 fl.	358'60	358'40
Guldeny gdańskie	100 guld.	173'55	173'55

Korony szwedzkie	100 kor.	159'20	159'20	—
Korony duńskie	100 kor.	161'00	161'00	—

Pierwsze dni okresu sprawozdawczego minęły w dziale papierów lokacyjnych państwowych — w związku ze słabszymi nastrojami na giełdach zagranicznych — przy tendencji słabszej, a dopiero koniec tygodnia przyniósł pewną poprawę; w rezultacie tygodniowym kursy kształtowały się dość niejednolicie, nie wykazując jednak większych odchyień w porównaniu z notowaniami końcowymi okresu poprzedniego. Zwyżki wykazały następujące papiery: 4% Pożyczka Dolarowa zł 0'35, 5% Pożyczka Konwersyjna 1%, 6% Pożyczka Dolarowa ok. 0'75% oraz 7% Pożyczka Stabilizacyjna ok. 0'5%; zniżki wykazują: 4% Pożyczka Inwestycyjna serje zł 0'50, 5% Pożyczka Konwersyjna Kolejowa 2%; kursy zaś pozostałych papierów tej grupy: 3% Pożyczki Budowlanej, 4% Pożyczki Inwestycyjnej sztuki, 10% Pożyczki Kolejowej oraz listów zastawnych i obligacji banków państwowych pozostały bez zmiany na dotychczasowym poziomie.

Również w dziale listów zastawnych ostatnie dni okresu sprawozdawczego przyniosły pewne wzmocnienie, co jednak nie uchroniło szeregu papierów tej grupy, szczególnie od dłuższego czasu nienotowanych, od poważnych, często zniżek, jak 10% L. Z. T-wa Kredytowego m. Lublina, które w porównaniu z ostatnimi notowaniami z pierwszych dni września r. b. obniżyły się o 4%, podobnie 8% L. Z. T-wa Kredytowego m. Piotrkowa straciły 3%, także listy zastawne m. Łodzi 1'25%. Z drugiej strony poprawę kursów osiągnęły: 4% L. Z. T-wa Kredytowego Ziemińskiego 2%, 10% L. Z. T-wa Kredytowego m. Radomia 1'75% oraz 8% L. Z. T-wa Kredytowego m. Warszawy, którym dokonywano nadal największych obrotów, zyskały 0'75%. Pozostałe z notowanych papierów wykazują różnice znacznie mniejsze. Z pośród listów zastawnych w walucie obcej małym popytem cieszyły się 7% L. Z. T-wa Kredytowego Ziemińskiego w Warszawie 1928 r. — w rezultacie tygodniowym wykazują one nieznaczną zniżkę (o 1/2%).

Dział obligacji pozostał w okresie sprawozdawczym zupełnie bez obrotów i notowań.

	Wartość nominalna (waluta)	Kurs naj- wyższy	Kurs naj- niższy	Kurs w dn. 24 IX
w zł				
3% Pożyczka Budowlana	zł w zł.	50	38'40	37'75
4% " Dolarowa	\$	5	49'25	48'50
4% " Inwestycyjna	zł w zł.	100	99'50	98'25
4% " " serje	zł w zł.	100	107'25	106'25
w % nominalu				
5% Pożyczka Konwersyjna	zł		41'00	39'25
5% " Konwers. Kol.	zł		31'00	31'00
6% " Dolarowa	\$		55'00 ²⁾	53'25
7% " Stabilizacyjna ¹⁾	\$		55'00	52'50
				-52'75
				-53'25
10% " Kolejowa	fr. w zł.	100'00	100'00	—
7% L. Z. Państ. Banku Roln.	zł w zł.	1927	83'25	83'25
8% " " " " "	zł w zł.	1927	94'00	94'00
7% " Banku Gosp. Kraj.	zł w zł.	1927	83'25	83'25
8% " " " " "	zł w zł.	1924	94'00	94'00
7% Obl. Kom. B-ku Gosp. Kraj.	zł w zł.	1927	83'25	83'25
8% " " " " "	zł w zł.	1924	94'00	94'00
8% " Bud. " " " "	zł w zł.	1927	93'00	93'00
4% L. Z. T-wa Kred. Ziems.	zł		30'50	29'00
4 1/2% " " " " "	zł		39'50	37'75
7% L. Z. T-wa Kred. Ziems. w Warszawie 1928 r.	\$ w zł.	51'00	50'25	—
5% L. Z. T-wa Kred. m. Warsz.	zł		48'50	48'50
8% " " " " " "	zł		59'75 ²⁾	58'00
				-59'00
				-59'75 ²⁾
8% " " " " " Częstoch.	zł		53'50	53'50
10% " " " " " Lublina	zł		55'00	55'00
8% " " " " " Łodzi	zł		56'50	55'75
8% " " " " " Piotrkowa	zł		53'00	52'50
10% " " " " " Radomia	zł		57'00	57'00
10% " " " " " Siedlec	zł		53'00	52'10

¹⁾ Z wyłączeniem transzy francuskiej.

²⁾ Dotyczy drobnych odcinków.

³⁾ Dotyczy odcinków po 100.

ZŁOTY ZAGRANICĄ

1932	Gdańsk ¹⁾	Berlin ¹⁾	Wiedeń ¹⁾	Paryż ¹⁾	Zurych ¹⁾
19/IX	57'62—57'73	47'10—47'30	79'46—79'94	—	58'05
20 "	57'63—57'74	" "	79'36—79'84	—	58'20
21 "	" "	" "	79'51—79'99	—	"
22/ "	57'62—57'73	" "	79'46—79'94	286'00	"
23/ "	57'61—57'73	" "	79'36—79'84	—	"

1932	Londyn ²⁾	Praga ¹⁾	New York ¹⁾	Amsterdam ¹⁾
19/IX	31'00	377'50—379'50	—	—
20/ "	"	377'40—379'40	—	—
21/ "	30'93	377'75—379'75	—	—
22/ "	30'87	378'00—380'00	—	—
23 "	30'93	" "	—	—

POŻYCZKI POLSKIE
NA GIEŁDACH ZAGRANICZNYCH³⁾

	5—10/IX	12—17/IX	19—24/IX
(maksimum—minimum—ultimo; w nawiasach obroty)			
New-York			
6% dolarowa 1920	56½—55—56½ (3.000)	56—52½—52½ (6.000)	52½—52½—52½ (5.000)
8% Dillon. 1925	64—60½/8—61 (36.000)	60—57½—59 (14.000)	58½—56½/8—58 (77.000)
7% stabilizac. 1927	53¾—54¼—55¼ (146.000)	54—50½—52½ (38.000)	53—51—52½ (107.000)
7% Warszawy 1928	45—44½—44 (20.000)	41½—39½—41½ (30.000)	41½—40½/8—40½/8 (22.000)
7% śląska 1928	45—43¾—45 (5.000)	43½—41—41 (6.000)	42—41—41¼ (31.000)
Londyn			
7% stabilizac. 1927	77'51—73'51 —75'51	76'38—73'38— —74'38	75'24—72'74— 73'74
Zurych			
7% stabilizac. 1927	55'00—50'00— —55'00	54'00—50'00— —54'00	53'00—51'00— 52'00
Paryż			
7% stabilizac. 1927	—	—	—
Medjolan			
7% włoska 1924	94'70—94'40— 94'80 (75)	94'60—94'50— 94'80 (125)	94'80—94'70— 94'70 (50)

Z BANKU POLSKIEGO

STAN RACHUNKÓW BANKU POLSKIEGO W DN.

20 WRZEŚNIA 1932 R. — Druga dekada września okazała się coprawda pod względem walutowym deficytową dla Banku Polskiego, ale jednocześnie dopływ złota do Banku znacznie wzmógł się. Deficyt obrotów walutowych Banku w II dekadzie został zresztą z nadwyżką pokryty przez saldo dodatnie bilansu walutowego w I dekadzie, tak że za 2 dekady mamy wciąż nadwyżkę skupu walut i dewiz przez Bank nad ich sprzedaż. Zaznaczyć należy, że deficyt II dekady został spowodowany większym zapotrzebowaniem dewiz ze strony urzędów (zł 15'4 miljn.), które było związane z przypadającym terminem obsługi pożyczek zagranicznych; obroty prywatne walutami i dewizami przedstawiały się korzystnie; zwraca zwłaszcza uwagę duża podaż banknotów dolarowych (zł 1'6 miljn.).

Wobec takiego kształtowania się obrotów walutowych Banku rezerwy walutowe wykazały w II dekadzie niżskę o zł 12'7 miljn. do zł 141'2 miljn., przyczem niżska ta dotyczy tylko rezerw, wchodzących w skład pokrycia złoto-walutowego obiegu bile-

ków i natychmiast płatnych zobowiązań Banku, które skurczyły się o zł 13'3 miljn., podczas gdy pozostałe rezerwy, niezaliczone do pokrycia złoto-walutowego (a wchodzące tylko częściowo do pokrycia bankowego) wykazały lekki wzrost — o zł 0'6 miljn. do zł 107'2 miljn.

Skup monet złotych, dokonywany przez oddziały Banku, za zwyczaj drobny, osiągnął w sierpniu zł 2'0 miljn., tyleż w I dekadzie września, a w II dekadzie wzrósł do stosunkowo bardzo poważnej sumy zł 3'6 miljn. Dzięki temu zapas złota w skarbcu Banku podniósł się w II dekadzie września z zł 272'9 miljn. do zł 276'4 miljn. Zapas złota zagranicą pozostał w dalszym ciągu (od dn. 10/VIII r. b.) niezmienny w wys. zł 206'3 miljn.

Zmiany w stanie rezerw złoto-walutowych, stanowiących pokrycie obiegu biletów bankowych i natychmiast płatnych zobowiązań Banku, w pierwszych 2 dekadach września r. b. ilustruje następujące zestawienie (w tys. zł):

	31/VIII	10/IX	20/IX
Złoto	477.191	479.200	482.756
Waluty i dewizy netto	46.908	47.201	33.933
Razem:	524.100	526.400	516.689

W stosunku do sumy obiegu biletów bankowych i natychmiast płatnych zobowiązań powyższe pokrycie złoto-walutowe stanowiło w dn. 20/IX 43'06%, gdy w dn. 10/IX 43'15% i w dn. 31/VIII 42'65% (pokrycie, przewidziane w statucie — 40%). Pokrycie samem złotem wynosiło: w dn. 20/IX 40'23%, w dn. 10/IX 39'28%, w dn. 31/VIII 38'83% (pokrycie statutowe 30%).

Spadek procentu pokrycia w dekadzie sprawozdawczej był stosunkowo znacznie mniejszy niż spadek sumy pokrycia (rezerw złoto-walutowych), mianowicie dlatego, że jednocześnie dość znacznie (o zł 20'0 miljn.) obniżyła się suma obiegu banknotów i natychmiast płatnych zobowiązań. Właściwie obniżył się — jak zwykle w środku miesiąca — tylko jeden składnik tej sumy — obieg biletów bankowych (z zł 1.049'1 m. ljn. do zł 1.011'2 miljn.), podczas gdy drugi składnik — natychmiast płatne zobowiązania — wykazał wzrost — z zł 170'8 miljn. do zł 188'7 miljn.

Wzrost zobowiązań w drobnej tylko części powstał naskutek zwiększenia się salda pozycji „różne rachunki”, głównie zaś został spowodowany dopływem lokat na rachunki żyrowe, które wykazały w dn. 20/IX saldo zł 165'0 miljn. wobec zł 148'6 miljn. w dn. 10/IX. Zwykływały jedynie lokaty na rachunkach prywatnych — z zł 144'3 miljn. do zł 163'4 miljn., gdyż lokaty kas państwowych, utrzymujące się zresztą ostatnio stale w bardzo niewielkich rozmiarach, wykazały niżskę z zł 4'3 miljn. do zł 1'5 miljn. Zaznaczyć należy, że lokaty żyrowe osiągnęły w dn. 20/IX poziom niewiele mniejszy niż przed miesiącem, t. j. dn. 20/VII (zł 165'0 miljn. wobec zł 168'8 miljn.).

Spadek obiegu biletów bankowych w II dekadzie września o zł 38'0 miljn. — do poziomu o zł 23'0 miljn. niższego niż przed miesiącem i o zł 129'5 miljn. niższego niż przed rokiem (dn. 20/IX 1931 r.) — stanowi przedewszystkiem odpowiednik wzrostu lokat na rachunkach żyrowych, poza tem zaś wiąże się z odpływem walut i ze skurczeniem kredytów Banku.

Co do tych ostatnich — to suma weksli krajowych w portfelu (suma kredytów dyskontowych wykorzystanych) zmniejszyła się — jak zwykle w środku miesiąca, lecz w stopniu większym niż w miesiącach poprzednich (w II dekadzie września o zł 18'6 miljn., sierpnia o zł 10'9 miljn., lipca o zł 5'7 miljn., czerwca o zł 6'9 miljn. i t. d.). Poziom, osiągnięty przez kredyty dyskontowe, był w dn. 20/IX o zł 30'0 miljn. niższy niż przed miesiącem i o zł 6'6 miljn. niższy niż przed rokiem. Porównanie to zyskuje wyraz przy uwzględnieniu, że kredyty innych instytucji finansowych wykazały w międzyczasie silny spadek. Pożyczki terminowe i w rachunku otwartym, zabezpieczone zastawem papierów wartościowych, wykazały w II dekadzie września wzrost o zł 0'7 miljn., poziom ich jednak był o zł 3'9 miljn. niższy niż przed miesiącem, choć o zł 26'0 miljn. wyższy niż przed rokiem. Portfel weksli zagranicznych (głównie wynikających z eksportu) zmniejszył się w dekadzie sprawozdawczej o zł 3'4 miljn.

Co do innych — poza kredytami — pozycji bankowego pokrycia obiegu i zobowiązań — to zapas monet srebrnych i bilonu, przejętych przez Bank na własność, zmniejszył się w II dekadzie września o zł 0'2 miljn., natomiast zapas papierów procentowych własnych wykazał jednocześnie lekki wzrost (o zł 0'1 miljn.), dług zaś Skarbu Państwa (kredyt bezprocentowy) pozostał w dalszym ciągu niezmienny w wys. zł 90 miljn.

Całe bankowe pokrycie obiegu i natychmiast płatnych zobowiązań Banku przedstawiało się następująco (w tys. zł):

1) Za zł 100.

2) Za £ 1.

3) Kursy — w % ach nominalu; obroty — w jednostkach walutowych danego kraju (we Włoszech — w tysiącach).

	31/VIII	10/IX	20/IX
Weksle	657.642	636.833	618.191
Weksle zagraniczne	72.348	77.261	73.903
Polskie monety srebrne i bilon	47.987	47.225	47.038
Pożyczki, zabezpieczone zastawami	119.107	116.074	116.737
Papiery proc. własne	13.751	13.404	13.485
Dług Skarbu Państwa	90.000	90.000	90.000
Razem: 1.000.836	980.796	959.354	

Obieg pieniędzy skarbowych obniżył się w II dekadzie września nieco silniej niż obieg biletów bankowych, mianowicie z zł 277'5 miljn. do zł 270'1 miljn. Na sumę tę składa się: 1) obieg monet srebrnych (10-, 5-, 2- i 1-złotowych) w wys. zł 185'4 miljn. (w dn. 10/IX zł 191'1 miljn.), 2) obieg bilonu niklowego i brązowego w wys. zł 84'7 miljn. (w dn. 10/IX zł 86'4 miljn.). W sumie obiegu monet srebrnych — zł 11'6 miljn. stanowił obieg 10-złotówek i zł 126'0 miljn. — obieg 5-złotówek.

PRZEGLĄD ZAGRANICZNY

KRONIKA ZAGRANICZNA

M. IN. NA PODSTAWIE RAPORTÓW I DONIESIĘŃ POLSKICH PLACÓWEK ZAGRANICZNYCH

NIEMCY

KONTYNGENTOWANIE PRZYWOZU ARTYKUŁÓW ROLNYCH. —

Ochrona rynku niemieckiego przed importem z zagranicy artykułów rolnych jest od kilku lat przedmiotem szczególnej opieki i troski Rządu niemieckiego. Od połowy 1929 r. import ten stopniowo był ograniczany zapomocą szeregu posunięć w zakresie polityki traktatowej i celnej, a więc rewizji większości traktatów w dziale zniżek celnych, przyznanym poprzednio dla importu do Niemiec artykułów rolnych, oraz bardzo znacznej ilości podwyżek celnych na artykuły te, w wielu wypadkach aż do poziomu równoznacznego z prohibicją przywozu (zboża, trzoda chlewna, produkty przemiałowe, produkty przerobu kartofli: płatki ziemniaczane, krochmal, dekstryna i t. d.).

Obecnie Rząd niemiecki zdecydował, że zarządzenia celne nie zabezpieczają dostatecznie interesów rolnictwa, że interesy te „zanadto dotychczas były podporządkowywane interesom przemysłu” (mowa Ministra Rolnictwa i Wyżywienia Rzeszy, wygłoszona w Monachjum w dn. 26 ub. m.) i uznał za konieczne dalsze ograniczenie importu artykułów rolnych w drodze częściowego skontyngentowania go. Decyzją Rządu niemieckiego powzięta została pomimo szeregu protestów ze strony przemysłu i handlu niemieckiego, przewidujących retorsje ze strony państw rolniczych w kierunku ograniczenia niemieckiego importu artykułów przemysłowych.

Reglamentacja przywozu obejmować ma następujące artykuły: niektóre jarzyny (kapusta, pomidory, cebula), kwiaty cięte, owoce, drzewo ta te iglaste, papierówkę, bydło, słoninę i szmalce, masło, sery, karpie, groch oraz odpadki ryżowe. Przywóz tych artykułów do Niemiec stanowi około 10% ogólnego importu (za I półrocze r. b. import tych artykułów do Niemiec wynosi ok. RM 230 miljn., przy ogólnym imporcie, wynoszącym w tym okresie, ok. RM 2'4 milj.).

Wysokość kontyngentów w stosunku do poszczególnych towarów, które podlegać będą reglamentacji, nie została dotychczas opublikowana; możliwe jest, że wogóle nie zostanie ona narazie ustalona i reglamentacja przeprowadzona zostanie w drodze ustalania kwot importowych dla poszczególnych firm w stosunku do ich importu z r. ub. Takie załatwienie

nie sprawy byłoby tymczasowe — do końca r. b. Kwoty importowe dla poszczególnych firm zostaną prawdopodobnie bardzo poważnie ograniczone w porównaniu do r. ub. Prasa niemiecka podaje, iż kwota przywozowa dla drzewa tartego i papierówki wynosić ma 40% zeszłorocznego importu, dla szmalcu 60%, dla słoniny — 30%; liczby te nie są jeszcze pewne. W związku z nieustalaniem ogólnych kontyngentów importowych nie mają być również zafiksowane kontyngenty dla poszczególnych państw; firmy importowe, w ramach przyznanym im kwot, będą miały zatem swobodę wyboru kraju, z którego dany towar będą sprowadzać.

Z tych państw, które importują do Niemiec artykuły rolne, najsilniej uderzone zostają reglamentacją: Holandia, Danja, Włochy, Z. S. R. R. i Polska.

Polskę interesuje eksport do Niemiec następujących artykułów, objętych reglamentacją: 1) papierówka (drzewo tarte iglaste nie ma obecnie praktycznego znaczenia, ponieważ podlega przy przywozie do Niemiec prohibicyjnej taryfie maksymalnej) — eksport do Niemiec w r. ub. wyniósł RM 5'5 miljn. (trzecie miejsce w niemieckim imporcie po Czechosłowacji i Z. S. R. R.), w I połowie r. b. zaś, naskutek podwyżki cła, spadł do RM 1 miljn.; 2) masło — Niemcy są najpoważniejszym odbiorcą tego artykułu; w r. ub. nasz eksport do Niemiec wyniósł ok. RM 7 miljn., w I połowie r. b. zaś, naskutek podwyżki cła, spadł do RM 1 miljn.; 3) groch (pomimo kilkakrotnych podwyżek celnych rynek niemiecki ma dla nas znaczenie poważne) — eksport za I półrocze r. b. wyniósł RM 111 tys. (analogiczny okres r. ub. dał RM 500 tys.); 4) odpadki ryżowe — eksport do Niemiec wyniósł w I połowie r. b. RM 300 tys. W nieco mniejszym stopniu interesuje nas poza ten eksport sera (twar. gu) oraz szmalcu. Ogółem eksport nasz do Niemiec w zakresie artykułów, objętych reglamentacją, wyniósł w I połowie r. b. ok. RM 2'5 miljn., przy ogólnym eksporcie do Niemiec w tym czasie w wys. RM 41 miljn. — liczba ta jednak o tyle nie jest miarodajna, że właśnie w tym okresie w 2. najważniejszych dla nas artykułach, t. j. papierówce (sezonowe zmniejszenie importu niemieckiego naskutek nagromadzonych zapasów) i maśle (stosowanie przez pewien okres do czasu zawarcia układu w końcu marca r. b.

taryfy maksymalnej) mieliśmy specjalnie niekorzystne warunki eksportu — w rzeczywistości reglamentacja niemiecka uderza nas silniej, niż to wynika z powyższego obliczenia.

W stosunku do ogólnego importu do Niemiec najsilniej reglamentacją niemiecką uderzona zostaje Danja; w ciągu I połowy r. b. import Danji w zakresie tych artykułów (b. dło, szmalce, masło) wyniósł przeszło 40% jej ogólnego importu do Niemiec; z innych państw wymienić należy Holandję (import do Niemiec artykułów, objętych reglamentacją, wynosił przeszło 25% ogólnego importu tego państwa do Niemiec), Włochy (przeszło 20% ogólnego eksportu do Niemiec przypada na artykuły reglamentowane), poza tem Z. S. R. R., Stany Zjednoczone, Hiszpanię i t. d.

Reglamentacja niemiecka wprowadzona ma być po przeprowadzeniu rokowań w tym względzie z najbardziej zainteresowanymi państwami. Rokowania te nie będą, niewątpliwie, łatwe, zważywszy, że właśnie te najwięcej uderzone państwa mają i tak poważnie pasywny bilans handlowy z Niemcami (Holandia RM 180 miljn. salda ujemnego za I półrocze r. b., Danja — RM 28 miljn., Włochy — RM 34 miljn. i t. d.).

SPRAWY CELNE ORAZ REGLAMENTACJA HANDLU ZEWN. W PAŃSTW. ZAGR.

BELGJA. — Kontyngenty przywozu. — Belgja od przeszło roku weszła na drogę kontyngentowania wwozu pewnych artykułów i wydała dotychczas 11 dekretów w przedmiocie kontyngentowania wwozu. Lista artykułów, podlegających restrykcjom kontyngentowym, przedstawia się następująco: nawozy azotowe (od 17/VIII 1931), węgiel (od 8/X 1931), obuwie (od 20/III 1932), bydło, mięso (od 23/III 1932), masło (od 1/V 1932), kwiaty cięte (od 2/V 1932), tkaniny i galanterja jedwabna (od 10/V 1932), artykuły pochodzące z kukurydzy (od 10/V 1932), ryby świeże (od 25/VI 1932), winogrona, morele, sliwki (od 18/VII 1932), cukier (od 10/VIII 1932), samochody (od 10/VIII 1932). Projektowane jest kontyngentowanie ziemniaków i drzewa.

Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH ARTYKUŁY SPOŻYWCZE I KOLONJALNE

ZE ŚWIATOWYCH RYNKÓW ZBOŻOWYCH. — Ceny w okresie od 9 do 22 września r. b. kształtowały się następująco (w zł za 100 kg):

	9—15/IX	16—22/IX	Wzrost (+) Spadek (-)
Pszenica:			
Berlin . . .	4'94½	4'94	—
Praga . . .	4'45	4'49½	+ 1'0
Chicago . . .	1'95	2'00	+ 2'5
Buenos Aires	2'92	2'88	- 1'3
Liverpool . .	2'32	2'31½	—
Wiedeń . . .	4'84	4'84	—
Hamburg . . .	2'28	2'27	- 2'3
Zyto:			
Berlin . . .	3'85½	3'83	- 0'6
Praga . . .	3'09	3'17	+ 2'6
Chicago . . .	1'23	1'34	+ 8'9
Wiedeń . . .	3'36½	3'45½	+ 2'6
Hamburg . . .	1'65	1'68½	+ 2'4
Owies:			
Berlin . . .	3'30	3'30	+ 0'1
Praga . . .	2'45	2'38½	- 2'4
Chicago . . .	1'18	1'24	+ 5'0
Buenos Aires	2'45	2'42	- 1'2
Liverpool . .	2'58	2'58½	—
Wiedeń . . .	2'79½	2'74½	- 1'8
Hamburg . . .	1'86	1'83	- 1'7
Jęczmień browarowy:			
Berlin . . .	4'27	4'26	- 0'2
Praga . . .	2'61½	2'61½	—
Chicago . . .	1'43	1'40	- 2'0
Wiedeń . . .	3'90	3'65	- 6'3
Hamburg . . .	1'65	1'62	- 1'4
Jęczmień zwykły:			
Berlin . . .	4'05½	4'04	- 0'2

METALE

ŻELAZO. — W okresie sprawozdawczym od 2 do 16 września na rynkach surowców nastąpił wyraźny zwrot ku gorszemu; zwyżka, która trwała od 6 tygodni, załamała się, ustępując miejsca pewnej depresji. Jakkolwiek może przyczyną tego ożywienia były w większości sztuczne, na rynku żelaznym dało się ono odczuć w bardzo korzystny sposób, powodując znaczne zwiększenie zainteresowania ze strony konsumentów oraz wzrost zamówień, co znów pozwoliło na dosyć wydatne podniesienie się ceny. W przeciwieństwie do innych surowców wzrost ceny żelaza nie był zbyt gwałtowny, gdyż napływ zamówień nosił charakter spokojny z wyłączeniem elementu spekulacyjnego, to też i załamanie się ogólnej haussy odbiło się na rynku żelaznym, przynajmniej jak dotąd, minimalnie. Zasadnicza cena żelaza sztabowego podniosła się do zł 2.8.6 z zł 2.4.0 w końcu okresu poprzedniego, co stanowi wzrost o przeszło 10%.

W poszczególnych krajach stan rynku żelaznego przedstawiał się, jak następuje:

W Niemczech na rynku wewnętrznym ujawniły się pewne oznaki ożywienia — zarówno w przemyśle przetwórczym, jak i w zasadniczych przemysłach surowcowych. Narazie trudno jest jeszcze określić, o ile ożywienie w przemyśle żelaznym przypisać należy wpływom konjunktury sezonowej, o ile zaś rządowemu dekretowi gospodarczemu. W każdym razie w okresie sprawozdawczym

zaczęła się ujawniać tendencja nie tylko do zaspakajania bieżących, doraźnych potrzeb, lecz również do robienia pewnych zapasów. W dziale surowki zaznaczyło się większe zapotrzebowanie ze strony fabryk maszyn, które zaczęły brać nawet na skład; najmniejsze zapotrzebowanie wykazywały fabryki, pracujące dla przemysłu budowlanego. Cena utrzymywała się na poziomie RM 69 za 100 kg surowki odlewicznej Nr. 3 i RM 75'50 za tonnę hematytowej loco Oberhausen. W dziale wytworów walcowniczych ruch wzmógł się również. Największy stosunkowo odbyt miało żelazo sztabowe, głównie dla warsztatów konstrukcyjnych, nieco mniejszym popytem cieszyło się żelazo formowe, natomiast na żelazo budowlane zapotrzebowania prawie nie było. Zbyt blach również poprawił się trochę, przy czym największe zapotrzebowanie było na blachy cienkie. W zbyciu rur polepszenia nie było. Ceny wewnętrzne żelaza walcowanego pozostały bez zmian przy zasadniczej cenie żelaza sztabowego RM 110 za tonnę loco Oberhausen.

W interesach eksportowych nastąpiło w dalszym ciągu znaczne polepszenie. Zamówienia napływają zarówno z krajów europejskich, jak i zaoceanicznych. Ceny się podniosły — tak, że huty niemieckie żądają już zł 2.10.0, a nawet do 2.12.6 za tonnę żelaza sztabowego i zł 2.7.6 za żelazo betonowe.

Stare żelastwo, które ma być w ilości 240 tys. t otrzymane z rozbiórki 400 tys. t starych stątków, zostało już sprzedane w ten sposób, że za 50.000 t ustalona została cena RM 19 za tonnę, a resztę zaś — cena rynkowa plus RM 1 bonifikacji.

We Francji położenie zaczyna się nieznacznie poprawiać; we wszystkich działach zarówno w metalurgii, jak i w przemyśle przetwórczym ujawnia się wyraźny ruch. Pomocą w tem może być konjunktura sezonowa, jak również zapowiedziane przez Ministra Robót Publicznych uruchomienie dalszej części robót, przewidzianych w ogólnym programie robót narodowych; chodzi tu, mianowicie, o większe dostawy dla budowy dróg kolejowych.

W dziale surowki zmian większych nie było; niska cena surowki, wynosząca fr. 190—210 loco Longwy, wpływa na to, że część spożywców zaczyna już robić umowy na dostawę do końca roku, rachując, że cena raczej może się podnieść. W surowce hematytowej nastąpiło ograniczenie wytwórczości ze względu na dosyć znaczne zapasy. Na rynku zewnętrznym daje się silnie odczuwać konkurencja surowki holenderskiej, belgijskiej i częściowo angielskiej. W dziale wytworów walcowniczych dało się zauważyć dążenie spożywców do uzupełniania swoich zapasów. Ze strony Biura Sprzedaży robiono nabywcom pewne ulgi, mianowicie dopłata za gatunek rachowana jest tylko wówczas, jeżeli nabywca zgóry żąda pewnego określonego gatunku, zaznacza się zatem powrót do zwyczaju z przed utworzenia Biura. Poza tem ustalone zostały nowe niższe ceny w razie dostawy drogą wodną. Zasadnicza cena za żelazo pozostawała w wysokości 530 fr. za tonnę.

W Belgii utrzymało się nadal ożywienie; stan zamówień był ciągle dobry i jest znów do z notowania kilka poważnych obstarunków z Chin, Południowej Ameryki i innych krajów. Ceny trzymały się mocno i wykazywały tendencję wyższą; notowano, mianowicie, w ostatnich

dniach okresu sprawozdawczego — w zł 2.8.6, belki 2.1.6 — 2.2.6. Duży ruch był na rynku blachy — tak, że chwilami dawał się odczuwać brak materiału, dzięki też temu ceny mogły podnieść się cokolwiek do góry; notowano: 5 m/m — zł 2.17.6, 3 m/m — zł 3.2.6, 1 m/m — zł 4.5.0; były to ceny zasadnicze, do których uzyskiwane jeszcze były dopłaty.

Rynek wewnętrzny przedstawiał się znacznie gorzej. Brak zamówień dawał się ciągle odczuwać, pomimo to że i tu nastąpiło jednak pewne odprężenie. Daje się silnie odczuwać konkurencja holenderska w surowce i niemiecka w wytworach walcowanych.

Na rynku angielskim dała się również odczuć pewna poprawa. W dziale surowki, pomimo dosyć znacznych zapasów, jest mowa o uruchomieniu 2 wielkich pieców dla hematytu. Ceny pozostały bez zmiany, mianowicie za surowkę lejarzka Nr. 3 notowano sh 58/6, za hematyt — sh 60. W dziale walcowni nadal odczuwa się brak zamówień, jednakże są nadzieje na bliskie ożywienie. Notowano cenę wewnętrzną za żelazo sztabowe zł 5.12.6, jednakże przy znacznie większym obstarunku pewne ustępstwa były do osiągnięcia. Rynek blachy białej wykazuje pewną poprawę. Ceny utrzymały się na wysokości sh 15—15/3 za skrzynkę o wym. 20×14.

Ceny wywozowe żelaza w większych wytwórcach europejskich: Anglii, Belgii wraz z Luksemburgiem i Francji — w zł f.o.b. port — notowane były w dn. 15/IX 1932 r., jak następuje:

	Wielka Brytania	Belgia i Luksemburg	Francja
	za 1 016 kg	za 1 000 kg	
Surówka:			
odlewn. Nr. III (2'5-3'0% Si)	—	1.16.0	1.16.0
tomasowska	—	1.15.0	—
hematytowa	—	—	—
ferromangan	—	—	—
Półwytwór:			
kęsy	—	1.19.0	1.18.6
platynv	—	2. 0.0	1.19.6
Wytwory gotowe:			
żelazo sztabowe	—	2. 8.6	2. 8.0
belki	—	2. 3.0	2. 2.6
kątowniki	—	2. 7.6	2. 7.6
blacha okrętowa, rezerwoarowa i p.	—	—	—
szyny stalowe	—	5.12.6	5.12.6
bednarka	—	3. 0.0	3. 0.0
drut-walcówka	—	4.10.0	4.10.0
blacha tomasowska	—	3. 2.6	3. 2.0
blacha czarna (24 gage)	—	—	—
drut ocynk.	—	6. 5.6	6. 5.6
gwoździe druc.	—	5.10.0	5.10.0

METALE NIEŻELAZNE. — Okres sprawozdawczy od 2 do 16 września miał charakter wyraźnej reakcji w stosunku do sytuacji ostatnich tygodni. Zwyżka cen na rynku metalowym, która trwała od dn. 25/VII, załamała się w dn. 9/IX i od tego dnia zaznacza się dosyć znaczna ich niżka. Coprawda w ostatnich dniach okresu sprawozdawczego nastąpiła pewna poprawa, lecz w stosunkowo nieznacznym stopniu i przy nie sprzyjającym ukształtowaniu rynku. Bezpośrednim powodem załamania się była z jednej strony

zniżka cen na surowce, jaka nastąpiła w Ameryce, z drugiej zaś — działalność spekulacji, która śpieszyła zrealizować swoje zapasy, zakupione w okresie niższych cen i w czasie ich wzrostu. Widocznym obecnie staje się brak realnych podstaw, na jakich winnaby opierać się zwyżka cen, o ile miałyby być trwałe. Ceny jednak nie obniżyły się do poziomu z przed zwyżki i utrzymuje się nadal opinia, że konsumpcja musi niedługo wzrosnąć i ceny stopniowo będą się podnosiły. Zapasy 4 najważniejszych metali są kontrolowane przez porozumienia i wytwórcy będą w możności przeciwdziałać każdemu nadmiernemu obniżeniu się cen.

Położenie na rynkach poszczególnych metali przedstawiało się, jak następuje:

Na rynku miedzi spadek cen, rozpoczęty dn. 9/IX, wyniósł ok. 17% w stosunku do najwyższej ceny. W ostatnich dniach nastąpiła znów pewna poprawa, jednakże przy znacznie słabszym ożywieniu rynku. Spożywczy kupowali częściowo dla uzupełnienia swoich zapasów, zapotrzebowanie zaś dla potrzeb bieżących było bardzo nieznaczne. Co się tyczy producentów, to należy zaznaczyć, że ze strony Union Minière du Haut Katanga istnieje zamiar zwiększenia produkcji, jak tylko wygasną wspólne zobowiązania producentów wskutek wprowadzenia cła przez Anglię. Nastąpi to jednak prawdopodobnie nie prędzej niż w listopadzie. W oczekiwaniu wprowadzenia cła dowóz miedzi do Anglii jest bardzo duży i w sierpniu wyniósł 17.597 t.

Na rynku cyny położenie przedstawiało się podobnie jak na rynku miedzi. Spadek ceny wyniósł ok. 7% w stosunku do ceny najwyższej, poczem nastąpiła niewielka poprawa. Zapotrzebowanie ze strony konsumentów było nieznaczne, tak, że i na tym rynku zwyżka ceny nie była dostatecznie usprawiedliwiona. Powną poprawę ceny usprawiedliwiają zawartym jakoby układem między połem i Stanami Malajskimi, na zasadzie której pool nie ma prawa sprzedawać swoich zapasów, aż dopóki producenci nie będą mogli zwiększyć swojej produkcji o 10%. Wobec tego upadłoby dotychczasowe po-

stanowienie, że z chwilą dojścia ceny do £ 165 pool ma prawo sprzedażi każdomiesięcznie 5% swoich zapasów.

Rynek cynku nie wykazywał poważniejszych zmian. Ogólny spadek ceny odbił się i tu, jednakże w znacznie mniejszym stopniu. Poprawa rynku trwa w dalszym ciągu — tak, że obecne osłabienie można uważać jako przejściowe. Położenie statystyczne wykazuje polepszenie, mianowicie w sierpniu zapasy zmniejszyły się o dalsze 2.750 t do 160.467 t, podczas gdy przed rokiem wynosiły jeszcze 196.000 t.

Na rynku ołowiu zapotrzebowanie naogół było słabe. Położenie statystyczne ołowiu jest ciągle jeszcze niekorzystne, zaczyna się jednak potrochu poprawiać. Wytwórczość światowa obniżyła się w lipcu do 87.109 t, t. j. była o 4.894 t mniejsza niż w czerwcu i o 28.487 t od przeciętnej miesięcznej z 1931 r. Co do zapasów — to, według danych angielskich, przed 3 lata temu wynosiły one 250.000 t u wytwórców i tyleż u spóżywców, obecnie zaś spóżywczy nie posiadają już zapasów prawie zupełnie, u wytwórców zaś jest nie więcej niż 250.000 t.

Ruch cen poszczególnych metali w okresie sprawozdawczym przedstawiał się następująco (pierwsza liczba oznacza transakcje kasowe, druga — terminowe): miedź standard straciła w ciągu okresu £ 1⁵/₈, wzgl. 1³/₄, miedź elektrolityczna — £ ³/₄, miedź rafinowana — £ 1¹/₄; cyna wykazała stratę £ 2¹/₈, wzgl. 1¹¹/₁₆; ołów spadł w cenie o £ ⁷/₁₆, przy obu rodzajach transakcji; cynk wykazał stratę £ ¹/₈ zarówno przy zakupach gotówkowych, jak i na termin; blacha biała zyskała w cenie przeciętnie ¹/₂ sh na skrzyńce; srebro wykazało stratę po ¹/₂ d na uncji przy obu rodzajach transakcji; złoto straciło 2 d na uncji; glin i nikiel pozostawały bez zmiany w sprzedaży krajowej i zagranicznej; platyna również ceny nie zmieniła.

W poniższym zestawieniu podane są ceny wymienionych metali (w £ za 1.016 kg z wyjątkiem: blachy białej, która notowana jest w sh za skrzyńce o 112 arkuszach, platyny — w £ za uncję, złota — w sh za uncję i srebra — w d za uncję):

Metal	Poprzed. Okres sprawozdawczy			
	okres ultmo	maksy- mum	mini- mum	ulti- mo
M i e d ź: standard:				
kasa	35 ¹¹ / ₁₆ - ³ / ₄	38 ¹ / ₈	31 ¹ / ₂	34- ¹ / ₈
term.	35 ¹³ / ₁₆ - ⁷ / ₈	38 ¹ / ₈	31 ¹ / ₇	34- ¹ / ₈
elektrol.	38- ³ / ₄	40 ¹ / ₄	35	37 ¹ / ₄ -38 ¹ / ₄
rafinow.	37 ¹ / ₂ -38 ¹ / ₂	40 ¹ / ₂	33 ¹ / ₂	36-37 ¹ / ₄
C y n a:				
kasa . .	153 ³ / ₄ -154	157 ⁷ / ₈	147 ¹ / ₂	151 ⁵ / ₈ - ⁷ / ₈
term. . .	155- ¹ / ₈	159 ¹ / ₂	149	153 ³ / ₄ - ¹ / ₂
O ł ó w:				
kasa . .	13 ³ / ₈	14 ³ / ₈	12 ⁵ / ₁₆	12 ¹³ / ₁₆
term. . .	13 ¹¹ / ₁₆	14 ⁵ / ₈	12 ¹³ / ₁₆	13 ¹ / ₄
C y n k:				
kasa . .	15 ³ / ₈	16 ¹ / ₄	15	15 ¹ / ₂
term. . .	15 ³ / ₈	16 ¹¹ / ₁₆	15 ³ / ₁₆	15 ¹ / ₄
G l i n:				
dla kraju .	95	95	95	95
„ zagr. .	—	—	—	—
B l a c h a				
biała .	15- ¹ / ₄	16 ¹ / ₄	15	15 ³ / ₄ -16 ¹ / ₄
N i k i e l:				
dla kraju .	240—245	245	240	240—245
„ zagr. .	\$ 37-38	\$ 38	\$ 37	\$ 37—38
P l a t y n a				
„Spong”	9 ¹ / ₄	9 ³ / ₄	9 ¹ / ₄	9 ¹ / ₄
S r e b r o:				
kasa . .	18 ¹ / ₄	18 ¹³ / ₁₆	17 ⁵ / ₈	17 ³ / ₄
term. . .	18 ³ / ₈	18 ¹⁵ / ₁₆	17 ³ / ₄	17 ⁷ / ₈
Z ł o t o .	118.9	118.6	117.11	118.7

Na rynku starych metali ogólna fluktuacja cen odbiła się jedynie w bardzo niewielkim stopniu. Cena w rezultacie ostatecznym podniosła się. Ożywienie było dosyć znaczne i zapotrzebowanie wzrosło. Ceny hurtowe za 100 kg wynosiły w Berlinie w dn. 16/IX w RM: miedź 49 — 52, bronz 43 — 46, mosiądz 38¹/₂ — 41¹/₂, cynk 13 — 14, ołów 14 — 15. Analogiczne ceny we Francji loco Paryż we fr. fr. w dn. 2/IX wynosiły: 215, 180, 135, 70 i 90.

PRZEDRUK DOZWOLONY, LEOZ Z PODANIEM ŹRÓDŁA

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:

ELEKTORALNA 2 (parter)

Telefony: 412-66 (Red.), 412-73 i 335-35 (Adm.), 11-92-68 (Druk.).

Biura czynne od godziny 9 do 3 po południu.

KONTO CZEKOWE P. K. O. 701

PRENUMERATA W KRAJU: kwartalnie — zł 15, półrocznie — zł 30, rocznie — zł 60; **ZAGRANICĄ:** kwartalnie — zł 25, półrocznie — zł 50, rocznie — zł 100.

CENY OGŁOSZEŃ HANDLOWYCH (prze tekstem) w zeszytach zwykłych: IV str. okładki zł 1.200; II i III str. okł. — zł 900; $\frac{1}{2}$ str. okł. — zł 500; str. zwycz.: 1 str. — zł 600, $\frac{1}{2}$ str. — 350, $\frac{1}{4}$ str. — zł 200, $\frac{1}{8}$ str. — zł 110. Przy ogłoszeniach kombinacyjnych, petitowych oraz tabelarycznych do cen powyższych dolicza się 30%.

CENY OBWIESZCZEŃ SPÓŁEK AKCYJNYCH (za tekstem): 1 str. — zł 200, $\frac{1}{2}$ str. — zł 110, $\frac{1}{3}$ str. — zł 80, $\frac{1}{4}$ str. — zł 70, $\frac{1}{6}$ str. — zł 55, $\frac{1}{8}$ str. — zł 40, $\frac{1}{16}$ str. — zł 20. Za ogłoszenia liczbowe, tabelaryczne, bilanse i t. p do cen powyższych dolicza się 50%.

Redaktor Naczelny: **CZESŁAW PECHE**

Redaktor: **WACŁAW SZURIG**

Sekretarz Redakcji: **BOHDAN WITWICKI**

Redaktor działu finansowo-skarbowego:
PAWEŁ NICHALSKI

Redaktor działu relinowego:
LEONARD KRAWULSKI

Redaktor działu komunikacyjnego:
JÓZEF GIĘSZTOR

Wydawca: **MINISTERSTWO PRZEMYSŁU I HANDLU**

WPISY DO REJESTRU HANDLOWEGO

SĄDU OKRĘGOWEGO W WARSZAWIE

A. — FIRMY JEDNOOSOBOWE, SPÓŁKI FIRMOWE I KOMANDYTOWE

R. H. A XXXIV 142: „Wydawnictwo Nowoczesne Ella Laufer“ w Warszawie, Królewska 29a m. 36. Wydawnictwo książek. Istnieje od 1932 r. Właścicielka Ella Laufer z Warszawy.

R. H. A XXXIV 144: „Sura Unger i S-ka“ w Warszawie, Franciszkańska 27. Drobną sprzedaż korków, butelek, smaków i kolorów do lemoniady. Wspólnicy: Marjem Goldfilam, Sura Unger oboje z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 15 stycznia 1932 r. Do zastępowania spółki wobec władz i osób upoważniona jest Sura Unger. Firmę spółki pod jej stemplem na wszelkich dokumentach i zobowiązaniach podpisuje Sura Unger.

R. H. A XXXIV 145: „Dom Rolniczo-Handlowy Marjan Włodarski i Spółka“ w Sochaczewie, Warszawska 17. Handel artykułami opałowymi, budowlanymi, pędnemi, oświetleniowymi, spożywczymi, maszynami i narzędziami rolniczymi oraz ich częściami, żelazem, galanterją żelazną, nawozami sztucznymi, zbożem, nasionami, paszą i t. p. Wspólnicy: Marjan-Rajmund Włodarski, Dominika Wróblewska oboje z Sochaczewa. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 20 lutego 1932 r. Do zastępowania spółki wobec władz i osób upoważniony jest Marjan-Rajmund Włodarski. Wszelkie zobowiązania i umowy podpisują obojaj wspólnicy łącznie. Czeki, korespondencję, pokwitowania z odbioru pieniędzy i towarów podpisuje Marjan-Rajmund Włodarski. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Pomiedzy Marjanem-Rajmundem Włodarskim a małżonką jego Zofją-Ireną z domu Okuń nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 4 lipca 1918 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXIV 146: „Jusek Fiszman“ w Legionowie, pow. warszawski. Sprzedaż materiałów opałowych i budowlanych. Istnieje od 1932 r. Właściciel Jusek Fiszman z Legionowa pow. warszawski.

R. H. A XXI 444: „Pierwsza w Kraju Fabryka Wyrobów Aluminiowych Jan Kotliński“ w Warszawie. Fałęcka 13/11. Prokura Józefa Głodkiewicza ustawa.

R. H. A XX 95: „Brocard & Compagnie“ w Paryżu. Oddział w Warszawie, Senatorska 36. Prokura Filipa Misery ustawa.

R. H. A XVIII 59: „Marja Olewińska Hurtownia Tyturowa“ w Warszawie, pl. Trzech-Krzyży 3. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XVIII 123: „Stefan Majewski“ w Warszawie, Hoża 67. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 24 października 1931 r. Stefanowi Bonifacemu Majewskiemu handlującemu pod firmą: „Stefan Majewski“ ogłoszona została upadłość. Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Stanisław Mitraszewski, kuratorem zaś adwokat Bronisław Winnicki z Warszawy.

R. H. A XVIII 199: „Abram Rotzach“ w Warszawie, Karmelcka 15 m. 4. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 12 lutego 1932 r. upadłość Abrama Rotzacha handlującego pod firmą: „Abram Rotzach“ została ukończona.

R. H. A XVII 96: „Leon J. Krupecki w Warszawie, właściciel Henryk Krupecki“ w Warszawie, Moniuszki 8. Siedziba firmy mieści się obecnie, przy ul. Zielnej 35. Henryk Krupecki mieszka, przy ul. Śniadeckich 9.

R. H. A XVII 298: „Dom Handlowy M. Szelechów“ w Warszawie, Jerozolimska 79. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 18 marca 1932 r. udzielono odroczenia wyplat na okres trzech miesięcy Mikołajowi synowi Mikołaja, Włodzimierzowi, Mikołajowi synowi Michała, Alewtynie, nieletniemu Aleksemu w osobie głównej opiekunki Alewtyny-Szelechowej i Mariji z Szelechowych Benke handlującym pod firmą: „Dom Handlowy M. Szelechów“. Sędzią komisarzem mianowany został sędzia handlowy Maksymilian Friede, nadzorcą zaś sądowym adwokat Alfred Bursze z Warszawy. Nadzór sądowy upoważnił Mikołaja syna Mikołaja Szelechowa do zwykłego zarządu interesami firmy z tem zastrzeżeniem, że wszystkie bez wyjątku pisma zawierające zobowiązania, umowy, pełnomocnictwa, weksle, czeki, żyra winny być zaopatrzone prócz podpisu Mikołaja syna Mikołaja Szelechowa pod stemplem firmy również w podpis nadzorca sądowego.

R. H. A XXXIV 102: „Ignacy Morzyński i S-ka“ w Warszawie, Wileńska 13. Mydlarnia. Wspólnicy: Ignacy Morzyński, Zofja Więckowska, oboje z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 4 stycznia 1932 r. Do zastępowania spółki wobec władz i osób i podpisywania firmy pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach upoważniona jest Zofja Więckowska.

R. H. A XXXIV 147: „Menachem Rotband“ w Warszawie, Gęsia 7a. Drobną sprzedaż towarów manufakturowych. Istnieje od 1921 r. Właściciel Menachem Rotband z Warszawy. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Marjem-Fajgą z domu Katz nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 12 października 1917 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXIV 153: „Sprzedaż Obuwia „Bezet“ Bekier i Zygel“ w Warszawie, Nalewki 37. Wspólnicy: Mordchaj Bekier z Warszawy, Icek-Chaim Zygel w Równem. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 1 kwietnia 1932 r. Do zastępowania spółki wobec władz i osób upoważnieni są dwaj wspólnicy. Wszelkie zobowiązania, umowy, weksle, indosy, czeki i t. p. podpisują obojaj wspólnicy łącznie. Korespondencję, pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji nie wyłączając pieniężnej i wartościowej, przekazów pieniężnych zaliczeń, przesyłek, towarów i ładunków podpisuje każdy ze wspólników samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

R. H. A XXXIII 165: „Kalkutta“ Zofja Ochorowiczowa i Estera Kafermanowa“ w Warszawie, Graniczna 13. Firma obecnie brzmi: „Warszawskie Towarzystwo „Kalkutta“ Zofja Ochorowicz i S-ka“, Jakóbowi-Berowi Kafermanowi z Warszawy udzielono samodzielnej prokury.

R. H. A XXXIII 77: „Dom Handlowo-Komisowy Cezary Miller“ w Warszawie, Krak.-Przedm. 9 m. 2. Siedziba firmy mieści się obecnie przy ul. Siennej 41 m. 33, Cezary Miller zamieszkuje przy ul. Siennej 41.

R. H. A XXXII 122: „Fabryka Wyrobów Metalowych „Rozmit“ J. Rozenblatt i J. Mittelsbach“ w Warszawie, Leszno 70. Firma obecnie brzmi: „Fabryka Wyrobów Metalowych „Rozmit“ K. Wajchselfisz i J. Mittelsbach“. Właściciel Kelman-Josyf Wajchselfisz z Warszawy. Na mocy aktu znanego przed notariuszem Jelnickim w Warszawie w dniu 7 kwietnia 1932 r. za nr. 649 Izrael Rozenblatt wystąpił ze spółki cedując swój udział Kelmanowi Josyfowi Wajchselfiszowi.

R. H. A XXX 147: „Henryk Stobiński“ w Warszawie, Browna 18. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Tybo-

rowskim w Warszawie, dnia 14 marca 1932 r. za nr. 858 przedsiębiorstwo z aktywami i pasywami sprzedane zostało Stanisławowi Jentysowi, który nadal prowadzi takowe je jednoosobowo pod firmą: „Skład Apteczny i Perfumerja Stanisław Jentys”.

R. H. A XXX 203: „Fabryka Mydła „Warmyd” Kurlandzki, Grzanek i Skrobaciki” w Warszawie, Okopowa 76 (Stawki 79). Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Baranieckim w Warszawie dnia 29 lutego 1932 r. za nr. 613, spółka została rozwiązana, przedsiębiorstwo zlikwidowane.

R. H. A XXX 355: „Fabryka Garbarska Fiszel Buchman” w Warszawie, Gęsia 91/93. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Baranieckim w Warszawie dnia 16 stycznia 1932 r. przedsiębiorstwo oddane zostało w dzierżawę Szlamie Rozenbergowi.

R. H. A XXX 362: „Filmstudio” Edmund Byczyński” w Warszawie, Niecała 12. Siedziba firmy mieści się obecnie przy ul. Żórawiej 23 m. 2.

R. H. A XXIX 206: „Laboratorjum Chemiczno-Farmaceutyczne Zofja Treutler, Mieczysław Treutler i Stefan Treutler” w Warszawie, Nowy-Swiat 60. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Hettlingerem w Warszawie dnia 16 marca 1932 r. za nr. 1252 przedsiębiorstwo sprzedane zostało Ottonowi Samborskiemu, na mocy zaś aktu tegoż notariusza z dnia 30 marca 1932 r. nr. 1375 w celu dalszego, prowadzenia przedsiębiorstwa zawarta została spółka pod firmą: „Laboratorjum Chemiczno-Farmaceutyczne Braci Samborskich w Warszawie, właściciele Otton i Włodzimir Samborscy”.

R. H. A XXVIII 182: „Sz. Fiszbin” w Warszawie, Nowolipki 39. Firma obecnie brzmi: „Kartonlux” Sz. Fiszbin”. Lokal firmy znajduje się przy ul. Nowolipki 28.

R. H. A XXVII 104: „Dom Handlowy Henryk Messing i S-ka” w Warszawie, Bagatela 11. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Zaborowskim w Warszawie dnia 23 kwietnia 1932 r. za nr. 760, spółka została rozwiązana, w celu zaś dalszego prowadzenia przedsiębiorstwa zawarta została spółka pod firmą „Dom Handlowy Henryk Messing i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”.

R. H. A XXV 42: „B. Lipszyc i L. Goldberg” w Warszawie, Twarda 23. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Kosteckim w Warszawie dnia 5 lutego 1932 r. za nr. 360, spółka została rozwiązana, przedsiębiorstwo przeszło na wyłączną własność Lejbusia Goldberga, który prowadzi takowe nadal, lecz jako posiadający świadectwo przemysłowe kat. VIII nie podlega przepisom Dekretu o Rejestrze Handlowym.

R. H. A XXII 121: „Liga”, właścicielka Kazimiera Piwnicka” w Warszawie, Wspólna 26. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 4 stycznia 1932 r. Kazimierze Piwnickiej handlującej pod firmą: „Liga”, właścicielka Kazimiera Piwnicka” ogłoszona została upadłość. Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Henryk Kozieradzki, decyzją zaś tegoż Sądu z dnia 11 lutego 1932 r. syndyk'em tymczasowym mianowany został adwokat Paweł Wilk z Warszawy.

R. H. A XXI 336 (A XXXIII 23): „J. M. Belkes” w Warszawie, Elektoralna 5/7. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 4 marca 1932 r. zatwierdzony został układ zapobiegawczy zawarty między Janklem-Moszkim Belkesem a jego wierzycielami.

R. H. A XIX 259: „Bracia Jędrzejewscy i W. Stano” w Warszawie, Krak.-Przedm. 62. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Dąbrowskim w Warszawie dnia 16 września 1931 r.

za nr. 486 przedsiębiorstwo z aktywami i pasywami przeszło na wyłączną własność Lucjana Jędrzejewskiego, który nadal prowadzi takowe jednoosobowo, pod firmą: „Lucjan Jędrzejewski”.

R. H. A XVI 7: „Benjamin Bierzyński i S-ka” w Warszawie, Miodowa 7. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Straszewiczem w Warszawie dnia 25 lutego 1932 r. za nr. 341, spółka została rozwiązana i przedsiębiorstwo przeszło na wyłączną własność Benjamina Bierzyńskiego. Na mocy zaś aktu tegoż notariusza z powyższej daty za nr. 344 w celu dalszego prowadzenia przedsiębiorstwa zawarta została spółka firmowa pod firmą: „Dom Handlowo-Ekspedycyjny Benjamin Bierzyński i S-ka”.

R. H. A XVI 226: „Zakłady Graficzne St. Mertensa” w Warszawie, pl. Trzech Krzyży 3. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 26 lutego 1932 r. Stanisławowi Mertensowi handlującemu pod firmą: „Zakłady Graficzne St. Mertens”, ogłoszona została upadłość. Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Adolf Sturm, kuratorem zaś adwokat Marjan Lewandowski z Warszawy.

R. H. A XVI 419: „Kantor Agenturowo-Komisowy B-cia Hallon i S-ka, właściciel Abram vel Aleksander Hallon” w Warszawie, Przejazd 1 m. 8. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XIV 111: „Bracia D. i H. Lewenthal” w Warszawie, Ceglana 10 m. 10. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 7 kwietnia 1930 r. ogłoszona została upadłość Icka-Dawida Lewenthala i Hersza-Szmula Lewenthala handlujących pod firmą: „Bracia D. i H. Lewenthal”. Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Natan Wohl, kuratorem zaś adwokat Mieczysław Stambułka z Warszawy.

R. H. A XIII 384 (A. XXXIV 77): „Biuro Elektrotechniczne S. Zygadło i W. Legotke Inżynierowie” w Warszawie, Marszałkowska 72. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 15 stycznia 1932 r. zatwierdzony został układ zapobiegawczy z dnia 22 grudnia 1931 r. pomiędzy firmą a jej wierzycielami.

R. H. A XIII 582: „Bronisław Wahren” w Warszawie, Sto-Krzyska 26. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 12 lutego 1932 r. odroczenie wypłat przedłużone zostało do dnia 13 maja 1932 r. Wyrokiem tegoż Sądu z dnia 26 lutego 1932 r. zarządzone zostało otwarcie postępowania układowego pomiędzy Bronisławem Wahrenem a jego wierzycielami.

R. H. A XI 90: „Huta Szklana „Ożarów” K. A. Kamiński” w Warszawie, Piękna 8. Prokura Stefanji Lerch ustała.

R. H. A XI 145: „The Kasprzycki Company, wł. Józef Kasprzycki” w Warszawie, Marszałkowska 153. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XI 521: „Fabryka Narzędzi Pożarniczych „Strażak” L. Ptętka, A. Płoski i G. Szolowski” w Warszawie, Królewska 1. Siedziba firmy mieści się przy ul. Królewskiej 11.

R. H. A X 104: „Fabryka Wyrobów Żelaznych i Odlewnia Żelaza, Eberhard, Wolski i S-ka” w Warszawie, Szara 12. Stanisławowi Iwonkiemu z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisywania łącznie z którymkolwiek ze współników.

R. H. A X 349 (A. XXXIV 114): „Dom Handlowy Ignacy Figowe” w Warszawie, Tłomackie 2. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 19 czerwca 1931 r. układ zawarty

w dniu 16 maja 1931 r. między Ignacym Figowem a jego wierzycielami został zatwierdzony.

R. H. A X 389: „Bernard Kopic” w Warszawie, Mazowiecka 11. Firma obecnie brzmi: „Biuro Techniczne Bernard Kopic” w Warszawie, Nowogrodzka 34. Właściciel: Franciszek Bernard Kopic, mieszka obecnie przy ul. Nowogrodzkiej 34.

R. H. A IX 141: „Aleksander Bienkowski” w Warszawie, Marszałkowska 129. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A IX 466: „N. i B. Recher” w Warszawie, Młynarska 14. Pomiedzy Stanislawem Reicherem a małżonką jego Henryką z domu Salomon nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 25 lutego 1932 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A. B. 95 (A. XXIII 286): „H. Błaskowski” w Warszawie, Tłomackie 9. Minie Heymanowej z Warszawy udzielono samodzielną prokurę.

R. H. A G. 86: „Teodor Galecki” w Warszawie, Marszałkowska 111. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 15 kwietnia 1932 r. Teodorowi Galeckiemu handlującemu pod własną firmą, ogłoszona została upadłość. Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Józef Wegner, kuratorem adw. Julian Prądyński z Warszawy.

R. H. A. H. 105: „H. L. Kasenfus” w Warszawie, Bonifraterska 31. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 30 marca 1932 r. Herszowi-Lejbie Hasenfusowi vel Hajsenfusowi handlującemu pod firmą: „H. L. Hasenfus” ogłoszono upadłość. Sędzią komisarzem mianowany został sędzia handlowy Maurycy Flaum, kuratorem zaś adwokat Wiktor Gutkowski z Warszawy.

R. H. A. J. 4: „Irs” Jakób Parnas” w Warszawie, Wierzbowa 9. Przedsiębiorstwo stanowi wyłączną własność Łai vel Ludwika Parnas a firma wpisana została do R. H. A. XXXIV 118.

R. H. A. L. 12: „Lucyna” w Warszawie, Boduena 2. Na mocy aktów zeznanych przed notariuszem Zembruskim w Warszawie dn 20 grudnia 1930 r. za nr. 1469 i dnia 18 marca 1932 r. za nr. 424, całe przedsiębiorstwo wniesione zostało do spółki pod firmą: „Lucyna”, właścicielki Humnicka i Kowalska”.

R. H. A. T. 8: „Edward Treutler” w Warszawie, Nowy-Swiat 60. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Hettlingerem w Warszawie dnia 16 marca 1932 r. za nr. 1252, przedsiębiorstwo ze wszystkimi aktywami sprzedane zostało Ottowowi Samborskiemu z zastrzeżeniem rozwiązania sprzedaży w razie niezapłacenia w dniu 16 czerwca 1932 r. 23 249 zł. 63 gr., tytułem resztującego szacunku dla którego ustanowiony został przywilej na sprzedanem przedsiębiorstwie. Na mocy aktu zeznanego przed tymże notariuszem dnia 30 marca 1932 r. za nr. 1374 w celu dalszego prowadzenia przedsiębiorstwa zawarta została spółka pod firmą: „Apteka Braci Samborskich, Warszawa, ul. Nowy-Swiat 60. Właściciele Otton i Włodzimirz Samborscy”.

R. H. A VIII 555: „Fabryka Biskoptów, Pierników i Cukrów Tomasz Raszewski” w Warszawie, Elekoralna 23. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XXXIV 140: „Apteka Braci Samborskich” Warszawa, Nowy-Swiat 60. Właściciele Otton i Włodzimirz Samborscy. Wspólnicy: Otton Samborski, Włodzimirz Samborski, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 30 marca 1932 r. Do reprezentowania spółki upoważniony jest

każdy ze współników. Weksle, czeki i pełnomocnictwa, oraz inne zobowiązania podpisują pod stemplem firmy obaj współnicy łącznie. Korespondencję zwykłą, pokwitowania z odbioru towarów i pieniędzy podpisuje jeden ze współników. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Hettlingerem w Warszawie dnia 16 marca 1932 r. za nr. 1252 przedsięorstwo stanowiące przedmiot spółki nabyte zostało przez Ottona Samborskiego od Zofji, Meczysława i Stefana Treutlerów z zastrzeżeniem rozwiązania sprzedaży w razie niezapłacenia resztującego szacunku w sumie 23.249 zł. 63 gr. wzięcie, termin płatności, którego upływa w dniu 16 czerwca 1932 r. Dla sumy powyższej ustanowiony został przywilej na sprzedanem przedsiębiorstwie.

R. H. A XXXIV 141: „Laboratorium Chemiczno - Farmaceutyczne Braci Samborskich w Warszawie, właściciele Otton i Włodzimirz Samborscy” w Warszawie, Nowy-Swiat 60. Wspólnicy: Otton Samborski i Włodzimirz Samborski, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 30 marca 1932 r. Do reprezentowania spółki upoważniony jest każdy ze współników. Wszelkie zobowiązania, weksle, czeki, pełnomocnictwa podpisują obaj współnicy łącznie. Korespondencję zwykłą, pokwitowania z odbioru towarów i pieniędzy podpisuje każdy ze współników. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

R. H. A XXXIV 143: „Rojza Rozenberg i S-ka” w Warszawie, Rynkowa 9. Drobną sprzedaż oleju. Wspólnicy: Rojza Rozenberg, Sura-Mirla Rozenberg, obie z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 15 września 1930 r. Do reprezentowania spółki wobec władz i osób upoważnieni są obie współniczki. Weksle, żyra weksli, pełnomocnictwa do prowadzenia spraw spółki, oraz wszelkie zobowiązania i pieniężne podpisują obie współniczki łącznie. Korespondencję, czeki, pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji nie wyłączając pieniężnej, przesyłek, ładunków, towarów i pieniędzy podpisuje każda ze współniczek samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Pomiedzy Izraelem Rozenbergiem a małżonką jego Rojzą z domu Kubeł nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 22 maja 1925 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXIV 148: „Lucjan Jędrzejewski” w Warszawie, Krak.-Przedm. 62. Skład broni i amunicji. Istnieje od 1931 r. Właściciel Lucjan Jędrzejewski z Warszawy.

R. H. A XXXIV 162: „Sprzedaż Artykułów Djetetycznych „Cukro-Djeta” Benjamin Sztabyz” w Warszawie, Leszno 10. Istnieje od 1932 r. Właściciel Benjamin Sztabyz z Warszawy.

R. H. A XXXIV 176: „Dom Tkanin” Józef Zerman” w Warszawie, Wspólna 2 (pl. Trzech Krzyży 11). Drobną sprzedaż towarów włókienniczych i pończoszn. Istnieje od 1932 r. Właściciel Józef Zerman z Warszawy.

R. H. A XXXIV 205: „Towarzystwo Elastic-Beton” Bencjan-Józef Kopelowicz, Spółka komandytowa” w Warszawie, Sien-na 13. Eksploatacja wynalazków architekta Bencjana-Józefa Kopelowicza, w szczególności przeprowadzanie budowli z materiałów budowlanych wedle tych wynalazków. Właściciel technolog Bencjan-Józef Kopelowicz z Warszawy. Spółka komandytowa rozpoczęła czynności dn 3 stycznia 1931 r. Do reprezentowania spółki upoważniony jest współnik firmowy Bencjan-Józef Kopelowicz. Wspólnikami komandytowymi są Ryszard Osika, Eljasz i Anna Kostyrka, Ludwik Gdula, Justyn Kopczyk, Mikołaj Olenkiewicz, Józef Me'tes, Mojżesz Grinwald, Jan Przybył, Józef Halber, Jan Stachowski, Albin Brenner, Stanisław Gurzyński, Bolesław Saczkowski, Władysław de Pachitz, Zygmunt Grzymiski, Andrzej Ficek, Stanisław Piłsudski, Mikołaj Preobrażeński i Władysław Pietraszewski z wkładem 500 złotych każdy.

R. H. A XXXIV 230: „Dawid Klajn i S-ka” w Łyszkowicach, ul. Gminna. Handel zbożem. Wspólnicy: Dawid Klajn, Szlama Karo, Aron Karo, Ezra Hofnung, Łaja Kuwent i Moszek Klajn, wszyscy z osady Łyszkowice gm. Łyszkowice pow. łowicki.

Spółka firmowa rozpoczęła czynności 15 marca 1932 r. Do reprezentowania spółki upoważniony jest Dawid Klajn. Wszelkie zobowiązania, weksle, akty urzędowe i pełnomocnictwa podpisuje Dawid Klajn samodzielnie. Rachunki, korespondencję pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji, przekazów pieniężnych i przesyłek podpisuje każdy ze wspólników samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Pomiędzy Aronem Karo a małżonką jego Hindą z domu Najmark nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 23 grudnia 1931 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku. Pomiędzy Szlamą Karo a małżonką jego Chają z domu Thon nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 28 maja 1929 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXVII 35: „Inż. R. Białkowski i S-ka. Przedsiębiorstwo Hydrauliczno-Budowlane” w Warszawie, Natolińska 5. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Borkowskim w Warszawie dnia 6 listopada 1931 r. za nr. 1166 Aleksander Chrzanowski ze spółki wystąpił cedując swój udział na rzecz wspólnika Romana Białkowskiego.

R. H. A XXVI 171: „Leolin” Per i Alkon” w Warszawie, Chłodna 20. Na mocy umowy z dnia 29 października 1930 r. poświadczonej co do własnoręczności podpisów przez notariusza Jamontta w Warszawie dnia 29 października 1930 r. nr. rp. 4814, spółka została rozwiązana, przedsiębiorstwo przeszło na wyłączną własność Lewka Pera, który prowadzi takowe nadal pod firmą: „Przetwórnia Techno-Chemiczna „Leolin” Lewek Per”.

R. H. A XXVI 266: „Warszawska Fabryka Izolacji Korkowej Władysław Wierusz-Kowalski i S-ka” w Warszawie, Dworska 14/16. Prokura Wincentego-Zygmunta Krysińskiego ustała.

R. H. A XXIV 2: „Abram Mendelsohn i S-ka” w Warszawie, Nalewki 36. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 18 marca 1932 r. upadłość firmy: „Abram Mendelsohn i S-ka” w osobach Abrama Mendelsohna i Chaima Żychlińskiego została ukończona. Na mocy aktu zeznanego przed p. o. notariusza Łódz ewskim w Warszawie dnia 19 kwietnia 1932 r. za nr. 56, całe przedsiębiorstwo, ze wszystkimi aktywami i pasywami przeszło na wyłączną własność Abrama Mendelsohna, który prowadzi nadal przedsiębiorstwo pod firmą: „Abram Mendelsohn, dawniej Abram Mendelsohn i S-ka”.

R. H. A XXIV 85: „Przedsiębiorstwo Techniczno-Instalacyjne inż. Oziasz Fogel” w Warszawie, Żelazna 31. Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Sabiną z domu Goldenhar, nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 30 czerwca 1928 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXIV 145: „Skład Żelaza M. Lkier, M. Jeszczyński i S-ka” w Warszawie, Twarda 64. Siedziba spółki mieści się obecnie przy pl. Grzybowski 12.

R. H. A XXIII 42: „Fabryka Mebli i Odlewnia Żelaza Jusek Arcnowicz” w Warszawie, Smocza 37. Skład fabryczny, Królewska 16. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 18 marca 1932 r. Joskowi Arcnowiczowi handlującemu pod firmą: „Fabryka Mebli i Odlewnia Żelaza Jusek Arcnowicz” udzielono odroczenia wypłat na okres trzech miesięcy. Sędzią komisarzem mianowany został sędzia handlowy Oswald Ruber, zaś nadzorcą sądowym adwokat Władysław Drobniewicz z Warszawy.

R. H. A XXIII 94: „Handel Win i Wódek „Górczewianka” Chawa Listenberg” w Warszawie, Górczewska 83. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XXIII 229: „Warszawska Odlewnia Czcionek Franciszek Konat” w Warszawie, Śliska 47. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XXII 188: „Grzegorz Papp” w Warszawie, Przejazd 1. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XXI 51 (A XXVII 276): „Ernest Bomse i S-ka” w Warszawie, Galerja Luksemburga. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Jasińskim w Warszawie, dnia 6 kwietnia 1932 r. za nr. 650 Józef Odesser ze spółki wystąpił cedując swój udział na rzecz Arona Bera Bomse, Jenty Zysli Bomse, Estery Lande i Fajgi Knebein vel Bund.

R. H. A XXI 68: „J. Cborowski” w Warszawie, 2-ga Hala Mirowska, wprost Solnej. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XX 270: „Fein i Lipson” w Warszawie, Nowiniarska 18. Pomiędzy wspólnikiem Ickiem Lejbą Feinem a małżonką jego Łają z domu Kabak nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 22 stycznia 1927 r., ustalający rozdzielność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A 374: „Jojna Frydman” w Warszawie, Ptasia 6. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 13 maja 1929 r. Jojnie Frydmanowi handlującemu pod firmą: Jojna Frydman ogłoszona została upadłość. Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Koenigstein, kuratorem zaś adwokat Józef Rozenberg z Warszawy, który obecnie jest syndykiem tymczasowym.

R. H. A XVII 89: B. i Ch. Bracia Dessen” w Warszawie, Miła 9 m. 42. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Nalewki 13.

R. H. A XVI 67: „S. Lipsztat” w Warszawie, Królewska 27. Otwarto filję przy ul. Franciszkańskiej 18.

R. H. A XVI 455: „Uniwersalny Skład Materiałów Aptecznych Beno Hrszbein” w Świdrze, pow. warszawskiego. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A G 166 (A XXVII 108): „Gebethner i Wolff” w Warszawie. Oddział w Lublinie zwinęto.

R. H. A M 17 (A XXX 22): „Z. Mentzel” w Warszawie, Marszałkowska 101. Prokura Marceliego Czaplińskiego ustała.

B. — SPÓŁKI AKCYJNE I Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ

WPISY GŁÓWNE

R. H. B LV 7961: „Taxograph, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Nowy-Świat 23/25. Celem spółki jest sprzedaż maszyn biurowych. Kapitał zakładowy zł. 3.000 podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządca Paweł-Fryderyk Fichtner z Warszawy, zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy podpisując firmę pod jej stemplem na wszelkich dokumentach i zobowiązaniach. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktów zeznanych przed notariuszem Miśzewskim w Warszawie dnia 6 i 15 kwietnia 1932 r. za nr. 1617 i 1848 na czas nieokreślony.

Wciągnięto w dn. 21 kwietnia 1932 r.

R. H. B LV 7962: „Pierwsza Spółka Mechaników Samochodowych, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Warecka 8. Celem spółki jest prowadzenie warsztatów mechaniczno-samochodowych. Kapitał zakładowy zł. 12.000 podzielony na 60 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Dyonizy-Bohdan Rykaczewski, Kon-

rad-Franciszek Rykaczewski i Stefan Zeliński, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Firmę spółki pod jej stemplem, na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach podpisuje dwóch zarządców łącznie. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Jamonttem w Warszawie dnia 12 kwietnia 1932 r. za nr. 899 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 22 kwietnia 1932 r.

R. H. B LV 7963: „Wydawnictwo Lekarskie „Eskulap”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Koszykowa 32. Celem spółki jest prowadzenie przedsiębiorstwa księgarsko - wydawniczego. Kapitał zakładowy zł. 2.000 podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Łajwa Goldkorn i Wolf Opatowski, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, kontrakty, pełnomocnictwa, weksle, czeki na podniesienie funduszy podpisują obaj zarządcy łącznie. Pokwitowania z odbioru towarów, listów poleconych i wartościowych, przekazów pieniężnych, podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Kosteckim w Warszawie dnia 12 kwietnia 1932 r. za nr. 1020 na czas do dnia 31 marca 1933 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze jednoroczne okresy, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu jeden ze wspólników nie zawiadomi pozostałych o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 22 kwietnia 1932 r.

R. H. B LV 7964: „Sprzęt Nowoczesny”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Graniczna 9. Celem spółki jest prowadzenie drobnej sprzedaży naczyń kuchennych. Kapitał zakładowy zł. 2.000 podzielony na 50 udziałów. Na pokrycie kapitału zakładowego wniesiono zł. 1.000 gotówką i zł. 1.000 wkładem rzeczowym. Zarządca Józef Fridman z Warszawy, zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy podpisując firmę pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Warmkim w Warszawie dnia 8 kwietnia i 13 kwietnia 1932 r. za nr. 692 i 719 do dnia 31 grudnia 1932 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze jednoroczne okresy, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu, jeden z wspólników nie zawiadomi drugiego o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 22 kwietnia 1932 r.

R. H. B LV 7965: „Kawiarnia Zakopiańska Erazm Kleszcz i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Niecała 14. Celem spółki jest prowadzenie kawiarni. Kapitał zakładowy zł. 20.000 podzielony na 200 udziałów. Na poczet kapitału wniesiono zł. 4.900 gotowizną i aporty rzeczowe na zł. 10.200. Reszta, t. j. zł. 4.900 winna być wpłacona do dnia 1 kwietnia 1935 r. Zarządcami są: Erazm-Paweł Kleszcz, Ludwika Ostoja-Chlipalska i Wacław Pastwa, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie umowy, akty, weksle, żyra, czeki, pełnomocnictwa i wszelkie zobowiązania podpisuje Erazm-Paweł Kleszcz łącznie z jednym z pozostałych zarządców. Pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji, posyłek i towarów podpisuje każdy z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Biernackim w Warszawie dnia 12 stycznia 1932 r. za nr. 72 na czas do dnia 1 stycznia 1942 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na następne okresy pięcioletnie, o ile na sześć miesięcy przed upływem terminu żaden z wspólników nie zawiadomi notarialnie pozostałych wspólników o chęci zlikwidowania spółki.

Wciągnięto w dn. 22 kwietnia 1932 r.

R. H. B LV 7966: „Cukiernia Krakowska Erazm Kleszcz i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Marszałkowska 97a. Celem spółki jest prowadzenie cukierni. Kapitał zakładowy zł. 40.000 podzielony na 40 udziałów pokryty całkowicie aportem rzeczowym. Za-

rządcami są: Erazm-Paweł Kleszcz, Ludwika Ostoja Chlipalska, Irena - Michalina Kochowa, Jadwiga - Bronisława Nowacka, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie umowy, akty, weksle, żyra, czeki, pełnomocnictwa i wszelkie zobowiązania podpisuje Erazm-Paweł Kleszcz łącznie z jednym z pozostałych zarządców. Pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji, posyłek i towarów podpisuje każdy z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Biernackim w Warszawie dnia 12 stycznia 1932 r. za nr. 73 na czas do dnia 1 stycznia 1942 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na następne okresy pięcioletnie, o ile na 6 miesięcy przed upływem terminu żaden ze wspólników nie zawiadomi notarialnie pozostałych wspólników o chęci zlikwidowania spółki.

Wciągnięto w dn. 22 kwietnia 1932 r.

R. H. B LV 7967: „Projekcja Szkolna, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Marszałkowska 110. Celem spółki jest prowadzenie wytwórni przezroczny i pracowni fotograficznej. Kapitał zakładowy zł. 2.000 podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Jedynym zarządcą jest Tadeusz Szyller z Warszawy. Zarządca zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy podpisując firmę spółki pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Miszewskim w Warszawie dnia 22 lutego 1932 r. za nr. 942 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 22 kwietnia 1932 r.

R. H. B LV 7968: „Piekarnia Uniwersalna, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Żelazna 16. Celem spółki jest prowadzenie piekarni. Kapitał zakładowy zł. 21.000 podzielony na 21 udziałów, całkowicie wkładem rzeczowym pokryty. Zarządcami są: Ludwik Zarzycki, Jan Pyszkiewicz, Aleksander Tyszkowski, Aleksander Królkowski, Ludwik Nasiłowski, Bolesław Nowicki i Konrad Skrzypczyński, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Straszewiczem w Warszawie dnia 26 kwietnia 1930 r. za nr. 845 i dnia 9 kwietnia 1932 r. za nr. 600 na czas do dnia 1 kwietnia 1933 r. z warunkiem automatycznego przedłużania spółki na dalsze trzyletnie okresy, o ile na 6 miesięcy przed upływem terminu, jeden ze wspólników nie zawiadomi pozostałych o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 22 kwietnia 1932 r.

R. H. B LV 7969: „Duthel”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Marszałkowska 131. Celem spółki jest prowadzenie handlu dwanami, materiałami meblowymi, firankami i wogóle wszelkimi towarami dekoracyjnymi. Kapitał zakładowy zł. 6.000 podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządczyni Hinda-Necha vel Helena Dutlinger z Warszawy zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy podpisując firmę pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Miszewskim w Warszawie dnia 18 marca 1932 r. za nr. 1361 na czas do dnia 18 marca 1934 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze dwuletnie okresy, o ile na 6 miesięcy przed upływem terminu jeden ze wspólników nie zawiadomi drugiego o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 22 kwietnia 1932 r.

R. H. B LX 7970: „Towarzystwo Przemysłu Budowlanego i Drzewnego „Budoor”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Polna 72. Celem spółki jest: a) prowadzenie wszelkich robót budowlanych i instalacyjnych centralnego ogrzewania wszelkich systemów, kanalizacji, wodociągów, oświetlenia i innych wchozących w zakres techniki, b) nabywanie, sprzedaż, eksploatacja lasów i materiałów leśnych, c) zakładanie, nabywanie, prowadzenie i wydzierżawianie fabryk, tartaków, wytwórni, pracowni, zakładów i war-

sztatów dla wyrobu i przerobu, remontowania i montowania materiałów technicznych, budowlanych i drzewnych, d) prowadzenie handlu wewnętrznego i zagranicznego na rachunek własny i na zasadach komercyjnych wszelkiego rodzaju materiałami, surowcami, fabrykatami i półfabrykatami, maszynami i narzędziami mającymi zastosowanie w budownictwie oraz wszelkiego rodzaju materiałami drzewnymi. e) podejmowanie się i wykonywanie robót i dostaw rządowych, komunalnych, wojskowych i kolejowych, oraz od firm i osób prywatnych, f) kupno i sprzedaż wszelkiego rodzaju nieruchomości i pośredniczenie przy takich transakcjach, g) przeprowadzenie parcelacji gruntów miejskich, podmiejskich i ziemskich na rachunek własny oraz na rachunek komisowy. Kapitał zakładowy zł. 5.000 podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Salomon Gorlin, Eugenia Gorlina i Salomon Berenstein, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, indosy wekslowe, umowy, kontrakty, akty hipoteczne i notarialne, prokury, pełnomocnictwa ogólne i procesowe, oraz czeki na podnoszenie funduszy spółki z rachunków bieżących podpisuje pod stemplem firmy dwóch zarządców łącznie lub jeden zarządca i prokurent. Pokwitowania z odbioru korespondencji nie wyłączając pieniężnej, przesyłek i towarów podpisuje jeden z zarządców. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dnia 19 kwietnia 1932 r. za nr. 1425 na czas nieokreślony.

Wciągnięto w dn. 23 kwietnia 1932 r.

R. H. B LV 7971: „Fabryka Wód Mineralnych i Napoi Gazowych „Źródłanka”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Chłodna 45. Celem spółki jest produkowanie wód mineralnych i napoi gazowych. Kapitał zakładowy zł. 4.000 podzielony na 40 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Rubin Krakowski, Jadwiga Kryszczak i Roman Tabaczekiewicz, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, czeki, żyra, umowy podpisuje pod stemplem firmy Rubin Krakowski łącznie z jednym z pozostałych zarządców. Pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek i towarów, podpisuje jeden z zarządców. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed p. o. notariuszem Zaorskim w Warszawie dnia 11 kwietnia 1932 r. za nr. 590 na czas do dnia 1 stycznia 1935 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze jednoroczne okresy, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu jeden ze wspólników nie zawiadomi pozostałych notarialnie o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 25 kwietnia 1932 r.

R. H. B LV 7972: „Ryszard Ostrowski i Spółka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Śró-Krzyska 22, sklep 26. Celem spółki jest handel towarami elektrotechnicznymi, technicznymi i optycznymi. Kapitał zakładowy zł. 7.000 podzielony na 14 udziałów, zł. 6.000 wpłacono gotówką a zł. 1.000 wniesiono wkładem rzeczowym. Zarządcami są: Ryszard-Bonifacy Ostrowski, Jadwiga-Irena Kosakowska, Wiktor Lubliner i Oktawian Greulich, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, akty, umowy, weksle, czeki, indosy, pokwitowania z odbioru pieniędzy, pełnomocnictwa i korespondencję zawierającą zobowiązania podpisuje pod stemplem firmy dwóch zarządców łącznie. Pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek i towarów podpisuje jeden z zarządców. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Jamonttem w Warszawie dnia 11 marca 1932 r. za nr. 651 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 25 kwietnia 1932 r.

R. H. B LV 7973: „Międzynarodowe Transporty, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Po niemiecku: „Internationale Transporte „Wartranza” G. m. r. H.” Po francusku: „Transports Internationaux „Wartranza” S. a. r. l.”. Siedziba spółki w Warszawie, Rymarska 10. Celem spółki jest prowadzenie przedsiębiorstwa handlowego, transportowego i ekspedycyjnego oraz prowadzenie w obrębie i poza granicami państwa polskiego wszelkich operacji handlowych, transportowych, składowych i ekspedycyjnych. Kapitał zakładowy

zł. 10.000 podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotówką wpłacony. Zarządcami są: Wolf Aronsohn, dr. Witalis Aronsohn i Julian Fromberg, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, umowy, pełnomocnictwa, akty hipoteczne i notarialne, oraz transakcje zawierające w sobie zobowiązania firmy podpisuje trzech zarządców łącznie pod stemplem firmy. Pokwitowania z odbioru przesyłek, korespondencji pieniędzy i towarów oraz czeki, indosy na wekslach i żądania zwrotu sum podpisuje dwóch zarządców łącznie pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Kurmanem w Warszawie dnia 12 kwietnia 1932 r. za nr. 462 na czas do dnia 31 grudnia 1934 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze trzyletnie okresy, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu jeden ze wspólników nie zawiadomi pozostałych o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 26 kwietnia 1932 r.

R. H. B LV 7974: „Dom Handlowy „Silabut”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Długa 50. Celem spółki jest prowadzenie przedsiębiorstwa sprzedaży na rachunek własny i komercyjny obuwia i wyrobów gumowych. Kapitał zakładowy zł. 2.000 podzielony na 20 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Abram Weinkiper i Szmul-Rubin Leffel, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie umowy, cesje, żyra, przekazy, prokury, pełnomocnictwa, weksle i inne zobowiązania podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań, odbiór pieniędzy, towarów, przesyłek, korespondencji, przekazów podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Płszczyńskim w Warszawie dnia 23 kwietnia 1932 r. za nr. 654 na czas do dnia 31 marca 1933 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze jednoroczne okresy, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu jeden ze wspólników nie zawiadomi pozostałych o chęci rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 27 kwietnia 1932 r.

R. H. B LV 7975: „Nowa Restauracja przy Hotelu Brühlowskim, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Fredry 12. Celem spółki jest prowadzenie zakładu gastronomicznego i wszelkiego tego co w zakresie tego rodzaju przedsiębiorstwa wchodzić może. Kapitał zakładowy zł. 6.000 podzielony na 12 udziałów wpłaconych gotowizną. Zarządcami są: Tadeusz Dąbkowski, Adam Ambrozik i Maksymilian Chojnowski, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, pełnomocnictwa, prokury, wszelkie zobowiązania, kontrakty, umowy, akty rejentalne i hipoteczne podpisują pod stemplem firmy trzej zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru korespondencji, przekazów, przesyłek, towarów, należności i t. p. podpisuje któryś z zarządców pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed p. o. notariusza Zaorskim w Warszawie dnia 3 marca 1932 r. za nr. 368 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 28 kwietnia 1932 r.

R. H. B LV 7976: „Fabryka Wyrobów Metalowych „Phenix”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Leszno 33. Celem spółki jest prowadzenie wytwórnictwa wyrobów metalowych. Kapitał zakładowy zł. 4.000 podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Chaim Frisch ze Stanisławowa i Klara Vogel z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, wszelkie zobowiązania i dokumenty podpisuje pod stemplem firmy jeden z zarządców lub prokurent. Hermanowi Voglowi z Warszawy udzielono samodzielnej prokury. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Miszewskim w Warszawie dnia 9 marca 1932 r. za nr. 1233 na czas do dnia 9 marca 1933 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze jednoroczne okresy, o ile na jeden miesiąc przed upływem terminu jeden ze wspólników nie zawiadomi drugiego o chęci rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 28 kwietnia 1932 r.

R. H. B LV 7977: „**Towarzystwo Budowlane Handlowo-Przemysłowe „Tohan”**, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Wierzbowa 11. Celem spółki jest prowadzenie wszelkich robót technicznych inżyniersko-budowlanych oraz handel materiałami budowlanymi oraz technicznymi. Kapitał zakładowy zł. 20.000 podzielony na 200 udziałów całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Abram Menn, Henryk Biednarzewski, obaj z Warszawy i Aleksander Próchnicki z Białej Podlaskiej. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, umowy, weksle, czeki, pełnomocnictwa, prokury, akty notarialne i hipoteczne podpisują dwaj zarządcy łącznie lub jeden zarządca i prokurent pod stemplem firmy. Pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek, towarów i przekazów pieniężnych podpisuje jeden zarządca lub prokurent pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Paszkowskim w Warszawie, dnia 24 lutego i 1 marca 1932 r. za nr. 340 i 376 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 28 kwietnia 1932 r.

R. H. B LV 7978: „**Browar T. Reych i S-ka**, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Grzybowska 71. Celem spółki jest produkcja piwa lemoniada, miódów i t. p. napojów. Kapitał zakładowy 8.000 zł., podzielony na 100 udziałów, z czego 4.000 zł. wniesiono wkładem rzeczowym i 4.000 zł. wpłacono gotowizną. Zarządcami są: Bronisława Marcinkowska i Tadeusz Reych oboje z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, żyra, czeki, umowy prywatne i urzędowe, oraz pełnomocnictwa podpisują dwaj zarządcy łącznie pod stemplem firmy. Korespondencje handlową niezawierającą zobowiązań pokwitowaną z odbioru korespondencji poleconej, przesyłek pieniężnych, wartościowych i towarów, oraz rachunki podpisuje każdy zarządca samodzielnie. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Małkowskim w Warszawie, dnia 19 kwietnia 1932 r. za nr. 715 na czas do dnia 31 grudnia 1932 r. z prawem automatycznego przedłużania spółki na dalsze jednoroczne okresy o ile na trzy miesiące przed upływem terminu żaden ze wspólników nie zażąda notarialnie rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 28 kwietnia 1932 r.

R. H. B LV 7979: „**Towarzystwo Przemysłowo-Handlowe „Leścer”, Spółka Akcyjna**”. Siedziba spółki w Warszawie, Nowowiejska 23. Celem spółki jest prowadzenie przemysłu leśnego, ceramicznego i budowlanego, tudzież gospodarstwa przemysłowo-rolnego i przedsiębiorstw pokrewnych, oraz handel wszelkiego rodzaju materiałami budowlanymi i produktami powyższego rodzaju przedsiębiorstw. Kapitał zakładowy 250.000 zł., podzielony na 2.500 akcji na okaziciela, całkowicie wpłacony. Zarząd stanowią: Adam Monitz Jakób Stołowiecki, obaj z Warszawy. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Korespondencje i pokwitowania z odbioru korespondencji nie wyłączając pieniężnej podpisuje jeden członek zarządu. Weksle czeki, pełnomocnictwa, akty notarialne i hipoteczne, wszelkie akty prawne i zobowiązania podpisuje dwóch członków zarządu lub jeden członek zarządu łącznie z prokurentem. Wszelkie dokumenty w imieniu spółki mogą podpisywać również dwaj prokurenci. Podpisy winny być kładzone pod stemplem firmy. Statut spółki akcyjnej zeznany przed notariuszem Siennickim w Warszawie, dnia 9 kwietnia 1932 r. za nr. 1314 zatwierdzony został postanowieniem Ministra Przemysłu i Handlu, dnia 18 kwietnia 1932 r. Protokół organizacyjny, zeznany został przed notariuszem Siennickim w Warszawie, dnia 25 kwietnia 1932 r. za nr. 1498.

Wciągnięto w dn. 28 kwietnia 1932 r.

R. H. B LV 7980: „**Polskie Zakłady Stalowe „Anaktor”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością**”. Siedziba spółki w Warszawie, Wiejska 5. Celem spółki jest eksploatacja Żbikowskich Zakładów Stalowych Hosiub, Spółki Akcyjnej. Kapitał zakładowy 4.000 zł., podzielony na 100 udziałów, wniesiony gotowizną 800 zł. i aportem rzeczowym na 3.200 zł. Zarządcami są: Jan Czarniecki i Gustaw Wojciechowski, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle czeki, indosy, umowy, pełnomocnictwa, prokury i wszelkie zobowiązania podpisują dwaj zarządcy łącznie. Korespondencje nie zawierającą zobowiązań, rachunki,

pokwitowania z odbioru wszelkich należności, korespondencji, nie wyłączając pieniężnej, przesyłek i towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzone pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Grymińskim w Warszawie, dnia 1 kwietnia 1932 r. za nr. 727 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 30 kwietnia 1932 r.

R. H. B LV 7981: „**Wytwórnia Mebli A. Zawadzki i S-ka**, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Nowy Świat 12. Celem spółki jest prowadzenie wytwórni mebli. Kapitał zakładowy 2.500 zł. podzielony na dwadzieścia pięć udziałów, z czego wpłacono gotówką zł. 500 i 2.000 wkładem rzeczowym. Zarządcą jest Andrzej Zawadzki z Warszawy. Zarządca zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy, podpisując firmę pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Baranieckim w Warszawie, dnia 6 kwietnia 1932 r. za nr. 979 na czas do dnia 31 grudnia 1933 r. z prawem automatycznego przedłużania na dalsze okresy jednoroczne, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu żaden ze wspólników nie zawiadomi notarialnie pozostałych o chęci rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 2 maja 1932 r.

R. H. B LV 7982: „**Polski Przemysł Meblowy „Styl”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością**”. Siedziba spółki w Warszawie, Złota 7. Celem spółki jest prowadzenie handlu meblami i artykułami pokrewnymi. Kapitał zakładowy 3.000 zł., podzielony na 30 udziałów wniesionych wkładem rzeczowym. Zarządcami są: Florentyna Arens i Wiktorja Stefańska, obie z Warszawy. Zarządczyni zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, indosy umowy, prokury, pełnomocnictwa z wyjątkiem sądowych i wszelkie inne zobowiązania podpisują obie zarządczyni łącznie. Korespondencje niezawierającą zobowiązań pokwitowaną z odbioru pieniędzy, towarów, przesyłek, ładunków korespondencji nie wyłączając pieniężnej, przekazów pocztowych podpisuje każda z zarządczyń samodzielnie. Podpisy winny być kładzone pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Dobrowolskim w Warszawie, dnia 9 grudnia 1931 r. za nr. 3761 na czas do dnia 31 grudnia 1932 r. z prawem automatycznego przedłużania na dalsze okresy roczne o ile do dnia 30 września każdego roku nie nastąpi rejentalne zawiadomienie przez jedną ze wspólniczek wobec drugiej o chęci rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 4 maja 1932 r.

R. H. B LV 7983: „**Pierwsze Źródło**”. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Nalewki 29. Celem spółki jest prowadzenie drobnej sprzedaży towarów manufakturowych i chustek oraz innych artykułów pokrewnych. Kapitał zakładowy 4.000 zł., podzielony na 8 udziałów całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządczyniami są: Ruchla Leja Szwarcfuks z Otwocka, Faiga Estera Birenbaum z Warszawy. Zarządczyni zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Firmę spółki pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach podpisuje każda zarządczyni samodzielnie. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Dylewskim w Warszawie, dnia 12 czerwca 1931 r. na rok od daty wciągnięcia firmy do rejestru handlowego z prawem przedłużania na następne okresy roczne, o ile na kwartał przed upływem terminu jedna ze wspólniczek nie zawiadomi drugiej listem poleconym lub notarialnie o chęci rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 4 maja 1932 r.

R. H. B LV 7984: „**Pasmaneria Warszawska „Jotes”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością**”. Siedziba spółki w Warszawie, Nalewki 33. Celem spółki jest prowadzenie produkcji wyrobów dzianych i pasmanerii. Kapitał zakładowy 8.000 zł., podzielony na 80 udziałów, 4.000 zł. wniesiono wkładem rzeczowym i 4.000 zł. gotowizną. Zarządcami są: Jechiel Stejnfeld i Szmcha Lejb Grynberg, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy, podpisując każdy z nich samodzielnie firmę spółki pod jej stemplem na

wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Kosteckim w Warszawie dnia 11 kwietnia 1932 r. za nr. 1002 na czas do dnia 31 grudnia 1934 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na następne okresy roczne, o ile na 3 miesiące przed upływem terminu żaden ze współników nie zawiadomi pozostałych współników o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 4 maja 1932 r.

R. H. B LV 7985: „Sprzedaż Artykułów Spożywczo-Kolonjalnych Bracia Ciałkowsy, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Pruszkowie, pow. warszawski ul. Bolesława Prusa 5. Celem spółki jest prowadzenie handlu artykułami winno-kolonjalnymi, spożywczymi i innymi z powyższym handlem związanymi. Kapitał zakładowy 10.000 zł., podzielony na 100 udziałów. Na pokrycie kapitału zakładowego wniesiono 6666 zł. wkładem rzeczowym, pozostałe zaś 3.334 zł. wniesiono gotowizną. Zarządcami są: Stefan Ciałkowski i Antoni Ciałkowski, obaj z Pruszkowa. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Czeki, weksle, pełnomocnictwa, akty notarialne, hipoteczne i wszelkie zobowiązania podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję i pisma nie zawierające zobowiązań podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Borkowskim w Warszawie, dnia 15 kwietnia 1932 r. za nr. 422 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 4 maja 1932 r.

R. H. B 7986: „Dom Handlowy Henryk Messing i S-ka. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Bagatela 11. Celem spółki jest handel wszelkiego rodzaju towarami winno-kolonjalnymi na rachunek własny i komisowo. Kapitał zakładowy 5.000 zł. podzielony na 100 udziałów całkowicie wkładem rzeczowym wniesiony. Zarządcami są: Henryk Messing, Kazimierz Goldbart, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy i każdy z nich samodzielnie podpisuje firmę pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Zaborowskim w Warszawie, dnia 23 kwietnia 1932 r. za nr. 760 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 7 maja 1932 r.

R. H. B LV 7989: „Handel Win i Towarów Kolonialnych „Wacława”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Dobra 8. Celem spółki jest handel win i towarów kolonialnych. Kapitał zakładowy 3.000 zł. podzielony na 60 udziałów, całkowicie wpłacony gotowizną. Zarządcami są: Jan Markowski, Józef Grudzień, i Wacława Likowska, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Umowy, weksle, czeki, pełnomocnictwa i wszelkiego rodzaju zobowiązania podpisują dwaj zarządcy łącznie. Pokwitowania z odbioru wszelkich sum, papierów wartościowych, dokumentów i towarów, oraz wszelka korespondencję podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed p. o. notariusza Łodziewskim w Warszawie dnia 18 kwietnia 1932 r. za nr. 44 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 7 maja 1932 r.

R. H. B LV 7990: „Casino - Palace Cafe Restaurant, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Konstancinie pod Warszawą. Celem spółki jest prowadzenie w Konstancinie zakładu gastronomicznego i wszystkiego tego co w zakres działalności tego przedsiębiorstwa wchodzić może. Kapitał zakładowy 3.000 zł., podzielony na 6 udziałów całkowicie wpłacony gotowizną. Zarządcami są: Franciszek Berentowicz i Modest Kazimierz Wojczuk, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, pełnomocnictwa, prokury, kontrakty, umowy, akty notarialne i hipoteczne oraz wszelkie zobowiązania podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję, niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru korespondencji, przekazów, przesyłek, towarów i należności podpisuje jeden zarządca. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpo-

wiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Zaorskim w Warszawie, dn'a 25 kwietnia 1932 r. za nr. 665 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 9 maja 1932 r.

R. H. B LVJ 8045: „Spółka dla Handlu i Przemysłu Ceramcznego „Ceramhandel”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Celem spółki jest wyrób i sprzedaż cegły, kafli i wszelkich innych wyrobów ceramicznych, handel tymi artykułami na rachunek własny i komisowy, oraz wdzierżawienie i eksploatawanie ceglarni. Siedziba spółki w Warszawie Puławska 51 u Z. Szatkownika. Kapitał zakładowy 3.000 zł., podzielony na 100 udziałów całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Jankiel Wolf Zyman i Wolf Szperling, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, indosy, czeki, rachunki, pokwitowania z odbioru sum pieniężnych towarów, przesyłek i wszelkich wartości oraz korespondencji pieniężnej podpisują obaj zarządcy łącznie, lub jeden zarządca łącznie z prokurentem. Korespondencję, niezawierającą zobowiązań podpisuje jeden zarządca lub prokurent. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Romanem w Warszawie, dnia 17 marca 1932 r. za nr. 440 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 2 czerwca 1932 r.

WPISY DODATKOWE

R. H. B XXXVIII 5613: „Motofors”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Zarządca Apoloniusz Lewński z Krubina powiat ciechanowski zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy, podpisując firmę pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie, dnia 29 lutego 1932 r. za nr. 846.

R. H. B XXXVIII 5697 (B II 7328): „General Motors w Polsce, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Moniuszki 10 m. 3. Likwidatorem mianowany został Konstanty Hejmowski z Warszawy. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia współników z dn. 12 marca 1932 r., spółka znajduje się w stanie likwidacji.

R. H. B XI. 5975: „Polska Spółka Akcyjna, Dunlop Rubber Company”. Likwidatorem spółki jest Angus Wallace Gillespie z Warszawy, który podpisuje firmę spółki z dodatkiem „w likwidacji”. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów, zeznanej przed notariuszem Landau w Warszawie dnia 20 kwietnia 1932 r. za nr. 433, spółka znajduje się w stanie likwidacji.

R. H. B XI. 5986: „Fabryka Czekolady i Cukrów Józef Kamiński i S-ka. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Kapitał zakładowy obecnie wynosi 16.000 zł., podzielony na 32 udziały, całkowicie wpłacone. Jakób Zajdencajg przestał być zarządcą. Wszelkie zobowiązania, umowy, akty urzędowe, weksle, czeki, indosy, prokury i pełnomocnictwa podpisują obaj zarządcy łącznie. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Szymańskim w Warszawie, dnia 23 marca 1929 r. za nr. 652.

R. H. B XLI 6040: „Towarzystwo Handlu Papierem Bracia Turkieltaub, Spółka Akcyjna” w Warszawie, Chaim Turkieltaub z zarządu wystąpił. Na członka zarządu wybrany został Ber Turkieltaub z Warszawy. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów, zaprotokółowanej przez notariusza Siennickiego w Warszawie, dnia 15 kwietnia 1932 r. za nr. 1267.

R. H. B XLII 6165: „Wypożyczalnia Bielizny i Pralnia Parowa E. Osiński i S-ka. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Zarządcami obecnie są: Eugeniusz Osiński, Berko Mendelkern,

obaj z Warszawy. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 27 stycznia 1931 r.

R. H. B XLIII 6308: „Fabryka Portland-Cementu „Wejherowo“, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Na mocy uchwał walnych zgromadzeń akcjonariuszów z dnia 16 stycznia 1932 r. zaprotokółowanych przez notariusza Paszkowskiego w Warszawie, rep. 99 i 100 dokonane zostało połączenie spółek akcyjnych: „Fabryka Portland-Cementu „Wejherowo“, Spółka Akcyjna” i „Zjednoczone Fabryki Portland-Cementu „Firley“, Spółka Akcyjna” przez przeniesienie całego majątku spółki: „Fabryka Portland-Cementu „Wejherowo“, Spółka Akcyjna” na spółkę „Zjednoczone Fabryki Portland-Cementu „Firley“, Spółka Akcyjna” na podstawie bilansu na dzień 15 listopada 1931 r. Wszystkie akcje spółki przejętej stanowiły własność spółki przejmującej i wobec dokonanej połączenia spółek, zostały umorzone.

R. H. B XLIV 6401: „Warszawska Pralnia Parowa, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Jasińskim w Warszawie, dnia 3 marca 1931 r. za nr. 451, spółka została rozwiązana, a przedsiębiorstwo zlikwidowano.

R. H. B XLVI 6627: „Towarzystwo Przemysłu Tekturowego, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów zaprotokółowanej przez notariusza Siennickiego w Warszawie, dnia 8 kwietnia 1932 r. za nr. 1308 uzupełniony został statut spółki przez dodanie par. 16a i 16b.

R. H. B XLVII 6724: „General Motors Acceptance Corporation, Amerykańska Spółka Akceptacyjna General-Motors, Spółka Akcyjna”. Siedziba Oddziału spółki mieści się obecnie przy ul. Wiejskiej 9 m. 19. Dr. Zygmunt Tadeusz Niesielski z Warszawy, mianowany został likwidatorem Oddziału w Warszawie. Na mocy uchwały Rady Zarządzającej z dnia 24 marca 1932 r. Oddział w Warszawie postawiony został w stan likwidacji.

R. H. B XLVII 6778: „Żegluga Rzeczna „Vistula“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Firma została zmieniona i obecnie brzmi: „Żegluga Rzeczna, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Wpisano na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Hettlingerem w Warszawie, dnia 16 marca 1932 r. za nr. 1248.

R. H. B XLVII 6825: „Cukrownia i Rafineria „Sokołów“. Spółka Akcyjna” w Warszawie. Stefan Przybora przestał być członkiem zarządu.

R. H. B XLVII 6849: „Gradana“, Wytwórnia Artykułów Spożywczych, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki mieści się przy ul. Służewskiej 5 m. 4. Likwidatorem mianowany został adwokat dr. Maksymilian Schönbach z Warszawy, który podpisuje spółkę pod jej stemplem z dodatkiem „w likwidacji”. Na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Baranieckim w Warszawie, dnia 2 marca 1932 r. za nr. 651, spółka znajduje się w stanie likwidacji.

R. H. B XLVIII 6862: „Spółka Kosmetyczno-Perfumeryjna „Aura“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Firma obecnie brzmi: „Aura”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Zarządcą jest Samuel Prussak z Warszawy. O ile zarząd jest jednoosobowy w imieniu spółki podpisuje jeden zarządca, lub dwaj prokurenci, o ile zaś zarząd jest wieloosobowy dwaj zarządcy łącznie, lub jeden zarządca łącznie z prokurentem. Chilowi Bankierowi i Chaimowi Bankierowi, obydwom z Warszawy udzielono łącznej prokury. Wpisano na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Małkowskim w Warszawie, dnia 7 kwietnia 1932 r. za nr. 663.

R. H. B XLVIII 6928: „Przedsiębiorstwo Kamieniarskie, Władysław Przecławski i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Nowy Świat

34 m. 14. Umowy, weksle, czek, indosy, pełnomocnictwa, prokury, wszelkiego rodzaju zobowiązania, rachunki, pokwitowania z odbioru należności pieniężnych, dokumenty, zlecenia i listy podpisują dwaj zarządcy łącznie pod stemplem firmy. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 31 marca 1932 r.

R. H. B XLVIII 6931: „Morris Commercial, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Krochmalnej 87-a.

R. H. B XLIX 7008: „Ekstralit Leonarda Pajerskiego, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Henryk Fuglewicz przestał być zarządcą. Na zarządcę wybrana została Marja Kuncze z Warszawy. Wpisano na mocy aktu, zeznanego przed p. o. notariusza Zaorskim w Warszawie, dnia 12 marca 1932 r. za nr. 447.

R. H. B XLIX 7056: „Zachodnie Towarzystwo dla Eksportu Drzewa, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Oddział w Warszawie został zlikwidowany.

R. H. B 7166: „Centroceluloza“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Andrzejowi Ike-Dunikowskiemu i Adamowi Morawskiemu, obydwom z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisowania we dwóch łącznie lub każdego z nich łącznie z jednym z zarządców.

R. H. B L 7182: „Feliks Kaim i Jakób Wałaszul. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Bułharowskim w Warszawie, dnia 1 kwietnia 1932 r. za nr. 471, spółka została rozwiązana i przedsiębiorstwo zlikwidowane.

R. H. B L 7227: „Towarzystwo Opałowo-Budowlane „Teobe“. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Obecnie datorem jest adwokat Miron vel Mejer Szorser z Warszawy, który podpisuje firmę spółki pod jej stemplem z dodatkiem „w likwidacji”. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników, zeznanej przed p. o. notariusza Zaorskim w Warszawie, dnia 18 marca 1932 r. za nr. 472, spółka znajduje się w stanie likwidacji.

R. H. B L 7233: „Dom Handlowo-Przemysłowy „Technopas“ Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Obecnie jedynym zarządcą spółki jest Jerzy Maurycy Bryzman z Warszawy. Zarządca zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy podpisując firmę spółki pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Wpisano na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Jamonttem w Warszawie, dnia 13 listopada 1931 r. za nr. 4167.

R. H. B LI 7258: „Auto-Trading Company, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Zarządca Saumel Lipetz z Warszawy, zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy podpisując firmę pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Michałowi Kurlandzkemu z Warszawy udzielono samodzielnej prokury. Wpisano na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia wspólników z dnia 8 stycznia 1932 r.

R. H. LI 7267: „Towarzystwo Wydawnicze „Atid“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Siedziba spółki mieści się przy ul. Chłodnej 8. Likwidatorem jest adwokat Józef M. Rosenberg z Warszawy, który podpisuje firmę spółki pod jej stemplem z dodatkiem „w likwidacji”. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 17 grudnia 1931 r. i z dnia 28 grudnia 1931 r., spółka znajduje się w stanie likwidacji.

R. H. B LI 7296: „Biuro Mierniczo-Parcelacyjne „Delta“ J. Rozalski, W. Jeżowski, S. Wedeck i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Firma obecnie brzmi: „Biuro

Mierniczo-Parcelacyjne „Delta” M. Cieszański, J. Rozański i S-ka. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Witold Jeżowski przestał być zarządcą. Zarządca Mieczysław Cieszański z Warszawy, zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy podpisując firmę spółki pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Wpisano na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Glassem w Warszawie, dnia 18 grudnia 1931 r. za nr. 1631.

R. H. B LI 7325: „Powszechny Bank Związkowy w Polsce. Spółka Akcyjna”. Zarząd stanowią dyrektorowie spółki: dr. Wacław Fajans, Naczelny Dyrektor; Andrzej Szarski, dyrektor, obaj z Warszawy. Ludwik Süsswein dyrektor, Adolf Herman Schotz dyrektor, obaj ze Lwowa. Dyrektor Zakładu Głównego w Warszawie dr. Władysław Bylański z Warszawy. Dyrektor Oddziału w Bielsku — Białej Ignacy Teutler z Bielska. Wicedyrektorowie Zakładu Głównego w Warszawie: Aleksander Lassota Mochnacki. Michał Borzakowski. Zakładu Głównego we Lwowie: Paweł Rieser, Jakób Strich, dr. Alfred Frisch, wszyscy trzej ze Lwowa. Oddziałów: w Krakowie: dr. Alojzy Abeles, Artur Sznajik, Maksymilian Greif, wszyscy trzej z Krakowa. W Bielsku: Rudolf Mandowski z Bielska. W Tarnowie: Maksymilian Greif z Krakowa. Udzielono prawa podpisywania na pierwszym miejscu z dodatkiem „za dyrektora” prokurentom: Za Zakład Główny w Warszawie: Bronisławowi Heinzowi, Sewerynowi Jaworskiemu. Za Oddział w Drohobyczu: Salomonowi Wachsowi, Za Oddział w Stanisławowie: dr. Jakóbowi Akselradowi. Za Oddział w Tarnowie: Oskarowi Koflerowi. Prawo podpisu prokurentów Aleksandra Aleksandrowicza i Salomona Wachsa na pierwszym miejscu za Oddział w Stanisławowie ustało. Udzielono prokury: dla Oddziału w Stanisławowie: dr. Jakóbowi Akselradowi i Arnoldowi Pastorowi, obu ze Stanisławowa. Dla Oddziału w Cieszynie Ignacemu Teutlerowi z Bielska. Prokura Aleksandra Aleksandrowicza za Oddział w Stanisławowie ustała. Nazwisko prokurenta Dawida Stegmana brzmi dokładnie: „Stegman”. Prokurentka Irena Giedroycowa zamieszkuje w Warszawie, Narbutta 37.

R. H. B LII 7420: „Zjednoczone Browary Warszawskie pod firmą: „Habersbusch i Schiele, Spółka Akcyjna”. Otwarto Oddział w Poznaniu.

R. H. B LII 7438: „Fabryka Środków Opatrunkowych, Przetworów Chemiczno-Farmaceutycznych i Pracownia Sterylizacyjna R. Strzelecki, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Grójeckiej 75/77. Mieczysław Czyżewski przestał być zarządcą. Na zarządcę wybrana została Izabella Dembińska z Warszawy. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Dembińskim w Warszawie dnia 29 października 1931 r. za nr. 1305.

R. H. B LII 7442: „Zakład Fryzjerski „Komal”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Stefania Palaczowa przestała być zarządcą. Na zarządcę wybrany został Józef Sawicki z Warszawy. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Straszewiczem w Warszawie dnia 15 kwietnia 1932 r. za nr. 628.

R. H. B LII 7443: „Wyrób i Sprzedaż Worków Papierowych i Bandaży Gumowych „Tobko”. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Merce vel Marji Rabinowicz z Warszawy udzielono łącznej prokury.

R. H. B LII 7469: „Spółka do Prowadzenia Kín Dźwiękowych w Warszawie. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Antoni Kamiński przestał być zarządcą. Na zarządcę wybrana została Irena Zagrodzka z Warszawy. Czas trwania spółki przedłużony został do dnia 31 sierpnia 1933 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze jednoroczne okresy, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu żaden ze wspólników nie zgłosi swego wystąpienia z spółki. Wpisano na mocy aktów zeznanych przed notariuszem Bachańskim w Żyrardowie dnia 6 kwietnia 1932 r. za nr. 332 i p. o. notariusza Zaorskim dnia 9 kwietnia 1932 r. za nr. 582.

R. H. B LII 7517: „Colonial Import Company „Coimco”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Hersz-Lejb vel Leon Lewin przestał być zarządcą. Umowy, weksle, żyra, czek, pełnomocnictwa, prokury i wszelkie zobowiązania podpisują dwaj którzykolwiek zarządcy łącznie. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Grymińskim w Warszawie dnia 15 marca 1932 r. za nr. 615.

R. H. B LIII 7626: „Dostawy Drzewne Krajowe Aleksander Dąbrowski, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Jan Weysenhoff przestał być zarządcą.

R. H. B LIII 7628: „Goodrich”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Prokura Rogera Lantier'a ustała.

R. H. B LIV 7808: „Polska Żegluga Rzeczna, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Firma została zmieniona i obecnie brzmi: „Polska Żegluga Rzeczna „Vistula”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Adolf Rogozk przestał być zarządcą. Na zarządcę wybrany został Józef Rogozk. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Hettlingerem w Warszawie dnia 16 marca 1932 r. za nr. 1249.

R. H. B LIV 7817: „Towarzystwo Fabrykacji Firanek, Tulu i Koronek Szlenkier Gettlich i S-ka. Spółka Akcyjna” w Warszawie. Otwarto Oddziały: w Łodzi, Katowicach, Krakowie i Lwowie.

R. H. B LV 7851: „Dom Handlowy „Proporzec”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Wspólnej 26. Otwarto Oddział w Gdyni. Spółka między innymi prowadzi eksport i import jełt solonych.

R. H. B LV 7917: „Fabryczne Składy Papieru „Pniowiec”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Jeśli zarząd składa się z jednej osoby, dla ważności zastępstwa spółki wystarczy podpis zarządcy lub łączny podpis dwóch prokurentów. Jeśli zarząd składa się z więcej jak z jednej osoby, dla ważności zastępstwa spółki potrzebny jest łączny podpis dwóch zarządców, bądź zarządcy i prokurenta, bądź dwóch prokurentów. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 16 kwietnia 1932 r.

R. H. B 106: „Zakłady Przemysłowe „Mlynmet”, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Maksymilian Schönbach z zarządu wystąpił.

R. H. B II 238 (B. XLVIII 6882): „Polskie Towarzystwo Elektryczne w Warszawie. Spółka Akcyjna”. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 27 listopada 1931 r. zatwierdzony został układ zapobiegawczy zawarty pomiędzy spółką a jej wierzycielami.

R. H. B IV 473 (B. LV 7936): „Towarzystwo Fabryki Motorów „Perkun” w Warszawie. Spółka Akcyjna”. Sędzia komisarzem mianowany został sędzia handlowy Stanisław Breitkopf nadzorcą sądowym adwokat Wiesław Rvkowski. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 22 stycznia 1932 r. firma udzielone zostało odroczenie wyział na okres trzech miesięcy.

R. H. B IX 1596 (B. XXXVI 5455): „Fabryka Mydeł Toaletowych. Perlum i Kosmetyków „Florandé”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Obecnie zarządcami są: Chaim vel Henryk Bankier, Chil vel Hlazy Bankier, Roman Szmuler, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, żyra, czek, przekazy i t. p. podpisuje dwóch za-

rządców łącznie. Pokwitowania z odbioru towarów, przesyłek i korespondencji podpisuje jeden zarządca. Podpisy w nny być kładzione pod stemplem firmy. Czas trwania spółki przedłużony został do dnia 1 kwietnia 1935 r. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Baranieckim w Warszawie dnia 27 lutego 1932 r. za nr. 600.

R. H. B X 2062: „Polskie Towarzystwo Składów Naftowych Spółka Akcyjna” w Warszawie. Kapitał zakładowy obecnie wynosi: zł. 100.000 podzielonych na 10.000 akcji, całkowicie wpłaconych Na walnem zgromadzeniu akcjonariuszów w dniu 24 maja 1927 r zarząd ukonstytuował się w następującym składzie: Dyrektor zarządzający: Ludwik Bardski z Warszawy, prezes Edward Shepherd (nieobecny). Członkowie: Lucjan Altberg Edward Pieńkowski. Witold Chrzanowski, wszyscy trzej z Warszawy. A. C. Dixon (nieobecny), Eugenjusz Miller (nieobecny). Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie podwyższenia kapitału zakładowego o zł. 50.000 drogą przeliczenia tej kwoty z kapitału specjalnego spółki w celu określenia kapitału zakładowego w bilansie otwarcia w złotych, sporządzonego na dzień 1 stycznia 1925 r. w myśl Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 25 czerwca 1924 r. o bilansowaniu w złotych (Dz. Ust. Nr. 55 poz. 542), opublikowane zostało w Nr. 12 „Monitora Polskiego” z dnia 17 stycznia 1927 r. Wpis powyższy w dniu 31 października 1928 r. uzupełniony został dopełnieniem: Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Leszno 15. Wpis powyższy w dniu 22 lutego 1929 r. uzupełniony został dopełnieniem: Na walnem zgromadzeniu akcjonariuszów w dniu 30 stycznia 1929 r. zarząd ukonstytuował się w następującym składzie: Prezes Edward Shepherd, Ludwik Bardski. Edward Pieńkowski. Wacław Ortałowski, wszyscy z Warszawy. Wpis powyższy w dniu 28 czerwca 1929 r. uzupełniony został dopełnieniem: Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Przemysłowej 26.

R. H. B X 2082 (B. XXVI 4407): „Towarzystwo Przemysłu Leśnego „Listwin-Ludwipol”, Spółka Akcyjna”. Celem spółki jest prowadzenie eksploatacji leśnej i zakładów przemysłowych w dobrach ziemskich Ludwipol (księga wieczysta Nr. 420) i Huta Bystrzycka, położonych w powiecie Kostopolskim tudzież prowadzenie wogóle przemysłu leśnego oraz handlu lasem, drzewem i produktami drzewnymi. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Marszałkowskiej 25 m. 18. Kapitał zakładowy podzielony na 5.000 akcji. Zarząd obecnie stanowią: Lejzor Cukierman, Łazarz Melup, Mojżesz Melup, wszyscy z Warszawy, Aleksander Dąbrowski. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Do podpisywania wszelkiej korespondencji niezawierającej zobowiązań, jak również do odbioru korespondencji, przekazów, przesyłek i towarów, bądź od firm i osób prywatnych, bądź z poczty, kolei i urzędów eelnvch upoważniony jest każdy członek zarządu. Oświadczenia w imieniu spółki oraz wszelkiego rodzaju zobowiązania, a w szczególności czeki, weksle, pełnomocnictwa, prokury, umowy, akty notarialne i hipoteczne podpisują łącznie pod stemplem firmy dwaj członkowie zarządu. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zatwierdzenia statutu uzgodnionego z przepisami prawa o spółkach akcyjnych (Dz. Ust. Nr. 39/28 poz. 383), opublikowane zostało w Nr. 41 „Monitora Polskiego” z dnia 20 lutego 1932 r. Wobec odbycia walnego zgromadzenia akcjonariuszów i wyboru nowego zarządu sekwestr ustal.

R. H. B XXIX 4725: „Dom Komisowo-Handlowy Oficerów Rezerwy, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Zarząd obecnie stanowią: prezes Stanisław Bułak-Bałachowicz, dyrektor Eugenjusz Korwin Piotrowski, Skarbnik Paweł Ciechanowicz, wszyscy z Warszawy. Wszelkie dokumenty jako to: umowy, zobowiązania, czeki, weksle i korespondencję handlową podpisuje prezes i dyrektor łącznie, a w zastępstwie prezesa skarbnik. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 15 października 1927 r. Wpis powyższy w dniu 4 lutego 1928 r. uzupełniony został dopełnieniem: Wszelkie dokumenty jak to: umowy, zobowiązania, czeki, weksle i korespondencję handlową podpisuje prezes i dyrektor łącznie, przyczem w zastępstwie prezesa lub dyrektora podpisuje skarbnik. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dn'a 31 stycznia 1928 r.

R. H. B XXXVII 5580: „Zjednoczone Fabryki Portland-Cementu „Firley”, Spółka Akcyjna”. Kapitał zakładowy wynosi

obecnie zł. 13.000.000 podzielonych na 130.000 akcji na okaziciela. Na mocy uchwał walnych zgromadzeń akcjonariuszów z dnia 16 stycznia 1932 r. zaprotokółowanych przez notariusza Paszkowskiego w Warszawie nr. rep. 99 i 100 dokonane zostało połączenie spółek akcyjnych „Fabryka Portland Cementu Wejherowo, Spółka Akcyjna” i „Zjednoczone Fabryki Portland-Cementu Firley, Spółka Akcyjna” przez przeniesienie całego majątku spółki „Fabryka Portland Cementu „Wejherowo”, Spółka Akcyjna”, na spółkę „Zjednoczone Fabryki Portland-Cementu Firley, Spółka Akcyjna” na podstawie bilansu na dzień 15 listopada 1931 r. wszystkie akcje spółki przejętej stanowią własność spółki przejmującej i wobec dokonanego połączenia spółek, zostały umorzone. W wyniku połączenia spółek dokonane zostało obniżenie kapitału zakładowego spółki akcyjnej „Zjednoczone Fabryki Portland-Cementu „Firley”, Spółka Akcyjna” o zł. 7.000.000, czyli do sumy zł. 13.000.000 przez umorzenie 70.000 sztuk akcji będących własnością spółki przejętej, które wskutek połączenia przeszły na własność spółki przejmującej.

R. H. B XLIII 6326: „Fabryka Obuwia Mechanicznego „Cetanja”, Spółka Akcyjna”. Sędzią komisarzem mianowany został sędzia handlowy Józef Neufeld, nadzorca sądowym adwokat Leopold Margulies z Warszawy. Wszelkie zobowiązania, dokumenty i korespondencja wymagają podpisu nadzorca sądowego. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 4 grudnia 1931 r. firmie: „Fabryka Obuwia Mechanicznego Cetanja, Spółka Akcyjna” udzielono odroczenia wypłat do dnia 4 marca 1932 r. Wyrokem tegoż Sądu z dnia 11 marca 1932 r. odroczenie wypłat przedłużone zostało do dnia 4 czerwca 1932 r.

R. H. B XLV 6525: „Zakłady Przemysłowe „Dunaj”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Sędzią komisarzem został sędzia handlowy Wacław Purski nadzorca sądowym Stanisław Łopatto z Warszawy. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 24 marca 1930 r. firmie: „Zakłady Przemysłowe „Dunaj”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” udzielono odroczenia wypłat do dnia 24 czerwca 1930 r., wyrokiem zaś tegoż Sądu z dnia 23 czerwca 1930 r. odroczenie wypłat przedłużone zostało do dnia 24 września 1930 r.

R. H. B VI 874 (B. XXXV 5284): „Włocławska Fabryka Papieru, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Wszelkie zobowiązania w imieniu spółki jak również czeki podpisują pod stemplem firmy dwaj członkowie zarządu łącznie, lub też jeden członek zarządu z prokurentem. Korespondencję zwykłą niezawierającą zobowiązań podpisuje jeden członek zarządu lub prokurent. Prokurent Grzegorz Gołoborodko zmarł. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zatwierdzenia statutu uzgodnionego z przepisami prawa o Spółkach Akcyjnych (Dz. Ust. 39/28 poz. 383), opublikowane zostało w Nr. 252 „Monitora Polskiego” z dnia 31 października 1931 r.

Prenumerując

„Lot Polski”

popieracie L. O. P. P.

Prenumerata roczna zł 12 — P. K. O. 7.860

Warszawa — Długa 50

OBWIESZCZENIA SPÓŁEK AKCYJNYCH

II OGŁOSZENIE

ZARZĄD

Spółki Akcyjnej Fabryk Metalowych pod firmą Norblin, B-cia Buch i T. Werner

ma zaszczyt podać do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w dn. 12 października 1932 r. o godz. 18, w siedzibie Zarządu Spółki w Warszawie, przy ul. Żelaznej Nr. 51, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZEBRANIE

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Wybór Przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu, oraz rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1931/32;
- 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej za 1931/32 r.;
- 4) Określenie wynagrodzenia Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej;
- 5) Upoważnienie Rady Nadzorczej do kupna, sprzedaży, jako też do obciążenia hipotecznego należących do Spółki nieruchomości, oraz zaakceptowanie dokonanego zapisu kaucji hipotecznej;
- 6) Wybór 3 członków Rady Nadzorczej i 5 członków Komisji Rewizyjnej w miejsce ustępujących;
- 7) Wnioski PP. Akcjonariuszów.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zebraniu, winni do dn. 5 października 1932 r. złożyć swe akcje, bądź też odnośne dowody depozytowe lub zastawowe: w biurze Zarządu Spółki, w Banku Handlowym w Warszawie, ul. Traugutta 7/9, w Warszawskim Oddziale Banku Związku Spółek Zarobkowych, ul. Jasna 8, lub w Banku Dyskontowym Warszawskim, ul. Fredry 8.

Bilety wejścia wydawane będą w biurze Spółki na 3 dni przed terminem Walnego Zebrania.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Przemysł i Handel Elektrotechniczny „Woltar” w Warszawie

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 12 października r. b. o godz. 5 p. p. odbędzie się w lokalu Spółki przy ul. Królewskiej 27

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Sprawozdanie, rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu i rachunku zysków i strat za 1931 r.; 2) Wynagrodzenie członków Zarządu; 3) Wybory do Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 4) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, życzący wziąć udział w zebraniu, winni złożyć akcje lub kwity depozytowe na 7 dni przed zebraniem w Zarządzie Spółki.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Fabryki Przędzy i Tkanin Sztucznych Chodaków, S. A.

naskutek dołkonanej fuzji z Włókienniczą Spółką Akcyjną Handlowo-Przemysłową w Łodzi, zawiadamia — w myśl art. 145 Prawa o Spółkach Akcyjnych („Dz. Ust. R. P.” Nr. 39/1928, poz. 383) — osoby zainteresowane

o zamiarze złączenia majątku

„Włókienniczej Spółki Akcyjnej Handlowo-Przemysłowej w Łodzi” z siedzibą w Łodzi przy ul. Wierzbowej 48, z majątkiem „Fabryki Przędzy i Tkanin Sztucznych Chodaków, Spółka Akcyjna”, jako spółki przejmującej.

R. H. B 4

W tut. rejestrze handlowym B na str. 4 odnośnie firmy

Cukrownia Mątwy, Sp. z ogr. por.

zapisano dzisiaj, że Stanisław Dembiński wykreślony został jako członek zarządu.

Inowrocław, dn. 23 grudnia 1931 r.

Sąd Grodzki

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Cukrowni i Rafinerji „Milejów”

niniejszem zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 11 października 1932 r., o godz. 16, w sali Klubu Obywatelskiego w Lublinie, Krakowskie Przedmieście 43, odbędzie się DOROCZNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Sprawdzenie listy obecności i ustalenie prawomocności Zgromadzenia; 2) Zagajenie Zgromadzenia przez Przewodniczącego Zarządu; 3) Wybór Przewodniczącego i dwóch asesorów Zgromadzenia; 4) Sprawozdanie Dyrektora Zarządzającego; 5) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 6) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1931/32; 7) Pokwitowanie władz Spółki z wykonania czynności za rok operacyjny 1931/32; 8) Rozpatrzenie projektu budżetu na rok operacyjny 1932/33 i udzielenie Zarządowi prawa do kredytowania się w wysokości budżetu, a w razie koniecznej potrzeby — przekroczenia budżetu; 9) Wybory — zgodnie z § 35 statutu — 2 członków Zarządu na miejsce ustępujących P. Józefa Dreckiego i P. Alojzego Kuczyńskiego; 10) Wybory Komisji Rewizyjnej — zgodnie z § 47 statutu; 11) Wolne wnioski, o ile będą zgłoszone na piśmie nie później, jak na dwa tygodnie przed Walnym Zgromadzeniem, zgodnie z § 14 statutu

Spółka Akcyjna

Cukrowni i Rafinerji Milejów

II OGŁOSZENIE

Uchwałą Walnego Zgromadzenia z dn. 15 kwietnia 1932 r. firma

ARTIGRAPH — Zakłady Przemysłowe dla WYROBU Reklam Artystycznych i Opakowań z Papieru i Blachy, S. A., w Krakowie, ul. Prądnicka 65 obniża kapitał zakładowy ze zł 1.750.000 na zł 700.000.

W myśl art. 122 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dn. 22 marca 1928 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 39, poz. 383), wzywa się wierzycieli Spółki do zgłoszenia swoich pretensji najdalej do dn. 17 grudnia 1932 r. Wierzycieli, którzy się nie zgłoszili, uważa się za zgadzających się na obniżenie kapitału akcyjnego Spółki.

III OGŁOSZENIE

Uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy z dn. 9 lipca 1932 r. niżej podpisana Spółka Akcyjna

obniżyła swój kapitał zakładowy zł 2,000.000 na zł 1,200.000

zmieniając § 3 statutu:

„Kapitał zakładowy Spółki wynosi zł 2,000.000 i składa się z 20.000 sztuk akcji po zł 100, wystawionych na okaziciela”, na:

„Kapitał zakładowy Spółki wynosi zł 1,200.000 i składa się z 12.000 sztuk akcji po zł 100, wystawionych na okaziciela”, i wzywa się wierzycieli do zgłoszenia swych roszczeń w ciągu roku od daty ostatniego ogłoszenia.

LLOYD BYDGOSKI, S. A.

w Bydgoszczy, ul. Grodzka 17/19

„Polski Lloyd, Spółka Akcyjna”

W WARSZAWIE

W myśl art. 44 Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 28 grudnia 1924 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 114 o prawie o domach skladowych) wzywa następujące

FIRMY DO WYKUPIENIA ZALEGLYCH TOWARÓW

zamagazynowanych w Publicznym Domu Składowym „Polski Lloyd”, S. A. w Warszawie, w/g podanego niżej zestawienia:

- 1) poz. skl. Nr. 111 — J. Balikowski, w/m. Okólnik 11, Kelefonso 4 beczki zioła 255 kg. z 100-00, 2) poz. skl. Nr. 217, B. Górski, w/m. Marszałkowska 78, 32 kolli maszyny do obrabiania drzewa 8.000 kg. z 8.641-30, 3) poz. skl. Nr. 252, „Hupomobil”, w/m. Houp-Mobile — 1 kolli podwoze i samoch. osob. 1.000 kg., z 1.000-00, 4) poz. skl. Nr. 286, „Arpap”, w/m. Bielańska Nr. 9, 3.286-2, 3.288-3/4 — 1 bela oraz 2 skrz. papier, bibuła 738 kg. z 2.198-44 plus cło z 1.595-50, poz. skl. Nr. 149 „Arpap”, w/m. Bielańska 9, k. r. 47. — 3,6 — 2 skrz. obicia pap erowe 271 kg., z 2.198-44 plus cło z 1.595-50, poz. skl. 202, „Arpap”, w/m. Bielańska Nr. 9 K. H. H. 3.780 1/6,9 — 6 bel i 1 skrz. papier, 483,5 kg. z 2.198-44 plus cło z 1.595-50, poz. skl. 520, „Arpap”, w/m. Bielańska Nr. 9 K. H. 3.292-2, skrz. papier 400 kg. z 2.198-44 plus cło z 1.595-50, 5) poz. skl. Nr. 332, S. Wojcieszko, w/m. Niecała Nr. 2, A. G. 886.192, 894/6 — 10 skrz. oliwa jadalna z 594-00, 6) poz. skl. Nr. 353 N. M. Racker, Wien, Taborstr. 52, P. L. 1/2 — 2 skrz. maszyny 142 kg. z 141-00, 7) poz. skl. Nr. 424 Maubert, Isnard, Nce, 3 blaszanki oliwy 60 kg. z 100-00, 8) poz. skl. Nr. 492 „Jas” H. Sommer, w/m. Gęsia Nr. 16, E. G. H. 4207/8 — 2 skrz. części maszyn 94 kg. z 360-72, 9) poz. skl. Nr. 588 „Grafika”, w/m. Focha 4, 26 beczek, farba 2.677,5 kg. z 520-00, 10) poz. skl. Nr. 1.121, „Delta”, Paris, 6 beczek, stal półsurowa, 1.870 kg. z 319-50, 11) poz. skl. Nr. 1, L. Gołab „Astrum”, w/m., Miodowa Nr. 7, C. E. P. 5, 7/8 — 3 skrz. części aut. 278 kg. z 499-40 plus cło z 981-02, 12) poz. skl. Nr. 8 „Japończyk”, w/m. Bielańska 9, 1.390/92 — 3 skrz. herbata, 162,5 kg. z 350-00 plus cło 1.024-00, 13) poz. skl. Nr. 21, H. Isz, w/m. Królewska Nr. 31, H. I. 4.703 — 1 bela dermato d. 34,7 kg. z 150-00 plus cło z 274-60, 14) poz. skl. Nr. 31, N. Mirel, w/m., Bagno Nr. 10, G. B. 15.692 — 1 skrz., wyroby żelazne 181,5 kg., z 676-90 plus cło z 535-80, 15) poz. skl. Nr. 33 J. Szwarcbaum w/m., Twarda Nr. 5, G. G. 3.297/3.300, 3.675/3.077, 3.972/73 — 9 skrz. zamki 965 kg. z 1.000-00 plus cło z 1.924-20, 16) poz. skl. Nr. 35, M. Odesser, w/m., Wspólna 24, G. N. R. 502/3 — 2 skrz. szkło optyczne, 234 kg. z 300-00 plus cło z 2.480-43, 17) poz. skl. Nr. 38, Auto - Camion, w/m., Polna 64, I. M. P. 510 — 1 skrz. części aut 43 kg. z 100-00 plus cło z 36-10, 18) poz. skl. Nr. 39 Poniżowski, S. A., Gęsia 14, w/m., T. h. M. P. 1 skrzynia tkan na jedwabna 34 kg. z 2.202-39 plus cło z 6.906-90, 19) poz. skl. Nr. 50, L. Finkelstein, w/m. Bielańska Nr. 5, L. F. 450/5 — 6 bel, zioła, 278 kg. z 100-00 plus cło z 919-55, 20) poz. skl. Nr. 51, G. Rosen, w/m., Plac Grzybow-ski Nr. 13, G. L. 1.974 — 4 skrz. piły, 634 kg. z 250-00 plus cło z 1.318-80, 21) poz. skl. Nr. 52, Cz. Zbierański, Miedzyszyn, R. B. E. A. 3, 18, 40 13/17 — 8 skrz. części aut, 872 kg. z 200-00 plus cło z 897-40, 22) poz. skl. Nr. 55, B-cia Ch. M. Krongold, w/m., Gęsia Nr. 3, M. M. C. 6.050 1 skrz., tkan na jedwab, 34 kg. z 1.000-00 plus cło z 1.797-00, 23) poz. skl. Nr. 57, L. Lorja, w/m., Nowolipie Nr. 32, 6.054 — 1/3 — 3 skrz. wyroby żelazne 220 kg. z 71-00 plus cło z 518-60, 24) poz. skl. Nr. 58, A. Szweid, w/m., Nalewki Nr. 15, D. D. 642 — 1 skrz., tkanina 27,5 kg. z 500-00 plus cło z 1.294-15, 25) poz. skl. Nr. 59, J. Ulrych, w/m., Twarda Nr. 3, G. H. 740.315, 7.485 — 4 skrz. zamki, 426 kg. z 500-00 plus cło z 902-10, 26) poz. skl. Nr. 60, B-cia Tomkiewicz, w/m., Graniczna Nr. 11, G. T. 3.435 — 3,5 — 3 skrz. narzędzia 425 kg. z 3.000-00 plus cło z 672-75, poz. skl. Nr. 61, B-cia Tomkiewicz, w/m., Graniczna Nr. 11, 30.858/9, 30.860, 30.847/57, 11 skrz. maszyny do mięsa, 1.557,5 kg. z 3.000-00 plus cło z 1.693-70, poz. skl. Nr. 62, B-cia Tomkiewicz, w/m., Graniczna Nr. 11, G. G. diverse 11 skrz. zamki, 1.301 kg. z 3.000-00 plus cło z 2.399-80, poz. skl. Nr. 63, B-cia Tomkiewicz, w/m., Graniczna Nr. 11, G. N. 871/3 — 3 skrz. narzędzia 579 kg. z 3.000-00 plus cło z 3.976-85, 27) poz. skl. Nr. 124, J. Piquera, Paris, 21, 25/39 — 16 bel. guma, 247 kg. z 200-00 plus cło z 1.997-00, poz. skl. Nr. 138, L. Rosenberg, w/m., Nowowiejska Nr. 7, L. B. R. 1.163/6 — 4 skrz. guma 247 kg. z 100-00 plus cło z 1.997-00, 29) poz. skl. Nr. 141, J. Piquera, Paris, P. I. M. R. 1/2 — 2 skrz. części maszyn, 368 kg. z 500-00 plus cło z 2.300-00, 30) poz. skl. Nr. 151, J. Piquera, Paris, P. I. C. R. 56 1 kolli guma, 52 kg.

z 50-00 plus cło z 501-10, J. Piquera, Paris, P. I. C. R. 60 1 kolli guma, 48,2 kg. z 50-00 plus cło z 501-10, 31) poz. skl. Nr. 506, J. Rozenszer, w Lublinie, W. Q. 6.071/3 — 3 skrz. maszyny 1.400 kg. z 880-88 plus cło z 948-90, 32) poz. skl. Nr. 547, H. Halpern, w/m., Senatorska Nr. 24, 6/10, 16/20, 28/30 — 13 skrz. maszyny do pisania 307 kg. z 557-40 plus cło z 879-50, 33) poz. skl. Nr. 562, K. Markheim, w/m., Chmielna Nr. 43, 20 skrz. blacha żelazna, 1.779 kg. z 541-20, 34) poz. skl. Nr. 719, Syrena-Record, w/m. Chmielna Nr. 66, P. L. 100 — 1 skrz. płyty gramofon, 69 kg. z 703-30 plus cło z 300-00, 35) poz. skl. Nr. 1.110 „Minimax” Sp. z o. o., w/m., Zielna Nr. 30, Minim. 330 — 1 skrz. Nr. 346 — 1 skrz. gaśnice, M. R. T. 250/2 — 3 skrz. gaśnice 586 kg. z 459-61 plus cło z 558-65, 36) poz. skl. Nr. 267, S. Wojcieszko, w/m., Niecała Nr. 2, SW. 28/35 — 8 beczek wina, 1.303 kg., z 1.900-00 plus cło z 1.782-50. O ile w ciągu dni 15 od daty niniejszego ogłoszenia firmy wezwane nie zapłacą w biurze firmy „Polski Lloyd”, S. A. w Warszawie, ul. Marszałkowska Nr. 130, wyżej wymienionych należności, wówczas wyżej podane towary zostaną sprzedane z licytacji w składach firmy „Polski Lloyd”, S. A. magazyn Nr. 5, przy stacji Warszawa — Wschodnia.

Drukarnia Kujawska, S. A. w Inowrocławiu

zwoluje Akcjonariuszy na

WALNE ZEBRANIE

na dz. 27 października 1932 r., o godz. 3 po poł., w lokalu Spółki.

Porządek obrad Walnego Zebrania:

- 1) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej za 1931/32 r.;
- 2) Przedłożenie i zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat;
- 3) Sprawozdanie zaprzysiężonego biegłego rewidenta;
- 4) Udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej oraz uchwała, dotycząca zysków wzgl. strat;
- 5) Uchwalenie przeniesienia nieodebranej dywidendy za 1925/26 r. w sumie z 185 05 do funduszu zasobowego;
- 6) Wybór członków Rady Nadzorczej w miejsce ustępujących;
- 7) Wolne wnioski.

Od dn. 12 października r. b. jest bilans wyłożony w naszej Administracji do wglądu Akcjonariuszy.

Akcjonariusze mają prawo głosowania osobiście lub przez pełnomocników, piśmiennie upoważnionych. Akcje lub poświadczenia depozytu akcji, jak również pełnomocnictwa do zastępstwa winny być złożone do rąk Zarządu Spółki pełnych 7 dni przed terminem zebrania, wyluczając dzień zgłoszenia i dzień zebrania.

Akcjonariusze, którzy chcą stawić wnioski poza porządkiem obrad, winni takowe zgłosić do rąk Zarządu w terminie, przewidzianym w art. 57 prawa o Spółkach Akcyjnych.

Inowrocław, dn. 17 września 1932 r.

Rada Nadzorcza:

Zarząd:

Edward Pawłowski, prezes

Kazimierz Ziętocki

II OGŁOSZENIE

Albertyńska Fabryka Papieru i Tektury, S. A.

powiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 15 października r. b. o godz. 16 w I terminie, a w razie niedojścia zebrania do skutku w tym samym dn. o godz. 17 w II terminie odbędzie się w Albertynie w biurze Zarządu Spółki

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i przedłożenie bilansu, oraz rachunku strat i zysków za 1931 r.;
- 3) Sprawozdanie Rady Nadzorczej;
- 4) Powzięcie uchwały co do bilansu i pokrycia straty;
- 5) Udzielenie absolutorium Zarządowi i Radzie Nadzorczej;
- 6) Wybory uzupełniające do władz Spółki;
- 7) Powzięcie uchwał co do sposobu dalszego prowadzenia fabryki;
- 8) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariuszom przysługuje prawo zgłoszenia dodatkowych spraw na porządek dzienny, przy zachowaniu terminu, wskazanego w art. 54 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 39, poz. 383).

Towarzystwo Mijaczowskich Odlewni Stali i Zakładów Mechanicznych
„BRACIA BAUERERTZ“

na zasadzie art. 49 Prawa o Spółkach Akcyjnych (Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 39, poz. 383), podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w sobotę dn. 29 października 1932 r., o godz. 10 przed poł., w biurze Zarządu rzeczony Spółki we wsi Mijaczów, gminy Myszków, powiatu Zawierciańskiego (stacja Myszków drogi żel. Warszawa — Kraków), odbędzie się **ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW** wspomnianej spółki.

Porządek dzenny zgromadzenia, zgodnie z art. 50 powołanego prawa oraz §§ 5 i 6 statutu Spółki Akcyjnej „Bracia Bauerertz”, obejmuje następujące sprawy:

1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania z działalności Zarządu za 1931/32 rok obrotowy, bilansu na dz. 30/VI 1932 r. oraz rachunku zysków i strat za powołany rok obrotowy; 2) Powzięcie uchwały odnośnie rachunku zysków i strat za rok obrotowy 1931/32; 3) Kwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków; 4) Wybór członków Zarządu w miejsce ustępujących oraz wybór pięciu członków Komisji Rewizyjnej na 1931/32 r. obrotowy.

Oprócz spraw objętych powyższym porządkiem dziennym, PP. Akcjonariusze władni są nie później, jak na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia, żądać umieszczenia na porządku dziennym i nnych spraw, o ile rozporządzają przynajmniej jedną dziesiątą częścią kapitału akcyjnego (art. 54 i 57 Prawa Akcyjnego). Omawiane sprawy w nny być wyszczególnione.

Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, zechcą — stosownie do art. 59 powołanego prawa — przedstawić swoje akcje, lub odnośne świadectwa depozytowe, względnie zastawowe w biurze Zarządu Spółki najpóźniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

Stosownie do art. 61 Prawa o Spółkach Akcyjnych powyższe Walne Zgromadzenie ważne będzie bez względu na ilość reprezentowanych na niem akcji.

Zarząd podpisanej Spółki podaje — stosownie do art. 118 rozp. Prez. z dn. 22/III 1928 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 39/28 — do wiadomości PP. Akcjonariuszy, co następuje:

1) Uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dn. 30 kwietnia 1932 r. postanowiono

podwyższyć dotychczasowy kapitał akcyjny

w kwocie zł 1,000,000 o dalszą kwotę zł 3,000,000 przez emisję dalszych 30,000 sztuk pełnowpłaconych, na okaziciela opiewających akcyj nominalnej wartości po zł 100; 2) Prawo poboru całej powyższej ilości akcji przynajmniej się dotychczasowemu Akcjonariuszom, a to w ten sposób, iż posiadanie każdych 10 sztuk akcji starej emisji o wartości nominalnej po zł 10 upoważnia do nabycia 3 sztuk akcji nowej emisji o wartości nominalnej po zł 100; 3) Akcje nowej emisji partycypują w zysku i stracie spółki, począwszy od dn. 1 stycznia r. b.; 4) Cena emisyjna wynosi po zł 100 za jedną akcję. Wraz z ceną emisyjną należy wpłacić 5%-owe odsetki od tejże ceny, począwszy od dn. 14 stycznia r. b. do dn. wpłaty; 5) Zapisy na nowe akcje mają być składane bądź u podpisanej Spółki w Borystawiu, bądź u firmy „Ozoker t-Handels-Gesellschaft m. b. H. Wien VI. Linke Wienzeile 16, bądź w Nr. V. Escompto en Handelsbank Amsterdam. Keizersgracht 391, a to najdalej do dn. 7 listopada 1932 r. włącznie. Równocześnie z wykonaniem prawa poboru należy w temsamem miejscu wpłacić przypadającą, w myśl punktu 4, cenę emisyjną wraz z 5% odsetkami oraz złożyć akcje starej emisji, uporządkowane wedle liczb bieżących wraz z zestawieniem, uwidaczniającem ilość i liczby porządkowe składanych starych akcji; 6) Z akcjami, które do dn. 7 listopada 1932 r. włącznie nie zostaną rozebrane oraz wpłacone, postąpi się stosownie do przepisu art. 119 rozp. Prez. z dn. 22/III 1928 „Dz. Ust. R. P.” Nr. 39; 7) Zapisujący się na akcje nowej emisji przestaje być zapisem związany, jeżeli w terminie do 31 marca 1933 r. nowa emisja nie będzie zgłoszona do zarejestrowania.

„BORYSŁAW“

Spółka Akcyjna dla Przemysłu Wosku Ziarnego
i Oleju Skalnego w Borystawiu

Zarząd Żywieckiej Fabryki Papieru „Solali”, S. A.

podaje do wiadomości, że

**32 ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

odbędzie się w środę dn. 26 października 1932 r., o godz. 15.15, w lokalu Spółki w Zabłociu ad Żywiec, z następującym porządkiem dziennym:

1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań Zarządu i Komisji Rewizyjnej, bilansu, oraz rachunku zysków i strat za rok ubiegły; 2) Powzięcie uchwały o rozdziale zysku; 3) Kwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków; 4) Wybór członków Zarządu; 5) Wybór członków Rady Nadzorczej; 6) Wybór członków Komisji Rewizyjnej; 7) Sprawa wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej.

Wybór Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej zostanie uskuteczony w drodze głosowania oddzielnymi grupami.

Akcjonariusze, chcący uczestniczyć w tem zgromadzeniu, obowiązani są — w myśl § 13 statutu — złożyć w Zarządzie Spółki swoje akcje lub zaświadczenia, w myśl § 59 Prawa o Spółkach Akcyjnych z dn. 22/III 1928 r.

Akcjonariusze, reprezentujący niemniej niż jedną dziesiątą część kapitału zakładowego, mogą żądać rozszerzenia porządku dziennego przez zgłoszenie Zarządowi Spółki swych wniosków na piśmie, nie później niż 14 dni przed terminem Zgromadzenia.

ZARZĄD

Cukrowni i Rafinerji „ZBIERSK”, S. A.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 22 października 1932 r., o godz. 5 po poł., odbędzie się w Warszawie, w Biurze Zarządu, przy ul. Mokotowskiej Nr. 25

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW
z następującym porządkiem obrad:

1) Zagajenie Zebrania i wybór Przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu; 3) Sprawozdanie Rady Nadzorczej; 4) Zatwierdzenie sprawozdań i bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1931/32 i udzielenie Zarządowi absolutorjum; 5) Upoważnienie Zarządu do korzystania z kredytu w instytucjach i bankach, z prawem udzielania zabezpieczeń hipotecznych i innych, oraz zatwierdzenie już dokonanych w roku bieżącym umów i udzielonych zabezpieczeń; 6) Wybór jednego członka Zarządu; 7) Wybór Rady Nadzorczej; 8) Wniosek PP. Akcjonariuszów, zgłoszone ustawowo; 9) Wnioski Zarządu.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Zebraniu, winni złożyć akcje, względnie kwity depozytowe instytucji kredytowych, na zdeponowane akcje, do Biura Zarządu na siedem dni przed terminem Walnego Zebrania.

Uchwałą Walnego Zgromadzenia z dn. 28 maja 1932 r., została uchwalona likwidacja

SPÓŁKI AKCYJNEJ „SPÓŁKA STOLARSKA“

Poznań, Stary Rynek 46/7.

Likwidacja została zarejestrowana w rejestrze handlowym Sądu Grodzkiego w Poznaniu, dn. 29 lipca 1932 r., Nr. rejestru 18 R. H. B. 493.

Wierzycieli Spółki wzywa się do zgłoszenia swych roszczeń do firmy w ciągu roku, na ręce niżej podpisanego likwidatora.

Czesław Werwicki likwidator
Poznań, Stary Rynek 46 m. 7

W tutejszym rejestrze handlowym w oddziale „B” pod Nr. 337 zapisano dzisiaj przy firmie

„Persil” Polska Spółka Akcyjna, Bydgoszcz

z siedzibą w Bydgoszczy, iż prokury udzielono Konstantemu Piradoffowi, przemysłowcowi z Bydgoszczy.

Bydgoszcz, dn. 5 sierpnia 1932 r.

Sąd Grodzki

Cukrowni „Ostrowite“, S. A.

niniejszym podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, iż w dn. 22 października 1932 r. o godz. 14 w Biurze Cukrowni „Ostrowite“ w powiecie rypińskim odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

Tow. Akc. Cukrowni „Ostrowite“ z następującym porządkiem dziennym:

1) Zażalenie i wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1931/32 r. wraz ze sprawozdaniem Komisji Rewizyjnej oraz powzięcie uchwały w przedmiocie rozdziału zysków; 3) Udzielenie absolutorjum Zarządowi Spółki za okres sprawozdawczy 1931/32 r.; 4) Zatwierdzenie budżetu i planu działania na 1932/33 r.; 5) Określenie wynagrodzenia członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 6) Upoważnienie Zarządu do korzystania z kredytów w instytucjach państwowych, kredytowych i bankach; 7) Ustalenie liczby członków Zarządu; 8) Wybory do Zarządu i Komisji Rewizyjnej Towarzystwa; 9) Wnioski Zarządu i Akcjonariuszów.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w obradach Walnego Zgromadzenia, winni w myśl § 19 statutu przynajmniej na 7 dni przed dniem Walnego Zgromadzenia złożyć w biurze Cukrowni „Ostrowite“ w Ostrowitem, lub w biurze Zarządu Cukrowni w Warszawie, Moniuszki 11, akcje swoje, względnie zaświadczenie depozytowe na dowód złożenia akcji u notariusza lub też w odnośnej instytucji kredytowej. W zaświadczeniu należy wymienić numery akcji i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie wystąpić z wnioskiem na Walnym Zgromadzeniu, winni w myśl art. 54 Prawa o spółkach akcyjnych złożyć je na piśmie Zarządowi nie później niż na 2 tygodnie przed terminem Walnego Zgromadzenia.

II OGŁOSZENIE

Woropajewskie Zakłady Przemysłowe, S. A.

W WILNIE

zaprasza niniejszem PP. Akcjonariuszy, na

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE SPÓŁKI

które odbędzie się w Wilnie, w lokalu przy ul. Wileńskiej 16, w dn. 10 października 1932 r. o godz. 19, z następującym porządkiem dziennym:

1) Zażalenie i wybór przewodniczącego zebrania; 2) Sprawozdanie i bilans, oraz rachunek zysków i strat za ubiegły rok administracyjny; 3) Zatwierdzenie bilansu i rachunku zysków i strat, oraz udzielenie absolutorjum Zarządowi; 4) Wybór członków Komisji Rewizyjnej i członków Zarządu; 5) Powiększenie kapitału Spółki, w związku z pokryciem strat; 6) Wolne wnioski.

Sprostowanie

W ogłoszeniu, umieszczonym w zesz. 39 tyg. „Polska Gospodarka“ mylnie wydrukowano

Warszawskie Akcyjne Towarzystwo Pożyczkowe na Zastaw
Nieruchomości

a powinno być RUCHOMOŚCI.

PODRÓŻUJECIE SAMOLOTAMI

Instytut Wydawniczy „Biblioteka Polska, S. A. w Warszawie

Bilans w dn. 31 grudnia 1931 r.

STAN CZYNNY. — Kasa zł 2.231.69; Banki zł 3.109.43; Zaliczenia pocztowe zł 1.407.34; Papiery procentowe i udziały zł 8.053.75; Weksle w portfelu zł 934.40; Księgarze zł 58.774.91; Autorzy zł 40.640.32; Dłużnicy zł 432.534.16; Papier i inne materiały surowe zł 227.167.50; Wydawnictwa zł 873.391.05; Księgarnia zł 122.137.10; Maszyny i urządzenia fabryczne zł 1.115.114.00; Ruchomości zł 9.223.78; Nieruchomości w Bydgoszczy zł 540.550.60; Strata zł 133.061.68; Razem zł 3.568.331.71.

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 700.000.00; Fundusz zasobowy zł 263.420.38; Kapitał rezerwowy zł 334.085.51; Kapitał amortyzacyjny zł 895.234.33; Banki zł 263.221.36; Akcepty zł 178.140.65; Księgarze zł 103.985.73; Autorzy zł 47.762.28; Wierzyciele zł 768.610.97; Niewypłacona dywidenda zł 13.870.50; Razem zł 3.568.331.71.

Rachunek strat i zysków za 1931 r.

STRATY. — Koszty handlowe zł 559.998.03; Procenty i prowizje zł 41.169.04; Księgarze zł 632.94; Wydawnictwa zł 14.615.85; Razem zł 616.415.86.

ZYSK. — Brutto za rok operacyjny zł 483.354.18; Strata zł 133.061.68; Razem zł 616.415.86.

Powyższy bilans został zatwierdzony przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 5 września 1932 r.

„DOLINA“ Przemysł Leśny, S. A.

Rachunek bilansu zamknięcia na dz. 31 grudnia 1932 r.

STAN CZYNNY. — 1) Kasa zł 18.135.69; 2) Efekty zł 8.643.75; 3) Dłużnicy 1.513.989.76; 4) Rymesy 1.087.00; Ruchomości zł 49.238.82; 6) Nieruchomości zł 93.021.18; 7) Strata per 31 XII 1931 r. zł 95.668.75; Razem zł 1.779.784.95.

STAN BIERNY. — 1) Kapitał akcyjny zł 200.000.00; Fundusz rezerwowy 2.318.34; 3) Wierzyciele zł 1.273.232.89; 4) Akcepty zł 209.797.53; 5) Rachunek przechodni różnic kursowych zł 94.436.19; Razem zł 1.779.784.95.

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1931 r.

STRATY. — 1) Manipulacja leśna zł 81.560.05; 2) Wydatki kolejki zł 26.300.81; 3) Wydatki tartaczne zł 163.387.02; 4) Koszty ogólne zł 182.945.12; 5) Amortyzacje zł 4.989.50; 6) Inwestycje tartaczne zł 385.221.30; 7) Inwestycje kolejki zł 116.686.94; 8) Brutto strata na towarach zł 459.478.05; 9) Przeniesienie straty z dn. 31 XII 1930 r. zł 81.599.90; Razem zł 1.502.168.69.

ZYSKI. — 1) Różnice kursowe zł 946.039.42; 2) Prowizja komisowa zł 51.578.69; 3) Odpis części wierzytelności na pokrycie strat zł 408.881.83; 4) Strata na dz. 31 XII 1931 r. zł 504.550.58; odpis części wierzytelności zł 408.881.83 = zł 95.668.75; Razem zł 1.502.168.69.

Z a r z ą d

SZANUJESZ ZDROWIE CZAS
I PIENIĄDZE, PODRÓŻUJĄC,
WYSYŁAJĄC
LISTY I TOWARY
SAMOLOTAMI

Informacje i bilety: Tel. 547-60, 808-50
i biura podróży

BIBLIOTEKA EKONOMICZNA

TYGODNIKA

„POLSKA GOSPODARCZA”

DAWNIEJ

„PRZEMYSŁ i HANDEL”

1 — 18) bez serji — wyczerpane.		42) Tom XXIV — <i>Stefan Konopski</i> . — Ochrona celna w poszczególnych państwach w świetle badań międzynarodowych (wyczerp.)	1'00
19) Tom I — <i>J. Kulikowski</i> . — Bankowość polska i problem jej sanacji. 1926 (wyczerp.)	1'20	43) „ XXV — <i>Henryk Romanowski</i> . — Obrót bezgotówkowy (wyczerpane)	1'00
20) „ II — <i>Dr. J. Podkomorski</i> . — O właściwej formie monopolu spirytusowego w Polsce, 1926	0'70	44) „ XXVI — <i>Karol Bajer</i> . — Zarys uprzemysłowienia Woj. Łódzkiego ze specjalnym uwzględnieniem przemysłu włókienniczego	1'50
21) „ III — <i>Dr. F. Młynarski</i> . — Międzynarodowe znaczenie spadku złotego, 1926	1'50	45) „ XXVII — <i>Dr. Stanisław Wachowiak</i> . — Targi i wystawy w Polsce	1'00
22) „ IV — <i>St. Pszczółkowski</i> . — Stabilizacja kursu złotego, 1926 (wyczerp.)	1'20	46) „ XXVIII — <i>Jan Miklaszewski</i> . — Ogólny rzut oka na rozwój produkcji leśnej i obrotu drzewnego Polski współczesnej	2'50
23) „ V — <i>Inż. Cz. Klarner</i> . — Dorobek czterech miesięcy (dwie mowy program.), 1926	1'00	47) „ XXIX — <i>Inż. Czesław Klarner</i> . — Zagadnienie mieszkaniowe w niepodległej Polsce	2'00
24) „ VI — <i>Dr. L. Barański</i> . — Uwagi nad obiegiem pieniężnym w Polsce w latach 1924—1926, 1926	1'50	48) „ XXX — <i>Inż. Jędrzej Moraczewski</i> . — Roboty publiczne	0'80
25) „ VII — <i>F. Prochaska</i> . — Klauzula największego uprzywilejowania (wyczerp.)	1'50	49) „ XXXI — <i>Władysław Gieysztor</i> . — Przedsiębiorstwa państwowe	1'00
26) „ VIII — <i>A. Siebeneichen</i> . — Rozwój czy upadek portu gdańskiego (wyczerp.)	1'20	50) „ XXXII — <i>Józef Kozuchowski</i> . — Wojna w życiu gospodarczym Polski	1'00
27) „ IX — <i>J. Gieysztor</i> . — Tranzyt jako problem międzynarodowy	1'00	51) „ XXXIII — <i>Dr. Marcin Szarski</i> . — Bankowość polska (wyczerp.)	1'50
28) „ X — <i>Gustaw Taube jr.</i> — Komercjalizacja Warszawy	1'50	52) „ XXXIV — <i>Inż. Dr. Stanisław Olszewski</i> . — Fosforyty polskie i ich znaczenie gospodarcze	1'00
29) „ X — <i>Wincenty Jastrzębski</i> . — Zadania i metody pracy Komisji Ankietowej (wyczerp.)	1'00	53) „ XXXV — <i>Prof. Dr. Witold Staniewicz</i> . — Uwagi o reformie stosunków rolnych w Polsce	1'50
30) „ XII — <i>Stanisław Pszczółkowski</i> . — Kredyty zagraniczne i ich rola w polskiej polityce kredytowej	2'50	54) „ XXXVI — <i>Janusz Butler</i> . — Konkurencja portów bałtyckich w świetle współzawodnictwa kolei polskich i niemieckich	1'50
31) „ XIII — <i>Z. R. Gawroński</i> . — Zwalczenie trustów w Stanach Zjednoczonych	2'00	55) „ XXXVII — <i>Adolf Peretz</i> . — Od kartelu do koncernu	3'00
32) „ XIV — <i>S. Fr. Królikowski</i> . — W sprawie metody obliczania stawek celnych (wyczerp.)	1'50	56) „ XXXVIII — <i>J. Mieszalski</i> . — Wpływ wzrostu budżetów na obciążenie dochodu społecznego zagranicą i w Polsce	1'50
33) „ XV — <i>St. Starzyński</i> . — Położenie klasy robotniczej po przewrocie majowym	1'20	57) „ XXXIX — <i>Feliks Młynarski</i> . — Reforma waluty dewizowo-złotej	1'50
34) „ XVI — <i>J. Kulikowski</i> . — Rozbudowa miast i jej finansowanie	2'00	58) „ XL — <i>Dr. Henryk Gruber</i> . — Stan kwestji mieszkaniowej w Polsce	1'00
35) „ XVI — <i>S. Szwalbe</i> . — Polityka państwa w zakresie obrotu żytem (wyczerpane)	2'00	59) „ XLI — <i>Stanisław Sasorski</i> . — Podstawy rewizji ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym	1'50
36) „ XVII — <i>S. Starzyński</i> . — Stan Finansowy Polski w roku 1927	2'00	60) „ XLII — <i>Tadeusz Woynowski</i> . — Kształtowanie się cen chleba w Polsce	2'00
37) „ XIX — <i>Józef Kozuchowski</i> . — Kapitał zagraniczny w przemyśle polskim (wyczerp.)	2'00	61) bez serji — <i>Stefan Starzyński</i> . — Rola Państwa w życiu gospodarczym	1'00
38) „ XX — <i>Henryk Rozenberg</i> . — Polityka Państwa w dziedzinie zaopatrzenia ludności w chleb (wyczerpane)	1'50	62) „ „ — <i>Stefan Starzyński</i> . — Życie gospodarcze a ustrój państwa	1'50
39) „ XXI — <i>Zygmunt Karpiński</i> . — Waluta złota i pozłacana	1'50		
40) „ XXII — <i>Jerzy Lubowicki</i> . — Zasady reformy podatkowej	3'00		
41) „ XXIII — <i>Marjan Turski</i> . — Problem aktywizacji bilansu handlowego	3'00		

DO NABYCIA WE WSZYSTKICH KSIĘGARNIACH ORAZ BEZPOŚREDNIO W ADMINISTRACJI TYG. „POLSKA GOSPODARCZA” — WARSZAWA, ELEKTORALNA 2, POK. 26

„POLMIN”

PAŃSTWOWA FABRYKA OLEJÓW MINERALNYCH
SIEDZIBA DYREKCJI: LWÓW, ULICA SZPITALNA Nr. 1

TELEFONY: 2-48, 3-28, 39-20, 39-21

FABRYKA OLEJÓW MINERALNYCH
W DROHOBYCZU — TELEFON 105

REPREZENTACJA W WARSZAWIE
ul. Szkolna 2; telefony: 70-84, 114-75, 512-33 i 177-9

Reprezentacja w Gdańsku — Polish Petroleum Company — Krebsmarkt 7 — 8
Przedstawicielstwa zagraniczne we wszystkich stołecznych miastach Europy

POLECA ZNANE ZE SWEJ PIERWSZORZĘDNEJ JAKOŚCI

OLEJE I SMARY SAMOCHODOWE

Polmin AS, Polmin AL, Polmin AZ, Polmin AF, Polmin AP, Polmin AD i Polmin AT

OLEJE CYLINDROWE, ODPOWIEDNIE DO
WSZYSTKICH WARUNKÓW PRACY. WYSOKOGA-
TUNKOWE OLEJE ŁOŻYSKOWE. OLEJE DO
SILNIKÓW SPALINOWYCH, DO KOMPRESORÓW PO-
WIETRZNYCH I KOMPRESORÓW CHŁODNICZYCH.
OLEJE TURBINOWE i TRANSFORMATORO-
WE. OLEJE WIERTNICZE. TŁUSZCZE MA-
SZYNOWE. SMARY DO LIN I KÓŁ ZĘBATYCH.
SMARY DO WÓZKÓW KOPALNIANYCH I OLEJE
OSIOWE. — PARAFINĘ, ŚWIECE, WAZE-
LINĘ TECHNICZNĄ. — BENZYNY: EKSTRAKCYJ-
NĄ, LOTNICZĄ, SAMOCHODOWĄ I MOTOROWĄ. —
NAFTĘ: RAFINOWANĄ I SILNOPLOMIENNĄ. OLE-
JE GAZOWE. ASFALTY BEZPARAFINOWE I PARA-
FINOWE. SULFOKWASY, KWASY NAFTENOWE.

ODDZIAŁY W KRAJU:

BIAŁYSTOK, ul. Warszawska 7, tel. 10-34

KRAKÓW, ul. Szczepańska 9, tel. 15-82

LUBLIN, ul. Krak. Przedm. 46, tel. 10-74

LWÓW, ul. Szpitalna 1, tel. 3-23

ŁÓDŹ, ul. Piotrkowska 152, tel. 6-27,

WARSZAWA, ul. Szkolna 2, tel. 714-75

POZNAŃ, ul. św. Marcina 18, tel. 35-36

SOSNOWIEC, ul. Naftowa 4, tel. 2-08

TORUŃ, ul. Mostowa 17, tel. 3-99

WILNO, ul. Jagiellońska 8, tel. 1-72

SKŁADY WŁASNE I KOMISOWE:

BIAŁYSTOK, BIELSK PODLASKI, BIŁGORAJ, BĘDZIN, BRODY, BYDGOSZCZ, CHELM, DOLINA, DRO-
HOBYCZ, GARWOLIN, GDYNIA, GRUDZIĄDZ, JAROSŁAW, KALISZ, KIELCE, KOŃSKIE, KOŁOMYJA,
KOWEL, KRAKÓW, KRASNYSTAW, LIDA, LUBLIN, LUBARTÓW, LWÓW, ŁĘCZYCA, ŁOMŻA, ŁÓDŹ,
MIĘDZYRZEC PODLASKI, NOWOGRÓDEK, OPOCZNO, OSTROWIEC, OSTRÓW, PABJANICE, RADOM,
RADZYŃ, RÓWNE, RYKI, SANDOMIERZ, SAMBOR, SIEMIATYCZE, SIEDLCE, SKIERNIEWICE, SOBOLEW,
SOSNOWIEC, STANISŁAWÓW, STRYJ, TOMASZÓW MAZ., TORUŃ, TARNOPOL, WARSZAWA, WILNO,
WIELUŃ, WIERZBNIK, WÓLKOWYSK, WŁOCŁAWEK, ZDUŃSKA WOLA, ZŁOCZÓW, ŻYRARDÓW

WŁASNY PARK CYSTERNOWY

PAŃSTWOWY BANK ROLNY

INSTYTUCJA CENTRALNA
WARSZAWA, UL. NOWOGRODZKA 50

ODDZIAŁY: ODDZIAŁ GŁÓWNY W WARSZAWIE — UL. NOWOGRODZKA 50,
ODDZIAŁ WE LWOWIE — UL. PIŁSUDSKIEGO 25, ODDZIAŁ W WILNIE —
UL. WIELKA POHULANKA 24, ODDZIAŁ W POZNANIU — UL. KANTAKA 10,
ODDZIAŁ W GRUDZIĄDZU — UL. SIENKIEWICZA 18, ODDZIAŁ W KATO-
WICACH — UL. 3 MAJA 9, ODDZIAŁ W LUCKU — UL. PIŁSUDSKIEGO 15,
ODDZIAŁ W KRAKOWIE — PLAC SZCZEPAŃSKI 8, ODDZIAŁ W PIŃSKU —
LOHISZYŃSKA 18, ODDZIAŁ W LUBLINIE — UL. KAPUCYŃSKA 1,
ODDZIAŁ W KIELCACH — UL. SIENKIEWICZA 57, AGENTURA W GDYNI.

ADRES TELEGRAFICZNY INSTYTUCJI CENTRALNEJ "CENTROPEBROL"
ADRES TELEGRAFICZNY ODDZIAŁU "P F B R O L"

KAPITAŁ ZAKŁADOWY, CAŁKOWICIE WPŁACONY, **z 130 MILJONÓW.**

PAŃSTWOWY BANK ROLNY

UDZIELA DŁUGOTERMINOWYCH POŻYCZEK AMORTYZACYJNYCH W 7% LISTACH ZASTAWNYCH NA KUPNO GRUNTU I NA INWESTYCJE ROLNE; UDZIELA DŁUGOTERMINOWYCH KREDYTÓW NA WSZELKIEGO RODZAJU MELJORACJE ROLNE W 7% OBLIGACJACH MELJORACYJNYCH; UDZIELA DROBNYM I ŚREDNIM GOSPODARSTWOM ROLNYM KRÓTKOTERMINOWYCH KREDYTÓW OBROTOWYCH ZA POŚREDNICTWEM SPÓŁDZIELNI I SAMORZĄDOWYCH KAS POŻYCZKOWO-OSZCZĘDNOŚCIOWYCH; DOSTARCZA DROBNYM I ŚREDNIM GOSPODARSTWOM ROLNYM KREDYTU TOWAROWEGO W NAWOZACH SZTUCZNYCH ZA POŚREDNICTWEM SPÓŁDZIELNI I KAS SAMORZĄDOWYCH NA DOGODNYCH WARUNKACH KREDYTOWYCH; KUPIJE MAJĄTKI ZIEMSKIE NA PARCELACJĘ I PODEJMUJE SIĘ PARCELACJI KOMISOWEJ; PRZYJMUJE WKŁADY: Z 3 MIESIĘCZN. TERMINEM WYPOWIEDZENIA ZA OPROCENTOWANIEM ROCZNYM W WYSOKOŚCI 6 OD STA, Z 1 JEDNOMIESIĘCZN. TERMINEM WYPOWIEDZENIA ZA OPROCENTOWANIEM ROCZNYM 5 OD STA, NA KAŻDE ŻĄDANIE ZA OPROCENTOWANIEM ROCZNYM 4 OD STA. ORAZ NA KSIĄŻECZKI OSZCZĘDNOŚCIOWE ZA OPROCENTOWANIEM 6 OD STA ROCZNIE.

7% LISTY ZASTAWNE PAŃSTWOWEGO BANKU ROLNEGO SĄ ZABEZPIECZONE HIPOTEKAMI GOSPODARSTW WIEJSKICH, CAŁYM MAJĄTKIEM PAŃSTWOWEGO BANKU ROLNEGO, ORAZ GWARANCJĄ SKARBU PAŃSTWA. MAJĄ ONE WSZELKIE PRAWA PAPIERÓW PUPILARNYCH I PRZYJMOWANE SĄ PRZEZ SKARB PAŃSTWA NA KAUCJE I WADJA, ORAZ NA POCZET PODATKU MAJĄTKOWEGO OD WSZYSTKICH PŁATNIKÓW TEGO PODATKU. 7% OBLIGACJE MELJORACYJNE PAŃSTWOWEGO BANKU ROLNEGO OPIEWAJĄ NA ZŁOTE W ZŁOCIE, ORAZ NA RÓWNOWARTOŚĆ TYCHŻE W DOLARACH STANÓW ZJEDNOCZONYCH AMERYKI PÓLNOECNEJ; POSIADAJĄ GWARANCJĘ SKARBU PAŃSTWA, ORAZ BEZPIECZEŃSTWO PUPILARNE; PRZYJMOWANE SĄ PRZEZ SKARB PAŃSTWA NA KAUCJE I WADJA; WOLNE SĄ OD PODATKU OD KAPITAŁÓW I RENT.